

TARTALOM

Előszó	
Bevezetés	
1. fejezet	Zúgolódás
2. fejezet	És élni fogsz
3. fejezet	Szeresd az Urat a te Istenedet
4. fejezet	Beszélj
5. fejezet	Szolgálat
6. fejezet	Építkezés
7. fejezet	Mint élő kövek
8. fejezet	Változások
9. fejezet	A gyémánt csiszolása
10. fejezet	Rosta
11. fejezet	Saját szárnyaikon
12. fejezet	Örökség
13. fejezet	Kincs
14. fejezet	A megtisztított arany
15. fejezet	A maga idejében
16. fejezet	Várj az Úrra
17. fejezet	Emlékezzél meg Teremtődről
18. fejezet	Jellemes keresztyén
19. fejezet	A szeretett gyermek
20. fejezet	A szerelem virága
21. fejezet	Mi közössége van hívőnek hitetlennel?
22. fejezet	Vetés
23. fejezet	Értékes vendég
24. fejezet	Várakozás
25. fejezet	Táborozás
26. fejezet	Égető tűz
Zárszó	

ELŐSZÓ

Megörültem, amikor e könyv szerzője megkért, hogy írjak előszót könyvéhez. Több okom is volt erre: Először is az öccse vagyok, aki csak tizenhat hónappal az után született, hogy nővérem meglátta a napvilágot. Úgyhogy ez a meghívás egyúttal lehetőség is volt számomra, hogy az ő szemeivel én is visszatekintsek a régmúlt közös gyermekéibe. Egy másik ok volt a nővérem iránti tisztelem, aki mindig mindenben előttem járt. Talán már, mint a gyermekkori csínytevések kitalálója, vagy az iskolai rendszer felfedezője, avagy mint bátor leány, aki válaszolni tudott Istennek az üdvösségre és a szolgálatra való elhívására. Később pedig mint egy bátor nő, aki képes volt nagy emelődarukat irányítani, vagy aki hit által hajlandó volt férjhez menni egy fiatal férfihez, akit tisztelt, de nem értette talán egy szavát se, mert az külföldi volt. Ő volt az, aki előttem kezdett el küzdeni a házasság és a gyermeknevelés rejtelmeivel és az életnek sok más, csak hit által elfogadható kihívásával.

A kézirat olvasása közben nem egyszer kénytelen voltam megállni és az egyes történeteket újból „átlélegzeni”. Erre engem elsősorban a szerzőnek az az őszinte nyíltsága készített, amellyel a helyes megoldásokért való küzdelmeit, buktatóit, sőt saját bukásait is igyekezett leírni. A kézirat olvasása számomra visszatérést jelentett azokba a régi helyzetekbe, amelyeknek hiteles értéke elsősorban azok számára jelentős, akik azoknak szereplői és alkotótársai voltak. A fiatalabb olvasók valószínű nem tudják megérteni e küzdelmek mélységeit annak a politikai rendszer összefüggéseiben, amely a keresztyén értékekhez és neveléshez nem volt jóindulatú, sőt kimondottan ellenséges beállítottságú volt. Ebben az összefüggésben kell látni és megérteni a szülőknek az olyan gyermeknevelésre való igyekezetét, amely a gyermekek számára mély biztonságot és bizonyosságot jelent, hogy az út, amelyen a szülők járnak a leghelyesebb.

Hiszem, hogy e könyv hitbeli gyarapodásul és buzdításul lesz nemcsak azok számára, akik a szerzőt személyesen ismerik, hanem mindenki számára, aki őszintén törekszik egy Isten előtt kedves életre. Mindenki számára, aki a szerző *Emlékezései* által el tud gondolkodni saját életének kihívásai felett, és bátorkodik bűnbánattal dönteni életében egy új kezdet felől.

Brenkus Jozef, 2007 húsvétján

AJÁNLÁS

Szeretettel ajánlom e könyvet férjemnek, gyermekeimnek Mirkónak, Tinkának, Jutkának és Jojónak, valamint családjaiknak azért a szeretetért, segítségért és buzdításért, amelyet nehéz napjaimban irántam tanúsítottak.

A FORDÍTÓ ELŐSZAVA

Amikor 2007 nyarán Isten segítségével sikerült feleségem könyvét kiadnunk szlovák nyelven, néhány darabot ajándékként szétosztottunk magyarországi rokonaink között is. Már ha nem is tudnak szlovákul, de tiszteletből emlékül adtunk nekik egy-egy példányt. Illedelmesen megköszönték – mit is tehettek volna mást – de némelyek, köztük sógornőm, nagyon ragaszkodott hozzá, hogy szeretné, ha lefordítanám a könyvet magyarra. Akkor ez a feladat rendkívül nehéznek tűnt előttem, és szabadkoztam ellene.

Végül, nem egészen egy fél év múlva mégis rászántam magam. Most, hogy a fordítás nagy nehezen elkészült, látom, hogy valóban nagy fába vágtam a fejszemet. Megmondom őszintén, a kedves magyar olvasó bizonyára észreveszi, hogy fordításom helyel-közzel kissé úgymond „körmönfont”. Annak ellenére, hogy magyar anyanyelvű vagyok, és középiskolámat Magyarországon végeztem, sőt magyar nyelvből a legjobbak közé tartoztam, mégis lehet, hogy a magyar fül számára fogalmazásom kissé (vagy nagyon is) szlovákosan hangzik. Ennek egyik oka az, hogy már 36 éve élek Szlovákiában, és a szlovák nyelv nagy befolyással van gondolkodásomra. A mindennapi életben többnyire szlovákul beszélek.

A másik ok az, hogy a szlovák és a magyar mondat szerkesztés nagyon eltérő, sok kifejezésre nagyon nehéz megtalálni a magyar megfelelőt, ami érvényes fordítva is. A könyvfordításban nincs semmilyen tapasztalatom. Feleségem szlovákos mondat szerkesztése és fogalmazása sem egyszerű, ezért igyekezve a lehető legjobb szöveg hűség megőrzésére, ez több helyen bizonyára a helyes magyar mondat szerkesztés hátrányára történt. Ezért szíves elnézésüket kérem.

E hiányosságok ellenére remélem, hogy fordításom könnyen olvasható és érthető lesz, és bizonyára a kedves olvasó számára Isten áldását közvetíti, amit szívemből kívánok.

Tóth József

BEVEZETÉS

2003 elején az orvosok megállapították, hogy vastagbélrákom van. Komoly operáción kellett átesnem. Ebben a betegségben Isten sok új tapasztalattal ajándékozott meg. Szokták mondani, hogy a próbákban ismered meg, ki az igazi barát. Amikor az operációt követő sugárkezelés utáni gyengeségemből kezdtem erősödni, Isten vágyat adott a szívembe, hogy ezeket a megtapasztalásokat, mint szeretetének és áldásának bizonyosságait leírjam. Nem tudtam, mennyi idő van még az életből előttem. Még csak ötvenkét éves voltam, és vágytam még látni növekedni kis unokáinkat, akikkel Isten minket megáldott. Szüleimtől értékes kincset kaptam, az élő Istenben való hitet, aki minket, embereket, úgy szeretett, hogy elküldte egyetlen Fiát, hogy számunkra büntől való szabadságot és boldog életet hozzon. Ezért íródtak meg ezek az én *Emlékezéseim*. Vágytam arra, hogy a hitnek és a szeretetnek ezt az örökségét átadjam gyermekeimnek, hogy ők saját gyermekeikbe már fogantatásuktól kezdve beolthassák az Isten iránti szeretetet. Istenfélelemben élni nagy kiváltság és nagy segítség! Ez az, amire családjainknak, a társadalomnak és az egész népnek szüksége van.

Gyermekkoromat Kassa - Peresen töltöttem. Édesapám az Apostoli Egyház helyi gyülekezetének prédikátora volt. Szüleimnek Isten hét gyermeket adott, közülük én vagyok a legidősebb. Öt fiútestvérem van és egy húgom. Köszönöm Istennek, hogy ilyen szülőket és testvéreket adott nekem. 1972-ben férjhez mentem Jóska-hoz, aki Magyarországon, Miskolcon született és ott élt. Az esküvő után még vagy egy fél évig nem tudtunk beszélgetni. Én nem tudtam magyarul, Jóska nem tudott szlovákul, így hát édesanyám tolmácsolta nekünk. Eme kommunikációs problémák ellenére tanulgattuk egymást szívvvel megérteni. Istentől értékes ajándékot kaptunk, négy egészséges szép gyermeket. Mennyi örömet és áldást élhettünk át családjainkban! Mind a négy gyermekünk Kassán született, ahol 13 évig éltünk áldott családi és gyülekezeti közösségben. 1985-ben férjemmel együtt elfogadtuk Istennek a pásztori szolgálatra való elhívását a naszvadi gyülekezetbe, ahová el is költöztünk.

Legidősebb fiunk, Mirko kicsiny gyermekkorától kezdve érzékeny és figyelmes kisfiú volt. Szeretett gitározni és zongorázni. Már kiskorától Isten felhasználta, játszott az istentiszteleteken. A gimnázium elvégzése után elment az Egyesült Államokba, ahol prédikátornak tanult egy bibliaiskolán.

Hazatérése után hamarosan feleségül vett egy szép fiatal lányt, Mártuskát. Két fiuk született, Tobiasz és Ádám. Együtt szolgáltak az érsekújvári gyülekezetben, mint pásztor-házaspár. Most elköltöztek Nyitrára, mert Istentől egy új gyülekezet alapítására éreztek elhivatást. 2007 decemberében megszületett harmadik kisfiuk Nátán.

Idősebbik lányunk, Martina csendes, de nagyon értelmes kislány volt. Kiskorától kezdve nagyon gondoskodó volt és sokat segített a kisebb gyermekek körül. Többször volt életveszélyben. Az Úr Jézust már serdülő kislány korában befogadta szívébe. Ő is tanult zongorázni és szeretett énekelni. Készségesen segített a gyermekfoglalkozásokon a gyülekezetben, mert szerette a gyermekeket. Egészségügyi gyermekápoló nővérnek tanult. Az volt az álma, hogy gyermekorvos lehessen, no, nem sikerült. Később egy ifjúsági evangélikáció megismerkedett egy svájci fiatalemberrel, Danival. Férjhez ment hozzá és elment tőlünk Svájcba.

Második lányunk, Juditka harmadik gyereként született. Mindenben spontán és eleven volt. Az arcocskáján meg lehetett látni, milyen kedve volt. Mindig érvényre tudta juttatni, amit akart. Ő is egészségügyi gyermeknővérnek tanult, majd két évet dolgozott az Öregek Otthonában. Azután elment teológiát tanulni a besztercebányai főiskolára. Férjhez ment és három gyermekük van, Rebeka, Rúben és a nemrég született Eszter. Férje Milán az ACET szervezet keretében a fiatalok számára szolgáló AIDS és kábítószer függőség megelőző programban dolgozott. Ma pásztor az érsekújvári gyülekezetben.

Még ha az első három gyermekünk gyorsan egymás után, egy-egy évre született is, szép idők voltak ezek. Jó gyerekek voltak és születésüktől kezdve jól aludtak.

A legfiatalabb, Jojó hosszabb idő után született. A nagyobb gyerekek már iskolába jártak. Nagyon kíváncsi gyerek volt. Tudta foglalkoztatni maga körül az embereket. Kiskorától szerette hallgatni, ha valaki olvasott neki, sőt ezt gyakran kikövetelte magának. Amikor már megtanult olvasni, mindenféle könyvek voltak körülötte. Mivelhogy mindegyik gyerek járt zeneiskolába, természetes, hogy ő is születésétől fogva a zenével nőtt. Az ének volt számára a legjobb altatószer. Sokat énekelünk, főleg alvás előtt. Ő is gyorsan felnőtt. Isten megajándékozta egy szép feleséggel, Luckával. Múlt év januárjában a Jojó 25. születésnapjára megszületett első gyermekük, kedves kislány, Szofinka.

Nagymamámon és szüleimen keresztül Isten sok tapasztalatot és áldást adott átélnem. Megtanítottak arra, hogy e földi életnek van célja, van értelme, amiért érdemes élni! Úgy döntöttem tehát, hogy én is összeszedem a biztonságoknak mozaik-kövecskéit, és papírra vetem azokat, hogy gyermekeink és unokáink gyermekkoruktól fogva a mindennapi életben megismerhessék Istent, Aki számunkra boldog jövőndőt készített!

Hálás vagyok férjemnek, Jóskának a bibliaversek kikeresésével és a kézirat átírásával eltöltött sok óráért, sokoldalú segítségéért, a buzdításért és az imatámogatásért. Mély hálával tartozom kedves barátnőmnek, Pap Jarkának, aki segített gondolataimat fejezetenként rendezni. Számunkra nagy megtiszteltetést jelent, hogy ő és családja barátaink lehetnek! Hála illeti kedves sógornőmet, Lídiát a nyelvtani és helyesírási korrektúráért és öcsémet, Jozskót a szép előszóért!

Eredetileg e könyvet csak a szűk család számára írtam, azonban gyermekeink és több barátunk buzdítására úgy határoztunk, hogy kiadjuk a szélesebb olvasóközönség részére is. Hála illeti barátainkat, akik e könyv kiadását anyagilag is támogatták, akik nélkül emlékezéseim gyűjteménye soha nem jelenhetett volna meg. Köszönöm fiaimnak, Mirkónak és Jojónak azt a sok-sok órát, amit a szöveg rendezésével, a borítóval és más technikai munkával töltöttek el.

Első sorban azonban hálával tartozunk az élő Istenünknek, aki nekünk mindeddig mindenben segítségünkre volt. „*Eben-Háézer, mert mindeddig megszegített bennünket az Úr!*” (1Sám 7,12). Kívánom, hogy ezen **Emlékezéseim**et kíséрге Isten áldása. Kívánom, hogy mindenki, aki olvassa, merítsen belőle sok tanulságot és áldást.

Anna Tóthová
Tóthné Brenkus Anna

MOTTÓ: „*Vissza-visszaemlékezik, és megalázkodik bennem az én lelkem. Ezt veszem szívemre, azért bízom. Az Úr kegyelmessége az, hogy még nincsen végünk; mivel nem fogyatkozik el az o irgalmassága! Minden reggel meg-megijul; nagy a te hűséged! Az Úr az én örökségem mondja az én lelkem, azért benne bízom. Jó az Úr azoknak, akik várják őt; a léleknek, amely keresi őt. Jó várni és megadással lenni az Úr szabadtásáig.*” (Jer. Sir. 3:20-26)

1. fejezet

ZÚGOLÓDÁS

„Azután útnak indultak Élímből. Megérkezett Izrael fiainak egész közössége a Szín-pusztába, amely Élim és a Sínai között van, a második hónap tizenötödik napján, az után, hogy kijöttek Egyiptomból. És zúgolódni kezdett Izrael fiainak egész közössége Mózes és Áron ellen a pusztában.“ (2M 16,1-2)

Izrael fiai zúgolódtak. Nem vették tudomásul, hogy nemcsak Mózes ellen lázadnak, hanem maga Isten ellen is, Aki naponként adott nekik mennyei kenyeret, mannát a pusztában. Víz is fakasztott a kősziklából, hogy megmutassa nekik hatalmát. Újból és újból kinyilvánította irántuk kegyelmét. Csakhogy ezek az emberek mindebben nem látták meg Istent! Haragjukkal a vezetőik ellen fordultak. A próbák nehéz ideje volt ez a nép számára, de Mózes számára is.

Amikor próbában vagyunk, akkor mutatkozik meg az igazi jellemünk!

Izrael fiai Isten iskolájában voltak, ahol tanulták megismerni Isten útjait – többek közt az alázatosság útját, amelyik számukra bizonyára a legnehezebb volt. A mi életünk is a gyakorlatban gyakran hasonlít az Izraeliták életéhez. Jön egy életpróba, zavarban vagyunk, és nem tudunk helyesen dönteni. Szükséges, hogy Isten minket is bevezessen a pusztába, mert szívünk nincs elkészülve bemenni az ígéret földjére. A mi életünkben is a legnehezebb dolog megtanulni az alázatosság útját!

Isten Mózesnek segítséget és tanácsadót küldött. Meglátogatta apósa Jetró, aki figyelemmel kísérte vejének munkáját. Láta, hogy Mózes előtt reggeltől estig sorban álltak a tömegek, akik azért jöttek, hogy kikérjék Isten tanácsát. Jetró azt tanácsolta Mózesnek, hogy változtasson szolgálata módján. Mózes szívesen fogadta apósa tanácsát. Kiválasztott istenfélő és igazságszerető férfiakat, akik segítettek neki igazgatni Isten népét. Jetró nagy áldásul volt Mózes számára! Számunkra is nagy áldás, ha vannak körülöttünk emberek, akik a helyes útra tudnak minket irányítani. Az én életemben is gyakran használt fel Isten ilyen embereket, aki engem figyelmeztettek és a helyes útra irányítottak.

Fiatal anya voltam. Három kisgyermekünk volt és Jóska munkába járt. Gyakran voltam otthon egyedül a gyerekekkel. Ma, ha visszatekintek, látom, hogy Isten nappal felhőoszlopban, éjjel tűzoszlopban jelen volt a mi családjunkban is. Adott nekem bölcsességet, erőt és segítséget a gyerekek neveléséhez, és éjszaka is védett a veszélyektől.

Egyszer késő este, amikor Kassán egyedül voltam a gyerekekkel otthon, valaki erőszakkal be akart hatolni a földszintes lakásunkba. Mérgesen rugdalta az ajtót és dörömbölt. Nem volt senki, aki segített volna, hiába kopogtam a radiátoron és ütöttem a falat a szomszédok felé! A betolakodó egy részeg férfi volt, aki összetévesztette a lakását a miénkkel. Nem volt számomra más hátra, mint elcsendesedni Isten előtt és imádkozni. Ő pedig elintézte a dolgot. A részeg ember egy idő után elment. Csak ételmaradékok maradtak utána az ajtó előtt.

Egy új tapasztalattal gyarapodtam, és egy új leckét tanultam meg: **Az én Istenem hatalmas!** Van hatalma minket megvédeni, elvenni a félelmet, és békességét, Benne való bizalmat önteni a szívbe. Isten Igéje mondja: *„Békességet hagyok nektek: az én békességemet adom nektek; de nem úgy adom nektek, ahogyan a világ adja. Ne nyugtalanokdjék a ti szívetek, ne is csüggedjen.”* (Jn 14,27).

Sokszor ismétlődtek hasonló esetek, hirtelen betegségek vagy más próbák, amikor döntenünk kellett, hogyan tovább. Boldog ember az, aki szívét a legjobb lelki táplálékkal, Isten Igéjével tölti meg! A próbák idején Isten hangja a legjobb tanácsokat adja, és lépéseidet a helyes útra irányítja. Bizonyosságot ad afelől, hogy amit teszel, az helyes.

Izrael népének jó dolga volt Isten felhőoszlopa alatt. Ezt csak akkor ismerték fel, amikor bűneik miatt a felhőoszlop tőlük eltávozott. Szerencsájukra, vagy inkább áldásukra, azonban voltak vezetőik, akik térdeikre tudtak esni és értük könyörögni Isten előtt, újra és újra alázatosan kikönyörögni Isten új kegyelmét.

2. fejezet

ÉS ÉLNI FOGSZ

„Az Úr pedig ezt mondta Mózesnek: Csinálj egy rézkígyót, és tűzd rá egy póznára. Mindenki, akit megmart a kígyó, életben marad, ha föltekint arra. Mózes tehát csinált egy rézkígyót, és föltűzte egy póznára. Ha azután megmart valakit a kígyó, és föltekintett a rézkígyóra, életben maradt.“ (4M 21,8-9)

A mi Istenünk kegyelmes, de igazságos! A nép bűneit meg kellett büntetnie, hogy tudják meg, hogy rosszat tettek. A zúgolódás miatt Isten mérges kígyókat bocsátott rájuk. Amikor azonban elismerték bűneiket, Isten adott számukra megoldást. Milyen csodálatos ígéret! Mindenki, aki hittel felnézett a rézkígyóra, meggyógyult és életben maradt!

Hányszor jutottam én is ilyen válságos helyzetbe! Félttem azonban Istennek szemrehányást tenni: *„Miért jött ez a baj az életembe?”* Jöttek azonban életembe olyan helyzetek is, amikor nem az Isten útján, hanem a saját magam útján akartam járni, amikor én is Istennel szemben lázadásba kerültem.

Amikor megszülettek első gyermekeink, nem járhattam tovább munkába, otthon kellett maradnom. Tudtam, hogy a gyerekek számára ez lesz a legjobb. Egy keresetből megélni viszont nem volt könnyű! Ez sok nélkülözés időszaka volt, és ez volt az én lázadásom oka. Pénzünk gyakran csak a mindennapi kenyérré volt elég. Nem vehettünk meg olyan dolgokat, amiket mások általában megengedhettek maguknak. Ezt eddig nem tapasztaltam. Gyermekkoromban szerető szüleim voltak, akik gondoskodtak rólunk, még ha sokat és keményen kellett is dolgozniuk. Sok áldozatukba került, hogy bennünket felneveljenek. Csakhogy egy gyermek mindezt természetes dolognak tartja. Nem tudja értékelni szülei kérésre dolgozott kezeit. Nem érti, ha a szülő azt kell mondja, hogy: „nem!”. **Szívem mélyéből hálát adok Istennek szüleimért, áldozatukért, szeretetükért, és főleg istenfélő életükért!**

Gyermekkorom legdrágább emlékeihez tartozik, amikor édesapánk esténként a nagy konyhába összegyűjtött minket, és tanított minket Isten szeretetére. Számunkra, mint gyermekek számára ez az Isten még csak az ő Istene volt.

Tanított minket szeretni a Bibliát és énekelni Istent dicsérő énekeket. Emlékszem az egyik húsvétra. Kilenc vagy tíz éves lehettem. A gyülekezetben énekelünk egy közös ének: „*A gólgotai hegyen szenvedett Jézus helyettem...*”. Teljesen megfeledkeztem a környezetemről és láttam egy utat, ahol Jézus vitte nehéz keresztyét, amelyen értünk szenvedett. Az egyik versnél – „*Ott állott Mária, Jézus édesanyja...*” – elkezdtem keservesen sírni.

Egy másik hasonló élményem volt néhány évvel később. A konyhaszekrényt takarítottam. Bele voltam merülve a munkába és akkor Isten szava megszólított. Úgy tűnt, mintha hallanám beszélgetni a tanítványokat, akik Jézus halála után Emmausba mentek. Amikor a feltámadott Úr Jézus hozzájuk szegődött, magyarázta nekik az Írásokat és megtörte a kenyeret, akkor ismerték fel Urukát. Örömmel futottak vissza Jeruzsálembe a többi tanítványhoz és hirdették nekik, hogy él az Úr, és nekik megjelent. Útközben maguk közt beszélgettek: „*Nem gerjedezett-e a szíviünk, amikor feltárta előttiünk az Írásokat?*” Akkor én is úgy éreztem, hogy az én szívem is gerjedezik, ég Jézusért, az Ige hozzám is szólt.

Ezek drága emlékek, amelyek a szív mélyen maradnak elrejtve, mint értékes igazgyöngyök. Őrizzük meg őket, mint az az asszony, aki őrizte az alabástrom szelencében lévő drága kenetet (Jn 12,1-7). Amikor eljött az idő, hogy Jézus földi életének végéhez közeledett és lelkében szorongást, fájdalmat érzett, hozzá jött ez az asszony, akinek Jézus bűnbocsánatára volt szüksége. Aztán elővette elrejtett kincsét, a kis szelencét az értékes kenettel, széttörte azt és Jézus iránti szeretetének bizonyítékául megkenete lábait. Az Úr ezt neki megengedte. Láta, hogy az asszony szíve változik. Már nem kőszíve volt, hanem hússzíve! Amikor az egyik tanítvány zúgolódni kezdett, hogy miért engedte ezt meg Jézus, azt mondta néki: „*Hagyd, hiszen ezt a temetésem napjára szánta.*”

Boldog az az ember, aki össze tudja törni szívét Jézus lábainál! Aki megtört szívvel tud közeledni Hozzá. Itt kezd változni az ember jelleme. Ne mentegessük magunkat: „*Nem tehetek róla, én már ilyen vagyok!*” Igen, ilyenek vagyunk, bűnben születünk, ezt az Írás világosan tanítja. De az, aki sírni tud az Úr lábainál, megkeni és hajával törölgeti Jézus lábait, **az, aki Istennek oda tudja áldozni azt, ami számára a legkedvesebb, soha többé nem marad az aki volt!**

Az Úr Jézus azt mondta Nikodémusnak: „*Szükséges néked a Szent Lélektől újonnan születned!*” Isten Lelke eljön hozzánk, nyitogatja szemünket, kegyelmet ad megismerni az Úr Jézust, és meggyőz minket afelől, hogy bűnösök vagyunk.

Ugyanúgy, mint ez az asszony. Ad erőt, hogy odajöjünk Jézus keresztségéhez. Csak rajtunk áll, hogy mit teszünk. Megalázkodunk és arcra borulunk-e Előtte? Kíált-e a szívünk: „Uram, olyan bűnös vagyok!”? Ha ezt megteszed, bizonyosan új emberként állsz fel, és Ő rólad is azt mondja: „Hagyjátok, amit tett, énértem tette!” Ő személyesen, név szerint ismeri az övéit, és megvéd téged.

3. fejezet

SZERESD AZ URAT, A TE ISTENEDET

„Halld meg, Izrael: Az Úr a mi Istenünk, egyedül az Úr! Szeresd azért az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes erődből! Maradjanak a szívedben azok az igék, amelyeket ma parancsolok neked. Ismételd azokat fiaid előtt, és beszélj azokról, akár a házádban vagy, akár úton jársz, akár lefekszel, akár fölkelsz! Kösd azokat jelként a kezvedre, és legyenek fejdíszként a homlokodon. Írd azokat házád ajtófélfáira és kapuidra!” (5M 6,4-9)

Ez az Ige életünknek aranyverse. Ebben dől el az örök élet és halál kérdése: „Szeresd azért az Urat, a te Istenedet!” - „Ismételd azokat fiaid előtt, és beszélj azokról...” - „Kösd azokat jelként a kezvedre...” Mindig nagy istenfélelemmel szívemben olvasom ezeket a szavakat. Milyen csodálatos „kötött” csomó az elmúlt évek sok-sok emléke! De van itt sok vád is. Helyesen használtam ki az Istentől kapott időt? Az évek gyorsan elszaladtak. Néha, amikor nagyon ki voltam merülve, úgy gondoltam, hogy már tovább nem bírom.

Egy ilyen világos emlék az egyik este. A konyhában három kis gyermekem – a legidősebb két éves, a második egy éves, és egy néhány hetes újszülött. Mind a három egyszerre sír! Éhesek, meg kell őket fürdetni, és el kell őket altatni. Erőm kimerült. Mít tegyek hamarabb? Beismerem, abban az időben sokat sírtam és sokszor tanácstalan voltam. De milyen jó, hogy Isten az Ő Lelkét adta nekünk! Ő csodálatos Tanácsadó! Mindig a leghelyesebb tanácsokat adja. El tudja csendesíteni a háborgó tengert, sőt a fáradt anyák és apák szívét is.

Egy alkalommal szintén így hangosan gondolkodtam és sírtam. Már nem tudom, mit mondtam, de az én két éves kisfiam azt mondta: „Édesanya, imádkozzál!” Szavai megleptek, sőt lesokkoltak. Nagyon elszégyelltem magam. Az én Uram nem engedett sírni és zúgolódní, hanem kisfiam ajkai által időben figyelmeztetett: „Imádkozzál!”

Számomra ez életemnek egy új szakasza volt. Mielőtt férjhez mentem volna, a gyülekezetben különböző szolgálatokban aktívan tevékenykedtem: gyermekfoglalkozások, ifjúság, zene, énekkar. Állandóan körül voltam véve emberekkel, állandó ténykedésben. Amikor lakást kaptunk és Jóska munkában volt, egyedül maradtam otthon a gyerekekkel már édesanyám segítsége nélkül. Nem ismertem a szomszédokat sem. Mi anyák, itt követjük el a legtöbb hibát. Ez a gyerekekkel eltöltött idő sokszor üresnek és értéktelennek tűnik. De Isten nekem ezen a számomra új úton megmutatta, miért élek! Megbocsátotta bűneimet és megváltoztatta szívemet. Azt kérdezed, miért élsz a földön? Azért vagy itt, hogy Isten segítőtársa légy! És ez sokszor nehéz feladat.

Izrael népe nem látta Istenét, nem látta, hogy Ő szüntelen, éjjel és nappal velük van. **Mint ahogy egy szerető apa védi, őrzi gyermekét, vagy mint ahogy egy anya ringatja gyermekét, így volt velük Isten.** Csakhogy ők Őt nem látták. Úgy viselkedtek, mint a gyerekek, akik egyedül vannak otthon, és azt gondolják, hogy szabadok és mindent megtehetnek, amit csak éppen akarnak, nem számolva a következményekkel. Gyakran pontosan ilyenek vagyunk mi is!

Amikor Isten gyermekem szája által szólt hozzám, már nem éreztem magamat, mint a pusztában, a gyülekezeti szolgálat és ifjúság nélkül feleslegesnek és szükségtelennek. Ő velem volt a magányban is. Naponta állandóan menetben voltam. Minden este úgy gondoltam, hogy egy lépést se tudok már megtenni. Isten megtanított arra, hogyan osszam be napközben az időmet. Tanított arra, hogy szeretettel bánjak a gyerekekkel. Szép idők voltak ezek, amelyek már nem ismétlődnek meg, esetleg az unokákkal! A kedvesség és csodálat időszaka volt ez, de ugyanúgy a félelemé és az aggodásé is. Különösen akkor, amikor egy-egy betegség meglepett minket. De ilyenkor is megismerhetjük Istent, ha térdre esve keressük az ő tanácsát: „És most hogyan tovább, Uram?”

„Halld meg, Izrael: Az Úr a mi Istenünk, egyedül az Úr!” (5M 6,4). Ez egy különös megszólítás! Isten szólít meg minket: „Halld meg!” Gyakran az imádkozáskor arra gondolok: „Uram, miért éppen engemet mentettél meg? Híszén olyan sok jó ember él körülöttem, akik tudnak áldozatot hozni másokért! Segítenek, nem tekintenek magukra és kényelmükre, hanem szolgálnak. Miért éppen én? Hányszor csalódtát okoztam Neked és elfordultam a Te orcádtól!” Ő azonban azt mondja: A Mindenható Isten a te és én mennyei Atyámmá lett, aki téged szeretettel meg akar tanítani egy teljes értékű és boldog életre. Ez ugyan néha nehéz, de ez egy Vele való élet.

„*Szeresd azért az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes erődből!*“ (5M 6,5). Lehet egy megosztott szívű ember a szeretetben boldog? Szerethetek valakit, ha gondolataim valahol másfelé járnak? Lehetek boldog, ha lelkem és erőm valakinek másnak adom? A helyes életstílus azt jelenti, hogy egész lényemmel szeretni! Mit jelent tulajdonképpen Istent szeretni? Ezt akkor tudod majd meg igazán, ha Vele egyszer igazi kapcsolatod, közösséged lesz. Isten azt mondja neked: **„Halld!”** Nyitva van a fülem és a szívem? Már itt a földön boldog az az ember, aki meghallja Urának szerető hangját! Ha valóban szeretem Istenedet, szeretem felebarátomat is. Nem szerethetem őszintén Istent, ha ugyanakkor valakinek rosszat kívánok. Nem lehet Istent szeretni és valakit pedig gyűlölni, ez nem megy. A hit és szeretet a életstílusunk kell, hogy legyen. Ez a mi erőforrásunk és mindennapi áldásunk.

„*Ismételd azokat fiaid előtt, és beszélj azokról, akár a házában vagy, akár úton jársz, akár lefekszel, akár fölkelsz!*“ (5M 6,7). Amikor gyerekeink még kicsik voltak, és a bibliai igazságokat még nem érzékelték, egy idős házaspár azt mondta nekünk: **„Amikor a gyermekeitek még kicsik, sokat beszéljete nekik Istenről. Ha majd megnőnek, és nem akarnak Istenről hallani, menj be a csendes imakamrába, zárd be magad után az ajtót, és beszélj Istennek gyermekeidről!”** Milyen igazság! Hála legyen Istennek, hogy nem volt időszak, hogy gyermekeink nem akartak volna Istenről hallani. Mi azonban akkor is sokat beszéltünk az Úrnak gyermekeinkről. Az ősz haj bölcsesség!

Egyszer egy másik idősebb hívő házaspártól kérdeztük: *„Hogy van az, hogy a ti gyermekeitek mind hívők?”* Ebben az időben gyülekezetünkben, több családból serdülőkorban a gyerekek elfordultak Istentől. Volt valamilyen Isten létezéséről való megtapasztalásuk, de nem élték át a személyes megtérést, bűnbocsánatot és újjászületést. Jöttek a középiskolai évek, barátok, iskolatársak, és amikor jött a kísértés, elfordultak Istentől. Szüleik könnyei és bánata ellenére a saját útjukra tértek. Nem is voltak boldogok az életben.

Ez a házaspár azt válaszolta nekünk: **„Ez csak az Isten kegyelme!”** Ők nem a felelősséget, hanem a dicsőséget hártották el maguktól. A mi szívünk is nagyon vágyott e kegyelem után. Ez a kiáltás volt mindennapi lélegzetünk: *„Urunk, add meg ezt a kegyelmet gyermekeinknek is! Segíts, hogy egész szívünkkel tudjunk Téged szeretni, először mi, szülők! Add meg, hogy gyerekeink életünkben megláthassanak Téged!”* Ma mi is Isten iránti hálával csak ennyit tudunk mondani: *„Urunk, csak a Te meg nem érdemelt kegyelmed, hogy gyermekeinkkel együtt dicsőítbeteünk Téged!”*

Amikor gyerekeink kicsik voltak, nagyon sokat énekelünk nekik, majd velük. Este lefekvés előtt nagyon szerettek énekelni, mindig éneklés közben aludtak el. Egyszer olvastam egy könyvet: „Nagymama meséi”, amelyben egy haldokló anya lányának azt mondja: „*Lányom, a gyermeket az ölben kell ringatni!*” Figyelmeztette lányát arra, hogy néha annyira belemerülünk a munkába, hogy megfeledkezünk gyerekeinkről. E könyv olvasásakor rájöttem arra, hogy ma gyermekemnek reám van a legnagyobb szüksége. Szüksége van karjaimra, szeretetemre, gyöngédségemre, de a rendre és fegyelmezésre is.

Itt van a dolgok gyökere. Kitől kell, hogy a gyermekek mindezt megtanulják, ha nem tőlünk, a szülőktől? A gyermekek a mi tükrünk. Amit tőlünk látnak, azt teszik és mondják. Milyen különös ez az Ige: „*Beszélj azokról, akár a házadban vagy, akár úton jársz, akár lefekszel, akár fölkelsz!*” Ez egy életstílus. Hogyan élek, merre járok, hogyan fekszem le aludni? Mivel kelek? Mennyi kérdés? Mit teszünk ezzel az isteni Igével?

Emlékszem a sok estére, amikor a munka végeztével volt időnk közösen a Biblia és más jó könyv olvasása mellett az imádkozásra. Szerettünk énekelni. **Utazásainkat nem a megtett kilométerek, hanem az elénekelt énekek száma szerint mértük.** Megismertük Istent jóban és rosszban. Megismertük Őt, amikor a dolgok sikerültek, és amikor más családokkal együtt növekedtünk a gyülekezeti közösségben. Növekedtünk Isten megismerésében, amikor meghallgatta imáinkat. Így ismerték meg Istent gyerekeink is személyesen, mint saját Istenüket, nemcsak szüleik Istenét. Megtanultuk, hogy szükségleteinkkel és hiányainkkal imában Őhöz forduljunk, és megosszuk gyerekeinkkel az ima meghallgatását.

Emlékszem az egyik év szeptemberére. Csak egy fizetésből éltünk. A gyerekeknek szükségük volt új ruhákra, iskolaszerekre, tornafelszerelésre. Nem volt elég pénzünk. Imádkoztunk, és néhány nap múlva megjött a pénz – villanyszámla túlfizetés kiegyenlítése. Nem volt nagy összeg, de éppen elég ahhoz, hogy megvehessük mindazt, amire szükségünk volt.

Egy másik eset, újabb gondok. Nagyobb lakást kaptunk, és még a hálószoza nem volt berendezve. Az Úr segített hálószoza bútort venni, de a szőnyegre már nem volt elég pénzünk. Kellemetlen volt, mert a negyedik emeleten laktunk, és az alattunk levő szomszédokhoz áthallatszott minden lépésünk. Ezért is imádkoztunk. Sikertült egy kevés pénzt megtakarítani, de az kevés volt.

Amikor mentünk az üzletbe, útközben imádkoztunk: „*Urunk, segíts nekünk!*” Észrevettünk ott egy szőnyeget, ami nekünk megtetszett, és árban is megfelelt volna. Azonban ez volt az utolsó darab, és nekünk túl nagy volt. Elvágni pedig nem akartak belőle. Úgy döntöttünk, hogy várunk egy ideig, hátha jön valaki, akinek szüksége lesz a maradék darabra. Vártunk egy órát, két órát, semmi! Haza kellett mennem, mert a gyerekek jöttek haza az iskolából, Jóska pedig ott maradt. Amikor Mirkó (akkor 7 éves volt) hazajött az iskolából, imádkoztunk együtt és kértük Isten segítségét. Azután együtt megnyitottuk és olvastuk a Bibliát. Anna története volt, aki a templomban sírva imádkozott, hogy Isten adjon neki gyermeket. Amikor az imádkozás után megkönnyebbülve felállt, tovább már nem gyötörte a szomorúság, hanem evett, jóllakott és elment haza reménységgel. Ezt tettük mi is, mert éppen itt volt az ebéd ideje. Rövid idő múlva megjött Jóska és hozta a szőnyeget. Csoda történt!

Nem gondolom, hogy Isten azért adta nekünk azt a szőnyeget, mert minden áron akartuk, hanem azért, hogy a gyerekek megismerhessék, hogy Ő egy élő Isten, aki imáinkat meghallgatja. **Így nekik is volt bizonyosságuk arról, hogy Isten az ő Istenük is, nemcsak a szüleiké.** És így ment tovább. Együtt imádkoztunk, a gyógyulásokért, ha betegség közelgett, és különböző más szükségletünkért. Nagyon értékes időszak volt ez! Imádkoztunk a békességért és a szív tisztaságáért. Imádkoztunk, ha éjjel a gyerekekre jött a rossz álom vagy félelem, ha nyugtalanok voltak. Együtt tanítottuk őket dicsőíteni az Úr Jézust, és rendszeresen járni Isten gyermekeinek a közösségébe, a gyülekezetbe. Nem azt akarom mondani, hogy mi nem vétkeztünk, vagy nem követtünk el hibát, de velük együtt tanultunk igazat mondani. Megtanultuk, hogy életünknek legfontosabb dolga az, hogy naponként szeretetben, békességben éljünk egymással és Istennel.

Egy napon szüleimnél voltunk Peresen. A gyerekek kint játszottak az udvaron. Egy idő múlva kinéztem, hogy lássam, mit csinálnak. És mit hallok? Hallom, hogy az öcsém kisfia, Jojó azt mondja Mirkónak: „*Nem te, hanem én leszek prédikátor! Mert az én nagyapám is prédikátor, a másik nagyapám is prédikátor, édesapám színtén, ezért énnekem is prédikátornak kellennem! Királyá is az lehet, akinek az apja is király! A te édesapád nem prédikátor, így te sem lehetsz az!*” Mosolyra méltó volt, de rám nagyon mélyen hatott. Gyerekeink hasonlítani akartak apjukra!

„*Kösd azokat jelként a kezedre!*” (5M 6,8). Ennek a mondatnak nagyon mély jelentősége van. Mit látnak rajtunk gyerekeink? Milyenek a cselekedeteink?

Szorgalmasak vagyunk vagy lusták? Készségesek vagyunk másoknak segíteni vagy csak magunknak élünk, és a körülöttünk lévő más emberek számunkra közömbösek? Újból szüleimet kell megemlítenem. Kora gyermekkoruktól fogva keményen kellett dolgozniuk. Később mi heten voltunk testvérek. A kereset nagyon alacsony volt. Volt nekik azonban egy tulajdonságuk, amit nem lehetett elrejtteni: másokért, nem önmagukért éltek. Szüleink az udvarban felépítettek egy kis melléképületet. Mindig lakott ott valaki, akinek nem volt hol laknia. Azon kívül állandóan voltak vendégeink. Gyakran megosztottuk velük utolsó kenyereinket, ételünket. Minél nagyobbak voltunk, annál inkább felismertük, hogy mindezt örömmel és szeretetből tették. Ez a szeretet ránk is kihatott. Ez volt az életstílusuk, amely a miénk is vált. Mennyi bizonyosságot éltünk át, de mennyi próbán is keresztül vezetett az Úr!

Már csaknem felnőtt voltam, amikor valami felébresztett az álomból. Már éjfél után volt, hallgatóztam, és felismertem a hangot. **A hálószoba falának túloldalán volt az imaház, ahol édesapám nagyon sírt. Sírva imádkozott fiaiórt, és kiáltott Istenhez családja számára kegyelemért.** Még ma is hallom szívem mélyén e hangot. Ez egy csodálatos iskola volt számomra, amely engem is megtanított Isten előtt megalázkodni családomért. Édesapám fájdalmát, örömet és minden gondját az Úr Jézus lábaihoz vitte. Még ha ma nem is látom eddig beteljesülve könnyes imájának meghallgattatását, hiszem, hogy az a fiaiórt, gyermekeiét mondott ima nem hullott a porba!

Mózes 5. könyvének 11. fejezetében Isten emlékezteti Izrael fiait arra, hogy emlékezzenek meg az Ő csodálatos cselekedeteiről, amelyeket velük tett, és hogy tartsák meg parancsolatait, hogy Ő megáldhassa földjüket. Ez egy máig érvényes igazság. Ha szeretjük az Úr Jézust, az Ő Igéjét, az Ő népét, Ő oda parancsolja az Ő áldását a mi földünkre, azaz családunkra. Csakhogy ha azt akarjuk, hogy gyermekeink meglássák Istent bennünk, kell, hogy lássák példás életünket, cselekedeteinket, és azokat, mint „*jelként kezeinkre kötött*” csomókat. Ez minket valamire kötelez! Ne csapjuk be Isten országának kapuit gyermekeink előtt helytelen életpéldánkkal!

„...*legyenek fejdíszként a homlokodon...*“ (5M 6,8). Ez egy nagyon fontos figyelmeztetés. Mit látnak szemeim? Milyen irányba nézek? Miről gondolkodom? Isten tudta, miért kell különösen vigyázni ezekre a dolgokra. Milyen célunk van a gyermekneveléssel?

Fiatalasszony voltam, csak néhány hónappal az esküvő után. Nagyon szerettünk volna gyermeket. Azért imádkoztunk, hogy Isten adjon nekünk gyermeket. Komolyan imádkoztam gyermekért úgy, mint Anna, Sámuel édesanyja. Kértem Istent, és megígértem, hogy ha ad nekünk gyermeket, mi azt felajánljuk Neki, hogy kedves legyen Őelőtte, és találjon kegyelmet szemei előtt, hogy ha eljön az ideje, Néki szolgáljon. Kisfiunk született! Mindnyájan nagyon örültünk. És az Úr még több gyermeket adott nekünk! Áldásunkra vannak. **Kisgyermek koruktól fogva megtapasztaltuk, milyen jó hozzánk az Úr Jézus.** Vidám gyermekek voltak, mint minden gyerek. Egyszer engedelmesek, máskor elevenek, de a mi gyermekeink!

Ez a 8. vers emlékeztet arra, hogy ez a „*jelként kötött csomó*” legyen fejdíszként a homlokunkon, tehát állandóan a szemünk előtt. Ez is kötelez minket valamire. Szégyenkezve kell bevallanom, hogy szemeim sokszor nem néztek helyes irányba, gondolataim nem voltak a helyes helyen!

„*Írd azokat házád ajtófélfáira és kapuidra!*“ (5M 6,9). Jó és szükséges, hogy „*ajtófélfáink és kapuink*” Isten hatalmának jeleit viseljék. Milyen boldog az a család, amelyben a gyerekek kiskoruktól fogva látják és ismerik Istenüket. Szükséges, hogy gyermekeink a rendezett család biztonságában éljenek, ahol Isten rendje, fegyelme, de ugyanakkor szeretete uralkodik. Nem élhetünk rendetlenül, kaotikusan a bűnben, és ugyanakkor Isten áldására várva! Tudom, sokan most azt gondolják: „*Könnyű neked beszélni! Férfjeddal, családdoddal egyek vagytok a hitben. De az én házastársam hitetlen!*”

Van egy barátnőm, akinek a férje hátat fordított Istennek. A gyermeknevelés gondjait egyedül hordozta. Szeretete engem is nagyon meghatott. Példája jó gyakorlati iskola volt számomra. Nagyon szerette gyermekeit és férjét is, annak ellenére, hogy különböző életmódot folytattak. De a barátnőm sokat imádkozott férjéért, és hitte, hogy Istennek van hatalma férjét megváltoztatni. Gyermekeivel együtt imádkozott, és Isten meghallgatta őket! Isten Igéje mondja: „*Hívj segítségül engem a nyomorúság idején! Én megszabadítalak, és te dicsőítesz engem.*“ (Zsolt 50,15).

Egy másik barátnőm is éveken keresztül imádkozott férjéért. Egyszer a karácsonyi ünnepek alkalmából eljött vele a gyülekezetbe, és azóta nem hagyott ki egyetlen alkalmat se. Nem telt el sok idő, megbetegedett, és családjával és Istennel megbékélve költözött el e földi életből.

Legyenek szemünk előtt ezek a „csomók”! Legyen szemünk előtt a cél! Melyik úton fog járni családunk? A gyerekeknek szükségük van arra, hogy valaki vezesse őket, és jó életpéldával járjon előttük. A gyerekeknek szükségük van példára, mintára, szükségük van szerető apákra, akik tudják, mit várnak az élettől. Csak így formálódhat helyesen a gyermekek jelleme. Ezáltal mi is formálódunk. Ez bennünket arra készítet, hogy őrizzük az egymással való jó kapcsolatainkat, és vigyázzunk viselkedésünkre.

Így teltek napjaink és éveink. Gyerekeink nőttek, már nem voltak kisgyermek. Elmúlt a pelenkák és a cumisüvegek ideje, az aranyos gögicselés és újabb szavak tanulásának ideje. Ez volt gyermekeink életének talán legszebb szakasza. Igaz, hogy ez az időszak fizikailag a legnehezebb, legkimerítőbb. Különösen, ha mint édesanya, nincs segítséged, és mindenki a te kezeidre van ráutalva. Nem tudod élvezni az anyaság örömeit, mert szó szerint összeesel a fáradtságtól. A fáradtságot gyakran betegség, vagy más gond váltja fel. Mi szülők gyakran még csak tanulunk úrrá lenni különböző helyzetekben. Bevallom, ez az időszak volt számomra is a legnehezebb.

A kisgyermek még tiszták, képmutatás nélkül valók. Ebben az időben szükséges, hogy a szülők a gyermeknevelésben figyelmesek legyenek, hogy ki tudják szűrni és meg tudják fékezni a rossz jellemi tulajdonságokat, mint a mérges indulat, makacsság, helytelen beszéd. Ezeket a tulajdonságokat nem szabad megengedni elburjánzani, hanem mindig nyugodt módon kell a helyzetet megoldani. A gyermeknevelés sok-sok szeretetet és türelmet igényel.

Mind a négy gyermekünk más természetű, és mind a négy nevelése más-más hozzáállást kívánt meg. Az, ami érvényesült az egyiknél, a másik számára nem jelentett semmit. Nem engedhetjük meg magunknak, hogy gyerekeinkre csak felületes figyelmet fordítsunk. A legkönnyebbnek látszik az a megoldás, hogy odaültetjük a gyereket a képernyő elé azzal az indokkal, hogy sok a munkám. **A Te legfontosabb munkád, kedves Édesanya, a Te gyermekeddel való foglalkozás! A vele való törődés ideje számodra a legfontosabb időtöltés! Sohasem lesz rád annyira szüksége, mint éppen most.** Most formálódik a jelleme, természete. Amit most lekézel, nagyon nehezen hozhatod be.

Azt a munkát, amire sokszor hivatkozunk, be lehet osztani ésszerűbben is. Egyszerre három kisgyermekünk volt, kétéves, egyéves és egy újszülött. Nem volt, aki segítsen, mert édesanyám nem sokkal azelőtt szülte hetedik gyermekét.

Volt úgy, hogy együtt szoptattunk és mostuk a pelenkákat. Akkor még nem volt automata mosógép, csak majd a negyedik gyermekünknel. Isten küldött utamba egy embert, aki kioktatott arra, hogyan lehet egyszerre ellátni három kisgyermeket. Ez az ember a körzeti gyermeknővér volt. Ellátott tanácsokkal, hogyan osszam be az időmet. Reggel a tisztálkodás után megreggeliztünk és egy keveset játszottunk. Ezalatt főtt a leves. Azután különböző alkotó tevékenységgel foglalkoztunk, rajzoltunk, ragasztottunk, modelleztünk, vagy számoltunk. Majd kimentünk sétálni. Vigyáztam arra, hogy a gyerekek minden nap legyenek friss levegőn. Amikor hazajöttünk, megettük a levest, és lefektettem őket aludni. Amíg a gyerekek aludtak, megfőztem az ebédet. Délután újból foglalkoztattam őket különböző értelmes tevékenységgel. Mivelhogy szerettek énekelni, énekóránk volt. Felültettem őket sorban egymás mellé a székekre, és énekeket tanultunk. Kiskoruktól kezdve tudtak tiszta hangon énekelni. Ha rossz idő miatt nem voltunk sétálni, a nyitott ablaknál tornásztunk.

A legszebbek voltak az esték. Kezdték érteni a bibliai igazságokat és szerették a bibliai történeteket. Sokat beszélgettünk, énekeltünk és tanultak saját szavaikkal imádkozni. Televíziónk nem volt, de nem is hiányzott! Ilyen volt ez az iskola előtti időszak, amikor főleg mi voltunk gyermekeink példaképei és tanítói. Hálásak vagyunk Istennek érte!

4. fejezet

BESZÉLJ

„Ne tanúskodj hamisan felebarátod ellen! Ne kívánd felebarátod feleségét, ne kívánd felebarátod házát, se mezőjét, se szolgáját, se szolgálóját, se ökrét, se szamarát, és semmit, ami a felebarátodé! Ezeket az igéket mondta el az Úr nektek, az egész gyülekezetnek a hegyen, a tűz, a felbő és a homály közül hangos szóval; mást nem mondott. Felírta azokat két kőtáblára, és odaadta nekem. Amikor hallottátok a hangot a sötétségből, a hegy pedig tűzben égett, odajöttetek hozzám törzsfőitekkel és véneitekkel együtt, és ezt mondtátok: Íme, Istenünk, az Úr, megmutatta nekünk dicsőségét és nagyságát, hangját is hallottuk a tűzből. A mai napon láttuk, hogy életben maradhat az ember, ha Isten beszél hozzá. De most miért haljunk meg? Hiszen megemészt bennünket ez a nagy tűz! Ha még tovább is hallgatjuk Istenünknek, az Úrnak a szavát, akkor meghalunk.” (5M 5,20-25)

Emlékszem, hogy nagymamánk (nagyapánk már régen meghalt) sokat beszélt nekünk fiatalkori élményeiről. Hogyan volt, amikor az egész család gyerekekkel együtt kivándorolt munkát keresni Brazíliába, hogyan utaztak hajóval, milyen más volt az ország, a táj, hogyan dolgoztak a kávéültetvényeken, és hogy a gyerekek ott iskolába jártak és portugálul tanultak. Ezeket a történeteket tátott szájjal hallgattuk, mintha izgalmas útregenyt, útleírást olvastunk volna. Nagymama szeretett bennünket, gyerekeket. Mindig volt valami elrejtett csemegéje számunkra. Az ő sütőben sült krumplinak vagy szárított gyümölcsének egészen más íze volt. Istenfélő asszony volt. Soha nem hagyott ki egy gyülekezeti alkalmat sem. Legboldogabb volt, ha látta, hogy gyermekei – a mi szüleink – Istennek szolgáltak. Nagyon szeretett énekelni. Hangját mindig fel lehetett ismerni a többiek között. Imádkozni is nagyon szeretett. Neki nem vallása, hanem hite volt, amit naponta átélt és gyakorolt.

A mi gyerekeink is szerették, ha nagymamájuk – az én édesanyám – mesélt nekik igaz történeteket saját életéből. Arról, hogy őt, mint árva lányt Isten milyen csodálatosan segítette, védte és hogyan gondoskodott róla. Mindig megadta neki a mindennapi kenyeret, lakást, de mindenek előtt megadta, hogy fiatal korában megismerte és befogadta szívébe az Úr Jézust. Amikor egyszer hosszabb időre elutaztunk otthonról, elhívtuk a gyerekekhez édesanyámat. Jójko, a legkisebb öt éves volt. Minden nap kérlelte őt: „Nagymami, mesélj!”

Milyen bölcsen mondja Isten a Bibliában: „Ha majd a jövőben megkérdezi a fiad, hogy miféle intelmek, rendelkezések és döntések ezek, amelyeket megparancsolt nektek Istenetek, az Úr?“(5M 6,20). „Őrizkedj azért, és vigyázz nagyon magadra, hogy meg ne feledkezz azokról, amiket saját szemekkel láttál; ne vesszenek el emlékezetedből egész életedben! Ismertesd meg azokat fiaiddal és unokáiddal is. (5M 4,9). A 10. versben: „azt a napot, amelyen ott álltál Istened, az Úr előtt a Hórében, ahol ezt mondta nekem az Úr: Gyűjtsd össze a népet, hogy meghallgassa igéimet, és tanuljanak meg félni engem mindig, amíg csak a földön élnek, sőt tanítsák meg erre a fiaikat is.“

A gyerekek az iskoláskor előtti időben, tehát amikor még nem tudnak olvasni, nagyon szeretik hallgatni, ha valaki nekik beszél. Ez bővíti ismeretüket, midig többet és többet akarnak tudni. Tele vannak kérdésekkel. A mi gyerekeink – és most már unokáink is – boldogok, ha szakítunk időt a velük való beszélgetésre. Ez több, mint elmondani nekik egy mesét!

A Biblia nagyon komolyan beszél arról, hogy milyen nagy a szülők, de a nagyszülők felelőssége is a gyermekek nevelésénél. Nem mindegy, mivel tápláljuk a gyermek lelkét! *„Ismertesd meg azokat – Isten rendelkezéseit és cselekedeteit – fiaiddal és unokáiddal is!”* Ismertesd meg velük az igazságot, a Bibliát! Kell, hogy meg tudják különböztetni, hogy a Biblia nem meséskönyv! Sok szülő ebben a korban, amikor a gyermeki lélek a legfogékonyabb Isten dolgaira, megengedi nekik, hogy befogadjanak lelkükbe mindenféle rosszat, amelyek deformálják jellemüket. Kötelesek vagyunk gyermekeink, unokáink lelkébe beoltani az igazi szépséget, szeretetet, igazságot és bölcsességet, amelyeket Istentől ajándékként kaptunk.

Nem szakíthatjuk ki gyermekeinket e világból, azt sem akadályozhatjuk meg, hogy valami rossz ne közelítsen hozzájuk. De ha látják, hogy mi egymást szeretjük, tiszteljük, tiszták és fegyelmezettek vagyunk, igazat beszélünk és szeretjük a békességet, ezt fogják tenni gyermekeink is. **A mi hitünk és istenfélő életünk számukra is életstílussá válik!**

Mi a mi életcélunk? Melyek a prioritásaink? A Biblia azt mondja (5M 4,10), hogy ne felejtsük meg a napról, amikor ott álltunk Isten előtt. A napról, amely megváltoztatta életünket. Amikor találkoztunk Istennel, megtértünk Őhozzá, átéltük bűnbocsánatát, és Ő újjá formálta életünket. Éppen ezért mondja Isten Igéje: *„Ha beszélni fogsz gyermekeidnek vagy unokáidnak, ne felejtsétek meg arról, mit tett veled az Isten!”* Tanítsd meg őket Jézust szeretni! Oltsd beléjük az istenfélelmet és a tiszta hitet – nem vallást! – kicsiny gyermekkoruktól fogva!

Megtörténik, hogy szól hozzánk egy-egy jó könyv, de életünknek forrása, és az igazság ismeretének mércéje a Biblia. Az igazság ismerete és az istenfélelem megőrzi minket a rossztól és a hibás döntésektől. Mennyi szépséget, gyönyörűséget, szeretetet és bölcsességet tanulhatunk meg a Biblia igazságainak megismerése által! Ez egy olyan könyv, amely megtanít minket helyesen reagálni különböző helyzetekre. A Bibliában mindig találunk reménységet. Ha meg is botlunk, eltévedünk, vagy vétkezünk, a Biblia mindig ad megoldást. Ez a legjobb térkép és a legmegbízhatóbb idegenvezető. Életünk olyan, mint egy hosszú út. Hegyeiken, völgyeken át vezet, göröngyös meredek nehézségeken és magaslatokon, de találunk ott gyönyörű parkokat és városokat is. Ha van térképed, könnyebben tudsz tájékozódni, és nem tévedsz el. A Biblia számunkra olyan, mit egy térkép.

A gyerekek szeretik a hőskről, titkokról és egyszerű igazi emberekről szóló történeteket. A Bibliában mindezt megtaláljuk. Főleg, annak hatása alá is kerülünk. Talán a legtöbb ember éppen ettől fél! A gyermek szíve azonban nyitott és megérti az igazságot. Én magam is szívesen hallgattam, amikor a szüleim elbeszélték, hogyan találkoztak az Úr Jézussal. Édesapám 13 éves volt, amikor Őt szívébe befogadta, és az erdőkben a fáknak prédikált. Úgy képzelte el, hogy a fák az emberek. Később ez a vágy teljesült, prédikátor lett belőle, aki hirdette Isten Igéjét, most már embereknek. Szüleink szeretete és istenfélelme megérintette a mi szívünket is.

Az iskolás korra érvényes, hogy a gyermek sokat tanul, de sok hibát is elkövet. Elevenen emlékszem az első elsősünkkel (Mirkóval) való otthoni tanulásra és házi feladat írásra. Milyen nehéz a kis elsős számára lerajzolni a dróton ülő fecske (az írott „f” és „l” betű) körvonalait egy vonalas füzetbe! Mennyi könnyecske potyogott, amíg a kis gyermekkéz engedett, és le tudta írni a helyes vonalakat, szótagokat és szavakat, majd mondatokat! Milyen nagy az első könyv elolvasását követő öröm! Mennyi erőfeszítésbe került, míg megtanulta az első skálát a hangszeren! Micsoda önmegtágadásra volt szükség, hogy játszás helyett tanulni és gyakorolni kellett! És a szülők számára is mennyi vesződéséget és türelmet jelent mindez! De megéri foglalkozni a gyerekekkel és segíteni nekik. Számukra ez nehéz út és szükségük van szeretetünkre.

Képzeljük el, hogy egy meredek domb van előttünk, amelyen gyalog kell átmennünk, méghozzá hátunkon egy nagy batyuval. Milyen jólesik, ha valaki elénk jön és segít! Ad egy korty vizet, leveszi a terhet, és megpihenhetünk vele. Hasonlóan érzik a gyerekek is, ha mi segítünk nekik legyőzni a nagy akadályokat és hordozni terheiket, gondjaikat. Mert nekik is vannak!

Legyen időnk a gyerekek számára! Ma nagyon nehéz helyzetben vannak a szülők. A bizonytalanság, anyagi gondok sok stresszel járnak. Ne felejtsük meg a napról, amikor ott álltunk Isten előtt a Hórében, vagy a Golgotán. Emlékezzünk vissza, milyen jó volt hozzánk az Úr!

A gyerekek ebben a korban hajlamosak arra, hogy ne mondjanak igazat, vagy kellemetlen dolgokat elhallgassanak. Bizonyára félnak a szülők haragjától, vagy attól tartanak, hogy elveszítik szüleik szeretetét. Valljuk be, sokszor mi sem vagyunk őszinték és megszorítjuk Urunkat. Mi is az élet iskolájában vagyunk. Nekünk is meg kell tanulnunk beismerni hibáinkat, vereségeinket, sőt hazugságainkat. Nagyon szükséges, hogy tudjunk bocsánatot kérni. Sajnos, ez sokszor csak felületes formáság.

A nap végeztével, amikor aludni készültünk, tanítottuk gyermekeinket imádkozni és beszélgettünk arról, ami aznap történt. Kiértékeljük a napot, mi hogyan sikerült vagy nem sikerült. Volt úgy, hogy a gyerekek akkor is bocsánatot kértek, ha erre nem volt semmi ok, csak úgy szokásból. Gondolom, hogy szükség van időt találni arra, hogy elbeszélgessünk velük. Ha a gyermek megérti azt, hogy engedetlen volt, megérti azt is, hogy az Úr Jézusnak okozunk fájdalmat és sebet azzal, ha rosszak vagyunk.

Az Úr Jézus követéséről a gyermekeknek nagy bölcsességgel és érzékkel kell beszélni. Arról, hogy miért szükséges az Úr Jézust szívünkbe befogadni. Ehhez azonban személyes döntésükre van szükség! Beszéljünk arról, hogy Isten minket mennyire szeret, és hogy mennyi fájdalmat jelent Néki, ha az emberek nem törődnek szeretetével és megvetik áldozatát. Mind a négy gyermekünk még gyerekkorában személyesen döntött Jézus mellett, befogadta Őt szívébe Megváltójának és Urának. **A hívő szülők és nagyszülők számára ez a legnagyobb öröm!** Hiszem, hogy ha családdal istenfélelemben élünk, sok rossz dologtól védve vagyunk. Sőt az ilyen élet sok szeretetet, békességet, örömet és kölcsönös megértést eredményez. Nem akarom azt állítani, hogy a hívő szülők gyerekei nem vétkeznek. Az ördög éppen őket támadja a legjobban. De kell, hogy irántuk sok szeretetet, elismerést és megbocsátást tanúsítsunk. Ha tudatosítanánk magunkban azt, hogy naponta hányszor van szükségünk Isten bocsánatára, bizonyára több türelemmel és megbocsátással lennénk felebarátaink és gyermekeink iránt is. Csak annyit tudunk adni, amennyit mi magunk kaptunk.

1982-ben született legkisebb gyermekünk, Jojó. Kedves, nyugodt kisfiú volt. Mindnyájan nagyon szerettük. Három testvérkéje volt, akik nagyon örültek neki, és nekem sokat segítettek. Vigyáztak rá, ha sürgős dolgom volt. Decemberben, amikor már majdnem egy éves volt, komolyan megbetegedett. Éppen karácsony előtti napon kellett kórházban hagyni súlyos tüdőgyulladással. Nagyon szomorú karácsonyunk volt nélküle. Sőt a gyermekosztályon még látogatni sem lehetett.

Így eljött a szilveszter. Ahogyan máskor is, a gyülekezetben töltöttük el. Ami azonban nem volt szokásos, a bátyám, Jozsko, aki akkor már a gyülekezet prédikátora volt, evangelizációs prédikációt tartott. Egy egyszerű bibliai üzenetet mondott a Jó Pásztorról, aki eljött megkeresni az elveszett bárányt. Beszélt Isten szeretetéről, és arról, hogy mindnyájan vétkeztünk, eltévedtünk, a magunk útjára tértünk és el vagyunk veszve. De aki az Úr Jézust befogadta a szívébe, az meg van mentve!

Milyen nagy volt a meglepetésünk, amikor a nem egészen tízéves fiunk, Mirkó a felhívásra önként előre ment és befogadta szívébe az Úr Jézust. Isten Igéje azt mondja, hogy: „*Már egy gyermek tetteiből is fel lehet ismerni, hogy tiszta és helyes-e, amit tesz!*” (Péld 20,11). A szomorúságot, ami minket a kis Jojko betegsége miatt lesújtott, egyszerre nagy öröm váltotta fel. Isten meghallgatta imánkat, amit kértünk Tőle még akkor, amikor még a szívem alatt hordtam őt, és kegyelmébe fogadta gyermekünket. Mirkó gyermeki hittel való döntése őszinte volt, ami mindeddig bizonyosodott. Ez az a nagy kegyelem, amiről egykor az a házaspár beszélt nekünk, és ami után mi is hőn sóvárogtunk. Istennek nagy kegyelme ez a család számára, amikor a szülők a gyerekekkel együtt tudnak részesülni a hit drága ajándékában.

Néhány nap múlva Jojko is otthon volt egészségesen. Amikor beteg vagy nyugtalan volt, azt az éneket énekeltük neki, hogy „*Jézus drága szent nevének megbervadni nem lehet!*” Ez ének dallama orvosság volt számára. Az ének és az ima megnyugtatta. Még pólyában volt, amikor Jóska furulyán játszott neki. Nagyon szerette, és mindig a furulya hangjai után fordította fejcskékjét.

Mind a két kislányunk, Tinka és Judka is még tíz éves koruk előtt befogadta szívébe az Úr Jézust. Nagyon szerettek énekelni, szerettek a vasárnapi iskolába járni, ahol sok jó barátjuk volt. Gyermekeink nemcsak hogy örökölték nagyszüleik és szüleik hitét, vallását, de Jézus nekik is személyes Megváltójukká lett! **Az, ami szívünk hó vágya volt, Isten kegyelméből teljesült. Családunk kegyelmet kapott Istentől!**

Szerettünk utazni, és új hívő testvérekkel megismerkedni. Sokat utaztunk a családdal Csehországba nyári táborozásra, és a fiatalokkal a Tátrába. Évenként Pöstyén mellett, Lehotán is találkoztunk hívő testvérekkel az egész országból. Minden évben volt ott egy hetes ifjúsági tábor, amely a patakban történő vízkeresztsgel, bemeztéssel zárult. Mindig nagyon áldásos volt ez a hét, amit többnyire Isten Igéje mellett – a gyerekek játékkal – és egymással való kölcsönös közösségben töltöttünk el. Így teltek el éveink, többnyire jól, néha rosszabbul...

5. fejezet

SZOLGÁLAT

„Amikor gyermek voltam, úgy szóltam, mint gyermek, úgy éreztem, mint gyermek, úgy gondolkodtam, mint gyermek; amikor pedig férfivá lettem, elhagytam a gyermeki dolgokat. Mert most tükkör által homályosan látunk, akkor pedig színről színre; most töredékes az ismeretem, akkor pedig úgy fogok ismerni, ahogyan engem is megismert az Isten. Most azért megmarad a hit, a remény, a szeretet, e három; ezek közül pedig a legnagyobb a szeretet.“ (1Kor 13,11-13)

1985 tavaszán felismertük, hogy Isten hív minket a szolgálatba. Isten Lelke úgy vezetett bennünket, hogy őszintén keressük, mi Isten akarata számunkra. Nagy lelki tusakodás ideje volt ez. Jóskát a naszvadi gyülekezet meghívta prédikátornak. Naszvad község az ország másik végén van. Elmenjünk szüleinktől és a nagy családtól? Úgy éreztem, függök tőlük. Szerettük egymást. Éreztük szüleink szeretetét, testvéreimmel is szeretetben éltünk.

Öt fiútestvérem van. Egész gyermekkorig vágytam arra, hogy nekem is legyen lánytestvérem. Néhány hónappal Mirkó születése után szüleimnek megszületett hetedik gyermekük, Csoda történt! Öt fiú után kislány jött a világra, a kis Mártuska. Akkor még szüleimnél laktunk, és lakásra vártunk. Nemsokára megszületett második gyermekünk. Édesanyámmal majdcsak egy időben voltunk áldott állapotban, együtt szoptattunk, és így szoros kötelék alakult ki köztünk. Testvéreim is hamar megszerették gyermekeinket.

Amikor tehát jött a szolgálatba való elhívás, nagyon nehéz volt döntenem. Hogy hagyjam itt a családot, mikor olyan jó együtt lenni velük? A gyülekezetben is szerettek minket, mi is mindenkit. Hogy hagyjam ott a gyülekezetet, mikor olyan sok áldást éltünk át együtt? Hogy hagyjam ott a gyülekezeti szolgálatomat, amit olyan buzgósággal végeztem? Édesapám hosszú évekig prédikátor volt. Szolgálatának terhét éreztük mindnyájan, de ő a gyerekeket sohase terhelte a gyülekezeti gondokkal. Életmódjával arra tanított minket, hogy szeressük Istent és az embereket, a testvéreket a gyülekezetben. Ha jönnek is valamilyen problémák, azokért együtt imádkozunk. Szeretett a gyerekekkel és a fiatalokkal foglalkozni. Tanított minket imádkozni, imáinkban tusakodni az Istennek átadott életért, üdvösségért, megszentelődésért. Példaképem volt!

Szüleim sokat dolgoztak. Még ha kevés idejük is volt ránk, én is vágytam arra, amit náluk láttam. Nagyon értékelem Istennek szentelt életüket, szolgálatukat. Nagyon nehéz volt őket elhagyni. Édesapám viszont mondott egy különös mondatot: „*Ne félj, Isten Naszvadon is ad majd nektek apákat, anyákat, testvéreket, családot!*” Ezzel nagyon felbátorított engem.

A meghívással kapcsolatos végleges döntésre volt néhány hónapunk. A legnagyobb harcot Jóska vívta. **Egyedüli imája az volt, hogy megismerje és megértse (ne értse félre) Isten akaratát életünkre nézve, és annak tudjon engedelmeskedni.** Isten tervének, akaratának középpontjában kívántunk élni. Isten akarata keresésének ebben az időszakában meghívást kaptunk Naszvadra a virágvasárnapi ünnepre. Ott volt az országos férfi énekkar is. Gabovics Jozsko testvér szolgált Igével arról, hogy az Úr Jézus elküldte a tanítványait, hogy hozzák el neki azt a szamarat, amelyiken be akart vonulni Jeruzsálembe. Prédikációjában olyan gondolatot fejtegetett, hogy az Úr Jézus ma is keres olyan szamarakat, akik nem igényesek, és csak egy feladatuk van: hordozni az Urat. Az a ruha, amit ráterítettek, azok a palástok, amiket az emberek az ő lábai elé az útra leterítettek, nem őt illették. Nem néki szólt az ünnepi „Hozsanna!” sem. Egyetlen feladata volt: alázatosan hordozni a Mestert. Akkor Jóska szívében átélte azt a bizonyosságot, hogy Isten őt hívja. Megértette, hogy ő az, akinek az Úr Jézust és az Ő evangéliumát kell hordoznia az emberek között.

Beadta munkahelyén a felmondást, elengedték minden feltétel nélkül, csak a háromszobás vállalati lakást kellett átadni. Eredetileg erre nem volt remény, de a „*szamarat el kellett oldozni, mert az Úrnak szüksége volt rá!*”

A hátralévő néhány hónapban én is harcoltam a magam harcát. A bérházi lakásokban a konyhaszekrény be van építve. Nekünk nem volt megtakarított pénzünk arra, hogy a naszvadi családi házba új konyhaszekrényt vegyünk. Bátorkodtam imában Istent próbára tenni úgy, ahogy azt Gedeon tette, amikor kiterítette a fürt gypjút a mezőn. Azt kérte, hogy ha valóban ő az, akit Isten hadvezérré választott, hadd legyen a gypjú nedves, a mező pedig száraz, majd pedig fordítva. Én is kértem Istent, hogy legyen hozzám kegyelmes, Ő tudja, hogy nincs pénzünk. De ha valóban az Ő akarata, hogy elmenjünk Naszvadra, akkor legyen abban a házban gáztűzhely és konyhabútor. Erről az imáról még férjem sem tudott.

Mivel Naszvadon már kerestek számunkra valamilyen lakást, vártuk, hogy alakul a helyzet. Rövid idő múlva levelet kaptunk, amelyben írták, hogy az egyik hívő családban rövid időn belül meghaltak a szülők, a ház üres, és rendelkezésünkre bocsátják azt. Volt ott konyha, spájz, két szoba, de még hiányzik a fürdőszoba és WC. Ami számomra lényeges volt, tudtukra adták, hogy ott hagyják nekünk a gáztűzhelyt és a konyhabútort is. Sokkolva éreztem magam, hogy ilyen gyorsan megérkezett imámra a válasz!

A költözködés nagyon komoly dolog a család számára. Nagy hálával újból bementem imakamrámba és térdre borultam. Nem bátorkodtam se hangosan, de még suttogva se kiejteni a szavakat, csak a szívem könyörgött: „*Uram, hadd legyen ott még fürdőszoba és WC is.*” Egy hattagú család számára a fürdőszoba nagyon szükséges. És milyen csoda! Újból levelet kaptunk, amelyikbe a testvér íja, hogy a WC-t és a fürdőszobát még költözködésünkig a házhoz hozzáépítik. Istenfélelem töltötte be a szívem. Lehajtottam fejemet és a szívemből kibuggyantak a szavak: „*Uram, legyen meg a Te akaratod! Tudom, hogy Te minden szükséges dolgot elrendezel.*”

Közeledett az iskolaév vége. A gyerekek jó bizonyítványokat hoztak haza és örültek a vakációnak. Mi Jóskával kezdtük járni az üzleteket és gyűjteni a kartondobozokat és zsákokat a csomagoláshoz, hogy ha úgy két hét múlva jön a kamion, minden elő legyen készítve.

Új életszakasz nyílt meg előttünk. Eljött a csomagolás ideje, majd a búcsúebéd szüleimnél, könnyek, imák, hálaadás. A gyülekezet is áldáskívánással és szolgálatunkért való buzgó imákkal bocsátottak bennünket útra. Úgy tűnt nekem, mintha a szép gyermekkor után eljött az érettségi ideje, a felnőttkor vizsgálója.

Az útra elkísért minket édesapám is. Milyen nagy volt meglepetésünk, amikor megérkeztünk új otthonunkba! Tiszta, kifestett, kitakarított lakás várt bennünket és frissen főzött finom étel. Az új házigazdánk és felesége sugárzó arccal és szeretettel fogadtak bennünket a néhány gyülekezeti taggal, testvérekkel együtt. Amikor édesapám látta a szeretetet és az irántunk való segítséget, hálával és szeretettel búcsúzva ment haza.

Családunk számára teljesen új élet kezdődött. A gyerekek hamar megbarátkoztak más gyerekekkel a gyülekezetből, és szép szünidőt töltöttek el. Új gyülekezetünkben szeretettel fogadtak minket, segítettek, hogy ne érezzük magunkat elhagyatva. Életünk teljesen más lett, mint az eddigi.

A nagyvárosból elköltözni egy kisalföldi faluba elég nehéz változás. De egy nagy gyülekezetből egy kicsibe, még nagyobb különbség. Teljesen más életstílus uralkodott itt. Nem tudtam megérteni, hogy tudnak ezek a fiatal asszonykák érteni a nagy kerti munkákhoz. Az ő életük pulzusa teljesen más ritmusban vert, mint a mienk. De a mi életünk is kezdett változni. Eddig egy megszokott rendszeres napirendünk volt. Jóska járt munkába, a gyerekek iskolába, én pedig a házi munkát végeztem. Most egyszerre minden más volt.

A legboldogabb volt Jojko. Csak három és fél éves volt, és az egyik fa alatt talált egy kupac homokot. Nagyon elégedett volt, hogy egész nap játszhatott az udvaron. Az asztalunkon soha nem volt annyi gyümölcs, zöldség, mint most. Itt a gyerekeknek volt elég levegőjük és szabadságuk, nem úgy, mint eddig a panelházban. A nyári szünet alatt talán túl elevenek is voltak úgy, mint a városi gyerekek, akik éppen falura költöztek. Hálával emlékezünk házigazdánk türelmére és szeretetére. Imádkozunk családjukért, hogy Isten jutalmazza meg őket gazdagon szeretetükért, amit irántunk tanúsítottak.

Igaza volt édesapámnak abban, hogy Isten ad majd nekünk apákat, anyákat és testvéreket. Új gyülekezetünk segített abban, hogy jól érezzük magunkat köztük. Mindnyájan, idősek és fiatalok, kedvesek voltak hozzánk. A gyülekezettel éltünk, annak szolgálatával és gondjaival. Gyerekeinknek volt zenei adottságuk, különösen Mirkónak. Az istentiszteleteken szolgáltak énekkel, zenével. Az idősebb gyerekeket egyre inkább bevontuk a gyülekezeti szolgálatba. Ez az Úr Jézus iránti első szeretet és szolgálat ideje volt számukra. Az én szolgálatom eleinte főleg Jojko felé irányult. Szüksége volt rám, hiszen még négy éves sem volt.

Mennyi isteni áldásban részesültünk! A fiatalok, de a felnőttek is többen átéltek a megtérést, újjászületést és bemelegítkeztek. Az Úr új embereket mentett meg és hozott be a gyülekezetbe. Kislányaink osztálytársai által megtértek a nagymamáik. Milyen drága esemény volt, amikor a 76 éves nagymama alámerítkezett és átadta életét Istennek. Ezek a tapasztalatok családjaik számára nagy bizonyosságul voltak, számunkra pedig megerősítésül, amikor elfogott a szomorúság és a honvágy szereteteink után... – otthon, kelet Szlovákiában.

A legértékesebb emlékeink közé tartozik egy téli időszak, amikor lakásunkban imaestéket tartottunk. Többen voltak betöltve Szent Lélekkel és átadták életüket Istennek. Gyakran voltak köztünk kisgyermek is. Nem zavartak minket, jól éreztük magunkat, még ha valóban túl kicsik is voltak. Ma már ezek felnőttek, szeretik az Urat és szolgálnak Néki. Isten szeretete belőlük áldott, bölcs és intelligens embereket formált. Tudták, hogy szeretjük őket akkor is, ha néha túl virgoncok voltak. Nem féltünk őket elvinni magunkkal téli vagy nyári táborozásra sem. Tudtuk, hogy szükségük van arra, hogy otthonukon és az imaházon kívül kötetlenül jobban összeforhassunk különböző játékok mellett, de főleg Isten Igéjénél és az imádkozásban. Így növekedtek az Isten ismeretében és a szolgálatban. Milyen jó volt, amikor később egy-egy szolgálatot rájuk lehetett bízni. Nem szégyelltek az utcán szórólapokat osztogatni és az embereket az evangelizációra hívogatni. Ezekből a gyerekekből hamarosan felnőtt fiatal emberek lettek.

Nem is tudom, gyermekeink hogyan élték át a serdülőkort. Nem voltak olyan erkölcsi problémáik, mint sok más serdülőnek. Nem voltak lázadók se hóbortosak vagy bujálkodók. Bizonyos érzelmi ingadozásaik ugyan voltak, mert a hormonok náluk is működtek, de mivel nem volt idejük a semmittevésre, nem voltak hajlamosak szélsőséges viselkedésre. Akármelyik gyermekre gondolok a gyülekezetből, mély hálával van tele a szívem, hogy részesei lehettünk jellemük és szolgálatuk formálásának.

Igaz, hogy lelkünk ellenségétől sok támadás is ért bennünket. Az ördögnek sohase tetszik, ha az emberek Istennek akarnak szolgálni. Sok könnyet is ejtettünk. De ez további imádkozásra készítetett minket. **Az Úr értésünkre adta, hogy az önsajnálát vagy bosszú a hívő ember életében nem kaphat helyet.** Végtelen isteni kegyelem, hogy imában mindent elmondhatunk Istennek!

Nagyon sok bizonytságot éltünk át, mint Isten válaszát imáinkra. A gyerekekkel együtt megtanultuk, hogy a keserűségnek, szeretetlenségnek, gyűlöletnek és rágalmazásnak a szívünkben nem adhatunk semmi helyet. Egyszer volt egy bizonyos problémám, amikor hangosan gondolkodva kezdtem panaszkodni. Mennyire meglepődtem, amikor az egészen kicsi fiam azt mondta: „*Anyuci, nem tudod, hogy az önsajnálát bűn?*” Elszégyelltem magam. Az ilyen intések olyanok, mint a drágagyöngy, amit jól el kell rejtenuk a szívünk mélyén, hogy a jövőben vigyázzunk, hogyan viselkedünk.

6. fejezet

ÉPÍTKEZÉS

„Felépíti Jeruzsálemet az Úr.“ (Zsolt 147,1). „Mert várta azt a várost, amelynek szilárd alapja van, amelynek tervezője és alkotója az Isten.“ (Zsid 11,10)

Az ifjúság, de az egész gyülekezet jelleme, áldozatkészsége és szeretete a legjobban az imaház építésénél mutatkozott meg. Isten lehetőséget nyitott egy új imaház felépítésére, és erre a munkára felbuzdított egy építkezési teamet. Sokat imádkoztunk ezért, én is személyesen. Hittem, hogy az Úrnak van erre a célra egy embere, aki ennek a nagy munkának szervezését és kivitelezését el tudja végezni. Úgy is történt. Az egyik presbiter fiai építkezési vállalkozók voltak. Bár ez volt az első ilyen nagy méretű építkezésük, Isten adott nekik képességet, bölcsességet és bátorságot, hogy ezt a munkát el tudták végezni. Pontosan kilenc hónap alatt épült fel az imaház. Éppen annyi ideig tartott, mint amennyire egy gyermeknek van szüksége kifejlődni az anyaméhben, hogy megszülessen.

Milyen nagy lelkesedéssel jártak segíteni a serdülők, sőt a vasárnapi iskolás gyerekek is. Munkájukat nagy felelősséggel végezték. Az egyik család a gyülekezetből megengedte a gyerekeknek, hogy kertjüknek egy részét a gyülekezet számára megművelhessék. Még az építkezés megkezdése előtt egy egész szezón át a gyerekek ültették, gondozták, kapálták, és végül leszedték a paprikát. Ők is hozzá akartak járulni az építkezéshez. Az így nyert összeget az imaház alapozásához ajánlották fel.

Amikor a fiúk, lányok hazajöttek az iskolából, szaladtak az építkezésre. Kezeiknek egy munka sem volt nehéz vagy túl piszkos, szívük kész volt mindenben segíteni. Hasonló módon élt az egész gyülekezet, az építkezésbe egész családok kapcsolódtak be.

Legjobban látszott ez szombaton, egy nappal az ünnepélyes megnyitó előtt. Az országos férfiénekkar eljött az ünnepségre, szombaton még próbálni akartak, de az imaház úgy nézett ki, mintha az építkezés kellős közepébe cseppentek volna bele. Énekpróba helyett falakat meszeltek, festettek, a padokat ácsolták össze és kárpitozták, szőnyeget ragasztottak, a bejárati ajtókat szerelték össze, takarítottak. Több, mint ötven ember dolgozott több csoportban. Hajnalban fejezték be a munkát. Azok, akik csak szombaton látták az imaházat, vasárnap reggel meg voltak hatódva, amikor az teljes szépségében ragyogott.

Mindnyájan könnyes szemmel csodáltuk, szívünkben hálával, ajkunkon dicsérettel áldottuk Istent jóságáért. Nagy az Úr, Ő a mi Istenünk, Ő az, aki építi Jeruzsálemet, az Ő gyülekezetét! A férfi énekkar, és mi mindnyájan dicsőítő énekekkel ünnepeltük az Úr Jézust. Isten iránti tisztelet és hála töltötte be egész lényünket. **Ott, ahol szerető és Jézusért lángoló szívű emberek vannak, semmi sem lehetetlen!**

7. fejezet

MINT ÉLŐ KÖVEK

„Ti magatok is mint élő kövek épüljétek fel lelki házzá, szent papsággá, hogy lelki áldozatokat ajánljatok fel, amelyek kedvesek Istennek Jézus Krisztus által.” (1Pt 2,5)

Az új imaház készen volt. Most érkezett az ideje, hogy épüljön a lelki ház, a gyülekezet közösségi és lelki élete. Sokszor elgondolkoztam azon, hogy aránylag könnyű volt felépíteni egy házat kövekből, fából, téglából. **De közösséget építeni különböző természetű, különböző nézetű emberekből, akiknek más és más céljaik vannak, emberileg lehetetlen. Itt is szükség van közös alapra, amelyik a közösséget egyesíti, összefogja.** A gyülekezet lelki háza nem növekszik olyan látható módon, mint egy ház falai. Már nem volt olyan lelkesedés, jött sok meg nem értés és más küzdelmek, amelyeket rendezni kellett.

Isten új lehetőségeket adott a szolgálatra. Sátoros evangélizációkat kezdtünk szervezni Érsekújvárbán. Ehhez sok segítőre volt szükség, akik hajlandók időt áldozni arra, hogy Jézushoz hívják az embereket. Itt is megmutatkozott az a kincs, amelyik a serdülőkben és a fiatalokban rejtett. Fellángolt bennük az elveszettek iránti mentő szeretet és az a vágy, hogy az emberek megismerjék az Úr Jézust. A serdülők kimentek az utcákra és hívogatták az embereket a missziós sátorba, meghívókat, könyveket, traktátusokat osztogattak. A fiatalok a főtéren és más helyeken hangerősítőket szereltek fel és énekekkel, bizonyágtételekkel hívták az embereket Istenhez. Mögöttük ott állt az imacsoport, akik mintegy őrségen állva könyörögtek Istenhez, hogy áldja meg az énekesek és bizonyágtétevek szolgálatát, áldja meg a sátorban az esti programot, mentse meg és áldja meg az embereket. Ez több éven át ismétlődött, és végül új gyülekezet alakult a városban. Közben legidősebb fiunk, Mirkó a bibliaiskolán készült a prédikátori szolgálatra.

Esküvőnk után megígértem Istennek, hogy ha ad nekünk fiúgyermeket, oda szánjuk őt Néki, hogy legyen Isten szolgálója. Kértük, hogy legyen kedves Őelőtte és az emberek előtt. Egy év múlva fiúnk született! Valóban nagyon kedves és szép gyermek volt. Hiszen melyik gyermek nem szép a szülőknek? Ahogyan növekedett, egyre inkább láttuk, hogy figyelmes és érzékeny Isten dolga iránt. Nagyon szerette a bibliai történeteket és az énekeket. Egy reggel, amikor úgy négy és fél éves lehetett, felébredt, és egyszerűen elkezdett énekelni egy új éneket: „*Isten hív minket jöjünk Hozzá, Isten hív minket, jöjünk Hozzá! Ő ad nekünk békességet, kegyelmet, ad örök életet! Ő ad nekünk szeretetet, örömet és ad tiszta szívet!*”

Egy rövid kis ének volt, de a mi napig ott zeng a szívünkben. Ma már nős, nagyon kedves és szép felesége van és három kisfia. Isten szolgálója, ahogy azt Istentől kértük. Isten meghallgatja imáinkat, sőt többet is ad, mint amennyit bátorkodunk kérni Tőle! Mindenkit buzdítani szeretnék, ne féljetez tusakodni az imában. Hiszen Ő jól tudja, mire van szükségünk, csak azt akarja, hogy legyen bátorságunk, bizalmunk hittel Őhöz fordulnunk, hogy mindig újabb és újabb bizonyosságaink legyenek.

8. fejezet

VÁLTOZÁSOK

„Inkább növekedjetez a kegyelemben és a mi Urunk, üdvözítő Jézus Krisztusunk ismeretében. Övé a dicsőség most és az örökkévalóságban! Ámen.“ (2Pt 3,18)

Az idő gyorsan telik, mint a vízfolyás. A gyerekek gyorsan felnőttek. Már nem voltak többé gyerekek, hanem fiatal férfiak és nők. Az idősebb gyerekeink befejezték a középiskolát. Családi kapcsolataink más szintre emelkedtek. Vidámság és komolyság váltogatta egymást. Ha szükségünk volt bizalmas megértésre, készek voltak minket buzdítani, de ha kellett, meg is intettek. Mindenben megbízhattunk bennük. Nagyon szívesen emlékezem családi életünknek erre a szakaszára. Együtt éltük át a gyülekezeti élet gondjait és áldásait is, ahol a gyerekek aktívan bekapcsolódtak a szolgálatba.

Ezekben az években gyakran voltak vendégeink. A nyári szünetre gyakran eljártak hozzánk Jozsko testvéremnek gyerekei. Úgy őket, mint szüleiket nagyon szerettük. Lídiával fiatalkori barátnők voltunk. Lelke egy speciális drága igazgyöngy.

Barátságunk engem nagyon meggazdagított, mert nemcsak sógornőm volt, hanem testvérem, akire nagy szükségem volt, és akivel akármiről elbeszélgethettem. És ami a legfontosabb, tudtunk együtt imádkozni családunk különböző szükségleteiért. A mai napig jó barátok vagyunk.

Azzal, hogy testvéreim megnősültek, és közülük ketten elköltöztek messze tőlünk, Osztravába, megszakadt a kapcsolatunk. Szeretjük őket, és naponta imádkozunk értük, hogy Isten mentse meg lelküket, hogy az Igének gyerekkorukban elhintett magja kinőjön és meghozza a maga gyümölcsét. **Nagyon jól tudom, hogy szüleimnek leghőbb vágy volt, hogy egyszer mindannyian találkozassunk majd ott, Isten Bárányának trónjánál, ahol már nem lesz többé elválás.** Ma mindegyiknek családja van, már belőlük is szülők lettek. Nagyon drága alkalom volt számunkra, hogy édesanyám 70. születésnapja alkalmából mindnyájukkal találkozhattam. Újból együtt volt a család, amelyik szétszórtan él az egész országban és Csehországban. Később újból együtt ünnepeltük szüleink 50 éves házassági évfordulóját. Nagyon meg voltunk hatódva azon, hogy két szegény fiatalból Isten ilyen nagy családot hozott létre.

Szüleinknek sok bizonyosága volt, amelyeknek mi gyerekek is tanúi voltunk. Nagyon értékes és fontos dolog elbeszélgetni gyerekeinkkel, unokáinkkal életünkről, hitünkről, Istennek megtapasztalt cselekedeteiről. Az egész Biblián át végighúzódik, mint egy vörös fonál az az Isteni megbízatás, hogy a szülők minden alkalmat kihasználva tanítsák gyermekeiket Isten útjaira. Mindig van megfelelő alkalom a beszélgetésre, bárhol is vagyunk, akármit is teszünk. Ha szeretjük gyermekeinket és unokáinkat, tegyük ezt meg. Újra emlékezzünk a már idézett Igére 5M 6,5-9-ben: *„Szeresd azért az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes erődből! Maradjanak a szívedben azok az igék, amelyeket ma parancsolok neked. Ismételd azokat fiaid előtt, és beszélj azokról, akár a házában vagy, akár úton jársz, akár lefekszel, akár fölkelsz! Kösd azokat jelként a kezre, és legyenek fejdíszként a homlokodon. Írd azokat házád ajtófélfáira és kapuidra!”*

Látják mindig gyermekeink életmódunkban az istenfélelmet? Beszélünk nekik, ha pihenünk, ha dolgozunk, ha utazunk, vagy ha este lefekszünk aludni? Mivel tápláljuk őket? Tiszta-e a beszédünk? **Az istenfélő nevelés megjobbítja a gyerekeket, az embereket.** A gyermekeknek szükségük van példára. Jó példa vagyok gyerekeim előtt? Én láttam szüleim életét, és én is úgy akartam élni, ahogyan ők éltek.

9. fejezet

A GYÉMÁNT CSISZOLÁSA

„*Boldogok, akik megmossák ruhájukat, mert joguk lesz az élet fájához, és bemennek a kapukon a városba.*“ (Jel 22,14)

Gyermekkoromtól kezdve gyenge fizikumú voltam. Most azonban kimerültségem kezdett megmutatkozni egyre romló egészségi állapotomon. A negyedik szülés után cukorbetegséget kaptam. Nem volt veszélyes, és pár hónap alatt meg is szűnt. De a kimerültség és a stressz megtette a magáét. Egyszer egy péntek este egy misszionárius házaspár szolgált gyülekezetünkben. Az istentisztelet végén a szolgáló testvér előre hívta azokat, akik akarták, hogy értük, szükségletükért imádkozzon.

Többen előre mentük, ott álltunk a szószék előtt. Amikor hozzám ért, az Úr kijelentette neki, hogy nekem különösen nagy szükségem van imára. Ő ezt közölte a gyülekezettel, és felhívott mindenkit, hogy közösen nagyon imádkozzanak értem. Ez az imaház építésének idején, kb. egy hónappal a megnyitó előtt történt. Egész szombaton jól éreztem magam, boldog voltam, dolgoztam és készültem a vasárnapra. Újabb vendégeket vártunk. Szombatról vasárnapra való éjjel azonban erős vesegörcsöket kaptam. Vasárnap reggel már kórházban voltam, és az operációra vártam. Megtalálták a követ, amelyik blokkolta a vesét. Az operációra való felkészítés és az operáció gyorsan lezajlott. Voltak ugyan fájdalmaim, de az Úr nagyon közel volt hozzám és beszélt a szívemhez. Ezzel az operációval a próbáknak és Isten formálásának egy időszaka kezdődött el bennem, amelyik néhány évig tartott. Az elkövetkező négy évben minden nyáron voltam kórházban. Valami kezdett történni a szememmel. A diagnózis így hangzott: zöld hályog (glaukom). Még csak 44 éves voltam. A kórházban az orvos kioktatott a betegségről és szomorúan mondta: „*Sajnos, ez a betegség vaksággal is végződik.*” Nagy félelem és kétségbeesés akarta hatalmába keríteni a szívemet. Napközben bensőmben könnyeimmel küszködtem. A kórteremben feküdtem még másik két páciensnővel. Hallgattam életsorsukat, hogy milyen kétségbeesett életharcot vívtak.

Éjszaka már nem bírtam tovább és sírtam az Úr előtt. Őszinte bűnbánattal és alázattal imádkoztam, és Isten kezébe tettem le életemet. Amikor elcsendesedtem és megnyugodtam, szívemben megszólalt egy bibliavers tisztán, világosan: „*Tanácsolom neked, végy tőlem tűzben megtisztított aranyat, hogy meggazdagodj, és fehérb ruhát, hogy felöltözz, és ki ne látszódjon szegényletes mezítelenséged; és végy gyógyító irt, hogy bekend a szemed, és láss.*“ (Jel 3,18).

Nem csodálatos, hogy a mi hatalmas Istenünk azt mondja: „*Tanácsolom neked?*“ Ezekben a szavakban volt számomra az élet reménysége! Ő kezeinket fogva vigyáz ránk, mint ahogy egy jó szülő, és azt mondja: „*Tanácsolom neked.*” Megtisztított aranyat kínál. „*Legyen bited! Legyen tiszta szíved! Öltözz fel! Szükség van tiszta ruhára! Beteg szemeidre pedig szükséged van gyógyírra, hogy láss!*” Ugye milyen hatalmas, élő és ható az Isten Igéje még 2000 év után is? Nem tudom leírni ezt a csodálatos átélést, Isten szólt hozzám. A menny és a föld Teremtője, a te Megváltód és Üdvözítőd mondja: „*Tanácsolom neked...*”

Több operáció következett ezután mindkét szememen. Hála Istennek, Ő mondta: „*Legyen világosság!*” – és lett világosság! A mai napig Ő az én szemeim világossága és az én Segítőm! Próbák ideje volt ez az egész család számára. Mind a ketten, Jóska és én, egyszerre feküdtünk a kórházban, és vártunk az operációra. Én Pozsonyban, Jóska Érsekújvárbán. Jóska gyermekkorától szenvedett a csípőizületeire. Mint gyermeket sikeresen kezelték, de idők multával mind a két csípőforgót ki kellett cserélni műforgóra. Az utóbbi években már nagy fájdalmai voltak, és nagyon nehezen tudott járni. Amikor kórházban voltunk, gyerekeink gondoskodtak egymásról és rólunk is. Nehéz időszak volt ez számunkra. A következő évben mindez megismétlődött. Nekem operálták a másik szememet, Jóskának a másik lábát. A kórházban volt alkalmunk vizsgálni szívünket és jobban keresni Isten orcáját. **Ő szólt hozzánk Lelke által és velünk volt szenvedéseinkben.** Az Ő seibeiben van a mi gyógyulásunk! Az Úr volt a mi erősségünk, és az is marad! Vigasztalt bennünket és gyermekeinket is. Segített nekik, amikor maguknak kellett gondoskodniuk mindenről és végezni minden munkát. A gyógyulás és formálódás ideje volt ez. Nagy szükségünk volt pihenésre és elcsendesedésre. Miért jött éppen ilyen módon? Nem tudom. Számunkra azonban az volt a legfontosabb, hogy az Úr velünk volt, barátainkkal és testvéreinkkel együtt.

10. fejezet

ROSTA

„Célt téveszt minden fegyver, amit ellened kovácsoltak, meghazudtolsz minden nyelvet, mely törvénykezni mer veled. Ez az öröksége az Úr szolgálóinak, így szolgálatok nekik igazságot - így szól az Úr.“ (Ézs 54,17)

Úgy, ahogy a családi élet telt, és változásokat hozott magával, úgy jöttek változások a gyülekezet életébe is. Többen, akik lelki szülőkként éltek köztünk, elköltöztek az Úrhoz. Olyan emberek voltak ezek, akik értünk imádkoztak. Sokan így meghaltak, egy egész generáció! A fiatal generáció is különböző próbákon ment át. Sok családdal csodás pillanatokat éltünk át együtt, amikor az Úr megmentette őket a bűnös életmódtól. Hogyne örülnénk együtt azokkal, akik lelkéért annyit tusakodtunk? Hogyne örülnénk annak, hogy Isten belőlük új embereket formált és megváltoztatta jellemüket? Szeretetet adott ott, ahol gyűlölet és veszekedés volt. Békességet adott ott, ahol félelem és békétlenség volt, örömet ott, ahol szomorúság volt. Az ilyen percekért érdemes élni! Szívünk áldotta Istent azért, hogy minket ebben a szolgálatban felhasznált, és hogy részesei lehettünk ígéretei beteljesülésének, hogy Ő mindent újjá tesz. **Részesültünk abban a kiváltságban, hogy vezethettük ezeket az embereket az új életút első lépéseinél.**

Az ember életét egy hosszú úthoz hasonlítom, amelyen mindenkinek, aki e világra megszületik, végig kell mennie. Amikor a gyermek kicsi, a szülei vezetik, egészen addig, amíg maga nem dönt arról, melyik irányban akar tovább menni. Ezért nagy ajándék, ha istenfélő és szerető szüleink lehetnek. Ezen az úton sok útkeresztvezető van. Naponta különböző helyzetekben döntenünk kell, melyik irányban megyünk tovább. Milyen jó, ha van megbízható vezetőnk, van térképünk és iránytűnk. Jön sok bukdácsolás, esés és rostálás.

Az Úr Jézus egyszer azt mondta Péternek, hogy a tanítványokat kikérte a sátán, hogy megrostálja, mint a gabonát. Az ilyen megrostálás gyakran fájdalmas. Amikor némelyik mag – hitünk, szeretetünk vagy béketűrésünk – nem üti meg az isteni mértéket, átesik a rostán. Van úgy, hogy rágalmak, meg nem értések próbálják meg a kapcsolatokat olyan barátokkal is, akikkel éveken át egységben és megértésben éltél.

Életünk számára a próbák szükségesek. Podobni testvér, a gyülekezet volt prédikátora ezt ilyen példával magyarázta: *„Olyan ez, mint az iskolaév végén a vizsgák. Nekünk is hasonló vizsgákon kell keresztül menni az életben. Sikeresen letesszük-e a vizsgát vagy megbukunk? Ha a vizsgán sikeresen átmegyünk, felsőbb osztályba léphetünk!”* Ezért szükséges jól megtanulni a tananyagot. Szükséges jól ismerni a térképet, a Bibliát, hogy minden helyzetben helyesen tudjunk dönteni, hogy az útelágazásoknál ne menjünk rossz irányba, vagy ne hajtsunk át a piroson.

Volt idő, amikor már úgy gondoltuk, hogy nem bírjuk tovább. Tehetetlenül feküdtünk, mit egy autóbaleset után. És akkor szólt hozzánk Isten Igéje: *„Célt téveszt minden fegyver, amit ellened kovácsoltak, megbazudtolsz minden nyelvet, mely törvénykezni mer veled. Ez az öröksége az Úr szolgálóinak, így szolgáltatok nekik igazságot - így szól az Úr.”* (Ézs 54,17). Úgy éreztük magunkat, mint amikor egy sebesült egyszerre orvosi segítségben részesül, és gyógyszert kap fájdalmaira. E szavakban élet, egészség, új reménység, öröm és gyógyulás volt számunkra. Éreztük, hogy nem vagyunk elhagyatva, Isten velünk van. És ha Isten velünk, kicsoda ellenünk! Igéje hirtelen úgy felvillant előttünk, mint egy fényes reflektor az úton a sötét, sűrű ködben.

Isten tud rólad is! *„Kelj fel, állj a lábaidra, ne félj megtenni a következő lépést! Isten meggyógyítja megsebzett szívedet, és az igazságosság palástjával takar be téged! Övezd körül magad igazlelkűséggel és vedd magadra a lelki fegyverzetet: az igazság pánccélját, az üdvösség sisakját, a hit pajzsát, a Lélek kardját a békeesség evangéliumának saruját. Isten a te erősséged, Ő a te tisztaságod!”* Jézus vérének van hatalma minket megtisztítani, neve győzelmet ad! Igéjének fénye újra világít! Jézus nevében meggyógyultál, szellemileg, lelkileg és testileg. Az Úr gyengéden azt mondja neked: *„Ne nézz hátra félelemmel!”* Ézsaiás könyvének 43. részében Isten így vigasztalja népét: *„Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy! Ha vízben kelsz át, én veled vagyok, és ha folyókon, azok nem sodornak el. Ha tűzben jársz, nem perzselődös meg, a láng nem éget meg. Mert én, az Úr, vagyok a te Istened, Izrael Szentje, a te szabadtódot!”* Csak csendben pihenj meg az Ő lábainál. Engedd, hogy az ég és Föld Ura kigyógyítson sebeidből, az engedetlenségből és lázadásból!

Az engedetlenség és a lázadás nagyon veszélyes fegyver. A sátán bukásának oka az Isten elleni lázadás volt, és ő ugyanerre akarja rábírní az embereket. El akarja őket távolítani Isten védelmétől, ki akarja őket szakítani Isten kezéből, hogy a maguk útjára térjenek. Gyakran mi is olyanok vagyunk, mint a makacs kisgyerek. Sok próbán kell keresztül mennünk, hogy megmutatkozzon, mi is van a szívünkben.

Nem vagyunk előre beprogramozott automaták. Isten nekünk, embereknek szabad akaratot adott. Ezért felelősek vagyunk Néki életünkért! Mi magunk döntjük el, milyen értékeket akarunk követni életünkben. *„Ma éléd tártam az életet és a balált! Válassz, döntsél, mit akarsz!”* Az én imádságom az, hogy mindenki, aki e sorokat olvassa, az Életet válassza! Isten az Ő Fiát adta nekünk, hogy lefizesse bűneinkért a váltságdíjat, hogy Benne örök életünk legyen. Az Úr Jézus megmutatta nekünk, hogyan éljünk. Amit egy ember az életben átél, Ő is mindazt átélte: szeretetet, ámulást, gyűlöletet, magányt, bánatot, és óriási fájdalmakat. De mindezt érted és értem!

Az Ő sebeiben van gyógyulásunk, vérében bűneinknek bocsánata! **Ha Őt behívod szívedbe, Őáltala Isten gyermekévé leszel!** Nem vagy többé egyedül! Van családod, Atyád a mennyben és Közbenjáród szent Fiában, aki könyörög értünk az Atyánál. Az Ő mennyei házában van lakóhely mindenki számára, aki Őbenne hisz. Már itt, ebben az életben átélhetjük segítségét, védelmét és az Ő békességében és szeretetében való életet. *„Bizony, ezt mondja az Úr: Folyamként árasztom rá a békességet, mint megáradt patakot, a népek gazdagságát. Megszoptatnak, karjukon hordoznak, és térdükön ringatnak benneteket. Ahogyan az anya vigasztalja fiát, úgy vigasztallak én titeket: Jeruzsálemben kaptok vigasztalást! Meglátjátok, és örül szívetek, testetek is virul, mint a fű. Megtudják, hogy az Úr támogatja szolgálait, ellenségeit pedig megbünteti.”* (Ézs 66,12).

Ezek a rostálások számunkra nehezek voltak, és mindig is azok. Gyakran kiszárítják életerőnket. A vándornak a pusztában csak egy kívánsága van, hogy vizet találjon. Ha távolból már látja az oázist, vajon ez nem csak egy délibáb? A pihenés talán csak egy hamis ábránd? Egy napon a benső kimerüléstől én is ilyen helyzetbe kerültem. Úgy gondoltam, nem bírok már tovább megtenni egy lépést se. Testileg is beteg voltam, és nem volt kedvem tovább menni. Ilyen helyzetekben csak egy megoldást találok. Van a nappali szobánkban egy fotel, amelyik majdnem annyi idős, mint a házasságunk. Ennél a fotelnél már sok csata és küzdelem zajlott le. Itt szoktam kivívni térdeimen a győzelmet.

Izrael népet gyakran megtámadták a filiszteusok, elrabolták vagyonukat, és közülük sokakat megöltek. Ilyenkor újból és újból közeledtek Istenhez és könyörögtek segítségért, védelemért. Isten meghallgatta könyörgésüket, de a szabadításról hamar megfeledkeztek és újra elfordultak Istentől a bálványokhoz. Így volt ez Sámuel próféta idejében is. Sámuel az egyik ilyen győzelem után felállított egy emlékkövet követ, és ráírta: *„Eben-Házézer: Mindeddig megszegített bennünket az Úr!”*

Ó, ha az én fotelem tudna beszélni! Hány ilyen „emlékkő” áll már az én életem megtett útján! Emlékszem egy ilyen alkalomra, amikor Isten előtt álltam és őszintén, mélyen vizsgáltam szívemet: valóban újjá vagyok-e születve? Nagyon el voltam szomorodva afelett, hogy hívőletem olyan változó és ingadozó. Jó feleség, anya és keresztyén akartam lenni!

Egyszer, amikor a gyerekek még kicsik voltak, délután aludtak és Jóska munkában volt, egyedül voltam önmagammal. Térdepeltem Isten előtt és kegyelemért könyörögtem. Meg voltam fáradva az életemmel. Vidám asszony szerettem volna lenni, hiszen Isten nekem többet adott, mint el tudtam volna képzelni. A férjem istenfélő volt, három szép, egészséges gyermekünk volt. Jó kisgyermekek voltak. Éjjel jól aludtak, nappal vidámak, játékosak voltak. Amikor kimentünk sétálni a Hernád partjára, gyakran összeölelkeztek, és puszilgatták egymást. Olyan kedves jelenet volt ez, hogy a járókelők mosolyogva megbámulták őket. Ha az ember boldog gyerekeket lát, az mindig visszhangot vált ki szívében. Mindennek ellenére szívemben nagy üresség volt. Ezen az emlékezetes délutánon újra találkoztam Istennel! Szívemet mint egy folyó, elárasztotta Isten békessége. Azóta ez már sokszor megismétlődött.

Ez a térdeimen szerzett tapasztalat vezette tovább az életemet. Azóta tudom, hogy milyen fontos dolog, hogy minden keresztyénnek legyen egy „imakamrája”, egy hely, ahol Istennel bensőséges módon találkozhat. Ott öntöttem ki a szívem, ha a gyerekek betegek voltak vagy anyagi gondjaink voltak. A legszebb percek akkor éltem át, amikor Isten a közbenjáró imádság szolgálatát bízta rám.

Abban az időben a gyerekek elég korán jártak aludni. Jóska éjjeli műszakra is járt. Tévénk nem volt. Így az egész este az enyém volt.

Szívemet nagy fájdalom töltötte be az ifjúság lelki állapota miatt. Láttam azt, ahogy többen fiatalok elfordultak istentől. Több barátnőm hitetlen fiúhoz ment feleségül. Az első szerelem multával azonban nem voltak boldogok, és sok problémájuk volt. Ha a házasságban mindketten nem járnak egy úton, a házaselet nagyon nehéz. Amikor láttam boldogtalanságukat, nagy sajnálat töltötte be szívemet, és úgy éreztem, hogy egy nagy terhet hordozok értük. Imádkoztam értük és házasságukért. Az Úr többször meghallgatta erőtlen imámat! Láttam, ahogy Isten megérintette életüket, családjukat. Ott, az én fotelemnél küzdöttem saját házasságomért és családomért is.

Gyakran ha fáradtak vagyunk, úgy érezzük, hogy nincs erőnk szeretni és szeretetet adni másoknak. Nem Isten akarata szerint való az, hogy életünk szürke, lelkesedés, szikra és öröm nélküli legyen. Ez csak egy évvődés, de nem élet!

Imádkoztunk azért, hogy Isten szeretete töltsen be életünket. Isten Igéje azt mondja, hogy Isten az Ő szeretetét a Szent Lélek által tölti ki szívünkbe. Milyen gyönyörűséges, ha a szükségben, szerénységben, egy egyszerű ételnél is átélhetjük, hogy gazdagok vagyunk. **Hiszen nagy kincs az, hogy Isten szívünkben lakozik, és Benne mindenünk megvan, ami szükségés!**

Imakamrámban gyakran harcoltam gyermekeink megmentéséért, üdvösségükért, és életútjukért. Izrael népe a pusztában Isten védelme alatt volt. Nappal felhőoszlop vezette őket, éjjel pedig tűzoszlop. Imádkoztunk azért, hogy gyermekeink is hadd legyenek Isten védelme alatt. Kiskoruktól fogva szükségünk volt Isten segítségére. Amikor Mirkó még csak másfél éves volt, az egyik öcsémel volt a játszótéren, és a hinta alá szaladt, ami betörte a fejét. A mai napig látni a forradást. Gyakran, ha ránézek, szemem előtt látom vérző fejjel. Jóska akkor is munkában volt, mint általában mindig, ha a gyerekekkel hasonló eset történt. Rettenetesen megijedtem. Állapotos voltam a harmadik gyermekkel, és nagyon fájt, hogy a kis Mirkónak ilyen fájdalmat kell átélnie.

Még jobban megijedtünk, amikor Martinka véletlenül altató tablettákat evett meg. Még csak 20 hónapos volt, de nagy megfigyelő képességgel rendelkezett. Kiskorától tudta utánozni a felnőtteket. Megfigyelte, ahogy egy idős testvérnő, aki látogatóban volt nálunk, szaharint tett a kávéjába. Egy óvatlan pillanatban ugyanezt tette ennek a nélinek a gyógyszerével. Azonnal kórházba kellett vinnünk. Rettenetes volt! Félelem, tehetetlenség és a szégyen nagyon megalázott bennünket. De akkor is jött az Úr és beteljesítette Igéjét: „...*karjukon hordoznak, és térdükön ringatnak benneteket. Ahogyan az anya vigasztalja fiát, úgy vigasztallak én titeket.*” **Sok hibánk és vereségünk eltűnik, ha kisírjuk azokat az Úr előtt.**

Amikor még a gyerekek nem jártak iskolába, nálunk volt egyszer az unokahúgom, Peggy. A gyerekek eléggé elevenek és zajosak voltak. Peggy mondta nekik, hogy ne bosszantsák anyucit, mert hamar megöszik. Azt átni kellett volna, ahogyan erre reagáltak! Mirkó elkezdett sírni. Martina nagy kék szemével ijedten nézett rám. Juditka meg ezt mondta: „*Na és akkor mi van? Ha megöregszik, vesz magának görbebotot. Hiszen az ősz hajú öregemberek bottal járnak! Nem?*” Mi a hasunkat fogtuk a nevetéstől. Így látták ők az életet gyermekszemeikkel.

Juditka mindig meg tudta magát védeni. Három éves volt, amikor egyszer az utcán sétált a babakocsijával. Nagyon göndör haja volt, mint egy négernek. A fiúk kinevették: „*Jé, fiú léte-re babakocsival játszik!*” Ő azonban azonnal készen volt a válasszal tévedésüket megcáfolni, és határozottan kijelentette: „*Nem vagyok fiú!*”

Egy másik alkalommal szintén Peggy volt nálunk a férjével. Kávét ittunk és Juditka játszott a szőnyegen játékaival. Mindig nagyon szeretett énekelni. Mivel még nem tudott tisztán beszélni. Selypítve kb. így énekelt: „*Pečie káva, pečie káva, moja čaša puna, pečie káva...*“ (Magyarul: Sül a kávé, sül a kávé, csészém telve van, sül a kávé!) Az ének helyes szövege így hangzott: „*Pretekáva, pretekáva, moja čaša plná, pretekáva*“. (Magyarul: Túlcsordul, túlcsordul, csészém telve van, túlcsordul. A jó megértés kedvéért: „*Szívem csészéje tele van túlárado hálával, örömmel..., boldog vagyok...*“). Énekével nagy örömet szerzett nekünk. Ma már 33 éves és nagyobb kislánya van, mint amilyen ő akkor volt. De mi Peggyvel és Emillel kávézás közben gyakran emlegetjük Judka énekét: „*Sül a kávé, sül a kávé...*”

Jól emlékszem arra, hogy a gyerekek mindig mellettem voltak, amikor kicsik voltak. Ha valamelyiknek éppen főzés közben volt szüksége csitítgatásra, vigasztalásra, nem akart egyedül lenni, vagy beteg volt, gyakran egyik kezemmel ölben tartottam, a másikkal kavartam az ételt a fazékban. A legtöbbet a kis Jojkot hordtam így. Amikor megszületett, a nagyobb gyerekek már iskolába jártak. Ő mindig velem akart lenni. A legnehezebb volt főzésnél vagy mosásnál, mert akkor még nem volt automata mosógépünk. Veszélyeztetett terhességem volt vele, és járnom kellett vele tanácsadásra. Amikor egy éves volt, a tüdőgyulladás és láz következményeként, hibát állapítottak meg a szívéen. Az orvosnő nyugtató orvosságot írt fel neki, hogy ne sírjon sokat. Az ő legjobb nyugtatója azonban az éneklés volt. Ha beteg volt vagy nyugtalan, énekeltünk neki, ő mindig megnyugodott és elaludt.

Amikor Naszvadra költöztünk, még csak három és fél éves volt. A kontaminált (szennyeződött) kútvíztől gyulladós kelések keletkeztek a hasán. A körmei is begyulladtak, lehullottak, és újra kinőttek. Nagyon szenvedett. Egyszer az egyik testvér prédikált Naámán történetéről, aki leprás volt, és Isten Őt meggyógyította. A kis Jojko az ölemben feküdt. Nagyon fájtak a hasán a kelések, éppen ott, ahol a nadrágja gumija volt. Halkan sírt, hogy fáj a hasa. Nekem is rettenetesen fájt, együtt éreztem vele. Amikor hazamentem az imaházból, egyedül voltam csak vele. Térdeimre estem, és kértem az Urat, hogy gyógyítsa meg gyermekünket. Könyörögtem, hogy bocsássa meg, ha vétkeztünk, és szabadítsa meg Jojkot a fájdalomtól. És Isten valóban meggyógyította, és adott tanácsot, hogyan ápoljam. Attól a naptól kezdve nem jött ki rajta több új kelés.

Isten sok más új bizonyosságot, megtapasztalást adott átélünk, nemcsak nekünk szülőknek, hanem maguknak, a gyerekeknek is. Amikor személyesen elfogadták az Úr Jézust, mindig új és új tapasztalatokat szereztek: segítséget a tanulásban vagy védelmet az úton.

Egyszer egy idős amerikai misszionárius barátunkkal, Gulyás testvérral utaztunk Naszvadról Kassára. A délelőtti áldásos istentisztelet után megebédeltünk, gyorsan becsomagoltunk, és két autóval útnak indultunk. Gulyás testvérnék este Kassán kellett (volna) prédikálni a gyülekezetben. Útközben csendesesen esett az eső, és nem mehettünk gyorsan. Kb. 3 órányi utazás után az egyik kanyarban az utánunk jövő Gulyás testvér autója egyszerre eltűnt. Jóska mindjárt észrevette, és ahol csak tehetette, megfordult. Sehhol sem láttuk őket. **Egyszerre csak látjuk, hogy a kanyar után az árokban ott fekszik az autó felfordulva kerekeivel az ég felé!** Rettenetes látvány volt! Az első gondolatunk az volt, hogy mindnyájan ott haltak meg az autó alatt. Úgy nézett ki, mintha az autónak nem lett volna kabinja. Amikor közelebb értünk, láttuk, hogy Gulyás testvér teljesen sápadtan ott forgolódik az autó körül. Mire leparkoltunk, már a három lány: Tinka, Judka és egy barátnőjük is kimászott az ablakon. Hamarosan más emberek segítségével visszafordítottuk az autót az útra. Senkinek semmi baja nem történt. Az autón sem esett nagyobb kár. A kabin éppen az árokba került. Hála Istennek!

A lányok az autóban aludtak, és arra ébredtek fel, hogy valamilyen furcsa helyzetben vannak – fejjel lefelé. A hajuk valamitől csupa ragacsos volt. Az egyik sárga volt, a másik sápadt. A sokból feleszmélve odaszaladtam lányaimhoz és nevetni kezdtem. Ugyanis, amikor felfordultak, a fejükre borult egy tálca krémes, amit az útra kaptak valakitől. Attól lettek olyan ragacsosak. Amikor arra járunk, mindig hálával emlékezünk meg Isten védelméről. Ez is egy a mi emlékköveink közül: a 334. kilométerkő Rimaszombat és Kassa között!

Mind a két lány egészségügyi középiskolában tanult. A nyári szünetre házi feladatként gyógynövényeket kellett gyűjteniük. Tőlünk kb. 15 kilométerre volt egy elhanyagolt régi temető, ahol sok bojtornán nőtt. Több zsákot sikerült megszédnünk aránylag rövid idő alatt. Éppen nálunk voltak Jozsko testvérem gyerekei is. A gyerekek nézegették a régi sírköveket és olvasták rajtuk a feliratokat. Martinka megfogott egy régi márványkövet, amelyik helyéből kimozdult, és abba az irányba dőlt, ahol a lányok, Tinka és Lubka, álltak.

A lányok elugrottak, de a kő elérte Martinka lábának nagyujját. Ha csak néhány centiméterrel feljebb érte volna el, szétzúzta volna a lábát. Azonnal kórházba kellett vinnünk. Meg voltam győződve, hogy lábujját le kell vágni. Hála Istennek, bár lába megsérült, de egészben maradt. Mit mondjak még többet? Nem volt ott Isten védő keze?

Mirkó mindjárt az érettségi után elment otthonról. Nagy elánnal, életkedvvel kitarta szárnyait, mint a költöző madarak, és elrepült a nagy óceánon túlra, mint ahogy a fecskék elrepülnek melegebb tájakra. A mi „kisfiunk”, aki még soha nem volt hosszabb ideig távol otthonról, most úgy döntött, hogy külföldön akar tanulni a Bibliaiskolán. Befejezte az érsekújvári gimnáziumot, ágya és a közös asztalnál széke üresen maradt. A szívem naponta vele volt, féltettem. Igaz, hogy a Biblia arra tanít, hogy minden gondunkat adjunk át Istennek, de a gyakorlatban ezt nehéz megvalósítani.

Reggel azzal a kéréssel keltem, este azzal feküdtem: „*Istenem, kérlek, őrizd meg a kisfiamat!*” Isten látta vágyamat, azt szerettem volna, hogy gyermekemből Isten embere legyen, és egy nagyon szép leckére tanított meg. Kegyetlenül hideg decemberi nap volt. Az egész háztetőt belepte a hó és a jég. Napközben a Nap kissé felolvasztotta a jeget. Egyszerre csak hallok valamilyen kismadarat kétségbeesetten csipogni. Amikor Jojó hazajött az iskolából, hozott egy nagy létrát, felment rá, és mit lát? A csatorna szélén egy kis veréb oda volt fagyva, és csőrével kétségbeesve csipkedte a Jojó kezét. Az egyik szárnya odafagyott a csatornához. Nem tudta kiszabadítani. Jojó meleg vízzel feloldotta a jeget, és a meggémberedett verebecskét kiszabadította. Ebben a pillanatban Isten szólt hozzám: „*Nem vagytok-e értékesebbek egy verébnél?*” Szívemet hála töltötte el. Ahogy elláttuk az átfagyott kis verebet, mindjárt levelet kezdtem írni Mirkónak arról, mire tanított meg Isten. Egész lényemet bizalom és új erő hatotta át. Szívem énekelt. Nem olyan-e az én kisfiam az idegenben, mint ez a kismadár? Mégis, Isten tudja őt megőrizni a legjobban. Meg tudja őt őrizni betegségtől, veszélytől, és megadja neki mindazt, amire szüksége van. Tudja pótolni neki az idegenben is a szülőket, testvéreket. Ő megteheti, hogy Mirkó a karácsonyi ünnepek alatt ne legyen egyedül. Nem is volt! Az egyik osztálytársa meghívta családjukhoz.

Számomra ez egy csodálatos gyakorlati iskola volt. Nem jöhet semmi gond, probléma, amely felett Istennek nem lenne hatalma. Isten arra akart megtanítani, hogy azzal, ha nem bízom Őbenne, megszorítom az Ő atyai szívét.

Ő azt mondja nekünk a Bibliában, hogy még minden hajszálunkat is számon tartja. **Ha olyan helyzetek jönnek, amik el akarják venni békességemet és bizalmamat, látom magam előtt azt az összefagyott kis verebet.** Milyen sokáig vár Isten arra, hogy szemeim meglássák azt, hogy a Teremtő és az élet Ura gondoskodik a verebekről is!? Hajlandók vagyunk-e kinyitni szemünket meglátni a reményt ott, ahol még nincs semmi változás? Látjuk lelki szemeinkkel életünk útját? Meg tudjuk látni Istennek irántunk való jóságát?

Amikor az Úr Jézus egyszer meggyógyított tíz leprást, mindnyájan nagyon örültek gyógyulásuknak. Siettek haza családjukhoz örömmel, hogy most már nem kell elkülönítve élniük a városon kívül. Csak egynek jutott az eszébe, hogy visszamenjen és megköszönje gyógyulását Megmentőjének. Az Úr azt kérdezte: „*Hát a többi hol van?*” Egy szép húsvéti ének arról szól, hogy Jézus Pilátus előtt áll, aki bár tudta, hogy Jézus ártatlan, mégis halálra ítélte Őt. Az ének refrénjének komoly gondolata van: „*Kérdezi-e lelkiismereted, hogy: **Te mit teszel Jézussal?***” Hálás vagy Neki?

11. fejezet

SAJÁT SZÁRNYAIKON

„*Mint a madár, amely elhagyja fészekét, olyan az ember, aki elhagyja lakóhelyét.*“
(Péld 27,8)

Azt már írtam, hogy amikor nagyobb gyerekeink befejezték a középiskolát, komolyan gondolkoztak a továbbtanuláson. Martinka kora gyermekkorától arról álmodozott, hogy gyermekorvos lesz. Amikor a kislányok együtt játszottak, ő volt az orvosnő, Judka a nővérke, a mackók, babák és a játékok voltak a páciensek. Jelentkezett az orvosi egyetemre, de sajnos, nem vették fel. Biztosan, jó orvosnő lenne! Érettségi után munkába lépett a gyermekkórházban mint ápolónő. Nagyon szerette munkáját és a gyerekeket. Gyakran örömmel beszélt arról, ha az osztályon egy gyermek meggyógyult, és fájt neki, ha egy gyermek szenvedett. No, történt valami, ami mindnyájunkat meglepett, és amivel egyáltalán nem számoltunk. Kislányunk kezét megkérte egy férfi, akivel nem tudtunk beszélgetni. Azt történt velünk, ami szüleimnek velem.

Én is olyan férfihez mentem férjhez, aki nem beszélt szlovákul. Nem tudtam vele beszélgetni, mert én meg nem tudtam magyarul. Csak édesanyám tudott vele beszélni, és így több mint félévig ő tolmácsolt nekünk. Még az a szerencse, hogy náluk laktunk!

Ez a fiatal férfi, Dani, sokkal messzebb lakott, Svájcban. Missziós csoportjukkal már harmadik éve tartottak utcai és sátoros evangélizációt Érsekújvárbán. Martinkával angolul beszélgettek. Kölcsönös szimpátiájuk szerelemmé vált és kezdtek tervezni a közös jövőjüket. Ezt közölünk senki se várta. Dani elvitte lányunkat hozzájuk, Svájcba. Ez számunkra sokk volt. Olyan messze?

Nagyon fáj, hogy Tinka lesz az első, aki elmegy tőlünk. Jóska, mint édesapa, nagy felelősségérzettel őrködött gyermekeink nevelése felett. Fáj nekünk, ha életükben valamilyen helytelen döntést láttunk. Jóska most úgy érezte magát, mint egy kertész, aki nagy szeretettel felnevel egy gyönyörű rózsaszálat, és egyszer csak jön valaki, aki azt ki akarja magának sajátítani. Minden szerető édesapa érzékeny arra a férfire, akinek át kell adnia lányát. Sokat imádkoztunk kapcsolatukért, míg végül elérkezett az eljegyzés napja. Nem ismertük Dani szüleit, de amikor megláttuk, hogy istenfélő emberek, könnyebb volt elengedni gyermekünket. **Gondolom, hogy nem könnyű a szülőknek, amikor első gyermekük elhagyja a szülői házat.**

Elérkezett a „NAGY NAP”. A szívem nem akarta tudomásul venni, hogy a mi kislányunkból már érett asszony lett, aki mától kész megosztani életét más férfivel. Megtörtént az esküvő, gyönyörű mozgalmas nap volt. Nagyon hálás vagyok öcsémnek, Jankónak, és feleségének, Laddának önzetlen segítségükért és első esküvőnk mintaszerű megszervezéséért. Jankó kiváló szakács, szervező és dekorátor. A többi testvérek is szép meglepetést készítettek. Gyönyörűen feldíszítették az esküvői asztalt, és csodálatos búcsúuzsonnát készítettek mindenkinek, aki eljött a házasságkötésre.

Szemeim előtt lepergett Martinka életének filmje. Láttam őt mint újszülöttet, amikor nem akartam elhinni, hogy kislányom született. Mirkó volt az első, fiú, azután kislány! Egész életemben vágytam lánytestvér után, aki később mégis megszületett, de 23 évvel fiatalabb tőlem. Láttam szemeim előtt Tinkát, ahogyan az első lépéseket tette. Amikor Judkával, harmadik gyerekünkkel, hazajöttem a szülészetről, a nem egészen egyéves Martinka már szaladgált a lakásban. Láttam magam előtt első születésnapját.

Amikor Jóska le akarta fényképezni, egy pillanatot sem tudott egy helyben maradni. Csinált vagy négy fényképet, amelyek Martinkát állandó mozgásban örökítették meg. Nagyon jó és engedelmes gyermek volt, ügyes, szorgalmas, a többivel együtt sok örömkre volt.

Ünnepélyesen felhangzott a „Nászinduló”, és az imaházba belépett Martina édesapjával. Még szólt a zene hangja, amikor Jóska átadta lányát a vőlegénynek. Valami szorongatni kezdte a gyomromat. Ráébredtem, hogy ez valóság! Ő valóban férjhez megy, méghozzá nagyon messzire. Hálásak vagyunk Istennek gyermekeinkért, akiket felnevelhettünk, és velük együtt élhettük életünket. De az élet repült tovább.

Judka az érettségi után Ógyallán (Hurbanovo) dolgozott a Nyugdíjasok Otthonában, mivel a kórházban nem volt szükség ápolónőre. Számára ez nagy sokk volt, mert gyermeknővér létére az öregotthonban ápolta az idős rokkant embereket. A mozgásképtelen betegek osztályára került, ami számára fizikailag nagyon megterhelő munka volt. Kétévi munka után úgy döntött, hogy tovább akar tanulni. Nagyon szívesen tevékenykedett Isten munkájában, és úgy érezte, hogy teológiát kell tanulnia. Elment otthonról Besztercebányára, ahol az ottani egyetem teológiai tanszékén tanult.

Már Mirkó sem lakott otthon, hanem Érsekújvárbán, albérletben, bár elég gyakran hazalátogatott. Egy napon, ahogy bementem a szobába, állva maradtam a meglepetéstől, és elállt a lélegzetem. Fiam a szoba közepén, a padlón ül és telefonál. Nem lett volna ebben semmi különös, ha az arcán levő boldog mosoly nem lett volna olyan újszerű. Nézem őt, és gondolataim elkezdenek dolgozni: A fiam szerelmes! Amikor befejezte a beszélgetést, újból bementem és megkérdeztem: „*Mi újság, mi történik? Te biztosan szerelmes vagy!*” Ő erre: „*Igen és nagyon!*” A Mártuskával való kapcsolatuk nagyon szépen alakult. Felragyogott az ő napjuk is! Megvolt a szép esküvő, boldogan hazajöttek a nászútról, és az élet ment tovább a maga kerékvágásában, amíg egyszer csak közölték velünk az örömhírt, hogy nagyszülők leszünk! Megszületett az első unokánk, Tobias, kedves és szép kisfiú. Nagy örömkre volt, amikor a nehéz szülés után Mártuska hazajöhetett a kórházból. Isten hamarosan segített nekik lakást is venni.

Otthonunk valóban úgy nézett ki, mint egy madárfészek. Madárkaink kirepültek a széles nagyvilágba, és újak születtek. Isten nyilvánvalóan sok imánkat meghallgatott. Arra tanított minket, hogy minden gondunkat és szükségletünket tegyük le hittel az Ő kezébe.

Időközben jött egy újabb hír: Judka kezét is megkérte egy fiatalember! Amikor Mirkó befejezte a bibliaiskolát, rendszeresen kezdett foglalkozni Érsekújvárbán a fiatalokkal, ahol akkor már harmadik éve evangélizációk voltak. Különböző klubokban és bérelt helyiségekben tartottuk az összejöveteleket. Néha jöttek új emberek, akik érdeklődést tanúsítottak Isten iránt, de sokszor csak magunk voltunk. Egy télen keresztül csak két idős testvérnő járt kitartóan. Imádkoztunk a városért, és azokért az emberekért, akik már hallották Isten Igéjét, az evangéliumot. Imádkoztunk azért, hogy jöjjenek vissza Istenhez, hogy Őt jobban megismerhessék, és megengedjék Néki, hogy életüket megváltoztassa.

Egy vasárnap délután bekopogott hozzánk egy fiatalember. Mirkóval akart beszélni arról, hogy szeretne angolul tanulni. Mondtuk neki, hogy nincs otthon, mert apjával elment a börtönbe. Nagyon csodálkozva nézett ránk. Mintha arckifejezésével azt akarta volna mondani, hogy nem hiszi. Lehet, hogy nevetségesnek tűnt előtte. Milyen család ez, hogy még a börtönbe is járnak? Rövid idő múltán ez a fiatalember, Milán Mirkónak hűséges munkatársa és testvére lett az Úrban, Judkának pedig férje. Azóta már ő is sokszor volt a börtönben. Ült. De nem büntetésből, hanem amikor az elítéltekkel beszélgetett, és prédikálta nekik Isten üdvözítő kegyelmét. Amikor bizonytságot tett arról, milyen életet élt azelőtt, és hogyan változott meg Isten az ő életét.

Az idő gyorsan eltelt! Újból eljött az esküvő napja! Milyen jó, hogy az életben olyan Tanácsadónk és Segítőnk van, mint az Úr Jézus. Szívemet mély hála tölti el az Úr iránt azért, hogy minden esküvő előtt segített annyi pénzt megspórolni, amennyire szükségünk volt. Judka esetében külön megemlítem, hogy amikor az esküvő után hétfőn mentünk kifizetni a számlát, pontosan annyi pénzünk volt, amennyire szükség volt.

A menyeyimmal és vőimmal való kapcsolatunkat illetőleg, szembe akarok nézni az igazsággal. Én is voltam meny. Minden tisztelet megilleti anyósomat, aki jó volt hozzám, tanácsolt minden olyan dologban, amelyeket mint fiatalasszony nem tudtam. Nagyon tiszta és pedáns volt. Még ha meg is történt, hogy nézetünk és véleményünk bizonyos dologban nem egyezett, mindig meg lehetett azt együtt beszélni, és meg lehetett oldani. Most, amikor én lettem anyóssá, bizonyára én is több dolgot másként tennék, mit a fiatalok. De megtanultam, hogy ha ők elégedettek, én is nyugodt lehetek. A harag és féltékenység sok rosszat szül. Mindenhez időre van szükség, ahhoz is, hogy megszokjuk gyermekeink házastársát.

Csak két lehetőségünk van: Elfogadni őket, csendesen imádkozni értük, naponta kikérni rájuk Isten áldását, és bölcsességét, vagy pedig, ami nagyon rossz és helytelen, beleavatkozni életükbe. **A szülőknek meg kell tanulniuk mindig a kellő időben visszahúzódni.** Nagyon szép és értékes dolog, ha a fiatalok szeretik egymást, csak egymást látják, jól érzik magukat együtt, mindent együtt akarnak tenni, és mindenhová együtt akarnak menni. Ilyenkor nekünk, mint szülőknek ne legyenek olyan érzéseink, hogy gyerekeink bennünket elhanyagolnak. Sőt ellenkezőleg, ha időben elvágjuk a „köldökszínt”, felszabadítjuk őket saját családi életük számára.

Mózes 5. könyvének 24. részének 5. verse ezt mondja: *„Ha valaki új házast, ne vonuljon hadba, és ne vessenek rá semmiféle terhet. Maradjon otthon kötelezettség nélkül egy évig, és örüljön feleségével, akit elvett.”* A Biblia példát ad arra, hogyan kell helyesen viszonyulnunk különböző élethelyzetekhez. Minden szülő örül, ha gyerekeit boldognak látja. Azt az elveszítettnek látszó időt, amit gyerekeink már főleg nem velünk töltenek, még bőven kipótolhatják. Saját tapasztalatomból mondhatom, hogy „ki lehet bírni”!

Judka Milánnal nagyon örültek, amikor megtudták, hogy babát várnak. Csakhogy egy napon nehézségek merültek fel, és Judkának kórházba kellett mennie. Hála Istennek, hamarosan minden rendben volt. Csak feküdni kellett, hogy újból ne legyen baj. Úgy döntöttünk, hogy ha beleegyeznek, egy időre hozzánk költözhetnek. Beleegyeztek. Ezzel mindkét családnak ugyancsak felborult a megszokott napirendje. Nem volt könnyű, de újból csak köszönni tudom Istennek, hogy adott szívünkbe kölcsönös szeretetet és türelmet. Mindennek időre van szüksége! Sajnos sokan türelmetlenek egymás iránt, nehezen tudnak alkalmazkodni. Igaz, hogy ez saját kényelmünknek, szokásainknak részbeni feladását jelenti, de el lehet egymást viselni. A vőnk, Milán számunkra egyre értéket jelentett. Igaz, hogy neki is meg kellett minket szoknia, hiszen minden háznak megvan a maga szokása. Türelmüknek megvolt a jutalma, amikor szép kislányuk született, Rebeka.

Menyeink és vőink számunkra áldást jelentenek. Úgy, mintha valamilyen nagy kincssel bírnánk. Ez legjobban a krízis idején mutatkozik meg. Jöhetnek hirtelen helyzetek, amikor valaki életveszélyben van, amikor a várakozás bizonytalansága rettenetesen nehéz. De ha ilyenkor is veled van valaki, aki tud veled imádkozni, sírni és vigasztalni, a seb sokkal kevésbé fáj.

Annál nagyobb viszont az együtt átélt öröm. A kétség és félelem elmúlik, ha nem vagy egyedül a küzdelemben. Hála Istennek, gyermekeink szeretnek imádkozni, és hiszik, hogy az Úr Jézus tegnap, és ma és mindörökké ugyanaz! **A fiatal család számára nem az a legfontosabb, hogy mindjárt berendezett lakásuk, autójuk és busás bankszámlájuk legyen, hanem az, hogy milyen értékeket hordanak a szívükben.** Isten Igéje arra tanít minket, hogy minden gondunkat, problémánkat tegyük bele az Ő kezébe, amelyik erősebb, mint a mienk. Éppen a kezdődő házáséletben nagyon fontos, hogy a házastársak meg tudják határozni közös életüknek helyes értékrendjét. Ez csak akkor lehetséges, ha Isten Igéjével összhangban, tiszta szívvel, és Istennel való őszinte közösségben akarnak élni. Nagy segítség számunkra, ha életünk minden területén hajlandók vagyunk alárendelni magunkat Istennek. Ezért szükséges megismernünk, mit mond mindennapi életünkre nézve Isten Igéje. A keresztyén élet nemcsak azt jelenti, hogy hetente egyszer, vasárnap két-három órát eltöltünk az istentiszteleten, és a hét többi napján azt sem tudjuk, hogy van-e Istennek egyáltalán valami mondanivalója számunkra. A hét végén gyakran olyan szörnyű fáradtak és kimerültek vagyunk, csak azért, mert anélkül a benső erő nélkül élünk, amit Isten akar adni. A mindennapi egyhangú munkában is lehet örömet, békességet és életkedvet átélni. A mai kor nagy változásokat hozott magával, amelyekhez a múltban nem voltunk hozzászokva. A sok stressz és nagy anyagi hiány rendszeren tönkre tudja tenni az életet. De minderre Isten Igéjének van útmutatása. Ha a család talál időt a közös bibliaolvasásra, beszélgetésre, imádkozásra, az életben sokkal kevesebb gyötrelmük lesz, különösen akkor, amikor az idős kor és a fáradtság elhomályosítják az első szerelmet, és az elhétköznapiasodik.

Mi Jóskával 36 éve vagyunk házások, és sokszor kellett térdeinken kérni Istent, hogy frissítse fel szeretetünket. A keresztyén házasság nem válhat csak egy megszokott rítussá. Sőt éppen évek multával a szépség és a kedvesség más finomabb formáját veszi fel. Új dimenziója van, kiegyensúlyozottabb, mintha a házastársak egyformán gondolkoznának. Sokan fizikailag is kezdenek egymásra hasonlítani, mintha édestestvérek lennének. Ne engedjétek meg, hogy házasságotok elveszítse frissességét és szikráját! **Küzdjétek ezért Isten előtt és legyetek éberek!** Mindketten egyformán felelősek vagytok azért, milyen lesz közös életetek.

Mindjárt kezdetben tűzettek ki célt magatok elé! Életfontosságú dolog megegyezni abban, hogy milyen szellemiségben akartok együtt élni, hogyan fogjátok kezelni a pénzt, de a legfontosabb dolog az, hogy hogyan fogjátok nevelni gyermekeiteket. Legyenek nyitva szemeitek! Figyeljétek magatok körül az embereket, életstílusukat, prioritásaikat, és elkövetett hibáik következményeit. Biztos, hogy kezdetben ti is sok hibát el fogtok követni. Csak kérek, **ne tegyetek hibát gyermekeitek nevelésénél!** Egy összetört drága vázát ki lehet cserélni másikra. A karambolozott autót lehet nélkülözni és idővel másikat venni. De a tönkretett és helytelenül nevelt gyermek élete nagyon keserves. A gyermeket nem lehet kicserélni, mint egy elrontott tárgyat. A gyermeki lélek nevelési módszerünk pecsétjét hordozza, akár jó volt az, akár rossz. Ezért fontos helyesen felállítani értékrendünket, és tudni, hogy mit akarunk igazán elérni az életben.

Isten nekünk házasságunk kezdetén három gyermeket adott. Sok dologról le kellett mondanunk – nekem a jó munkahelyemről, és sok élvezetről. De az, amit cserébe kaptunk, megérte. Nehéz út volt, mert a kényszerű igénytelenség útját választani nem könnyű döntés. De ne hagyjátok magatokat elbátortalanítani látszólagos kezdeti kudarcokkal. Hányszor én is kudarcot vallottam, mint fiatal anya és mint feleség! Olyan csodálatos azonban, ha tudod, hogy Isten melletted van, aki azt mondja: „*Ne félj, veled vagyok! Ne nézz hátra, és ne rettegj!*”

Hallottam egy szép történetet. Egy embernek volt egy szőnyegszövő üzeme. Mint minden igazi mesternek, neki is voltak inasai. Egyszer az egyik látogató, csodálva a gyönyörű drága szőnyeget, megkérdezte az egyik inasgyerektől: „*Mi van akkor, ha egy ilyen drága szőnyeget elrontasz?*” Az inas bátran válaszolt: „*Idehívom a mestert, ő az én hibámból sokkal csodálatosabb mintát tud kibozni!*” Életünk is olyan, mint egy szőnyeg fonákja, hátoldala, csupa gubanc. De a színoldala csodálatos remekmű. Az Úr Jézus az a Mester, akit ha odahívunk elrontott életünkhöz, és bevalljuk Neki, hogy hibát követtünk el, bűneinket megbocsátja, hibáinkat jóváteszi, és azokból valami csodálatosan újat hoz elő, életünknek új értelmet ad. Itt a földön sokszor csak a gubancokat látjuk, de majd ott Nála meglátjuk a szőnyeg színoldalát is.

Minden háztartásnak meg van a maga szokása. A fiatal házások magukkal hozzák azokat új családjukba. Hogyan fognak dönteni? Melyik szokás, kinek a véleménye jut most érvényre? Melyik családvezetési mód, munkamódszer a helyes? Melyik számukra a legmegfelelőbb? Mindkettőjüknek engedni kell a maga igazából. Mindkettőjüknek hajlandónak kell lenni a formálódásra, és a közös út keresésére, hogy minden dologban békesség legyen a családban. Néha mosolyognom kell, amikor lányaim mondják nekem, hogy férjük felfedezte: „*Olyan vagy, mint anyukád!*” Vagy: „*Te is ugyanúgy csinálsz, mint anyukád!*”

Amikor Judka fél éves volt, erős asztmarohamot kapott. Rettenetes volt! Mind a hárman betegek voltak, elment a hangjuk, és sokat sírtak. Nem tudom, hogy jó volt-e vagy nem, de a gyermekorvosnő olyan injekciót adott nekik, ami után sokat aludtak. Álmukban cumisüvegből etettük és itattuk őket. Minden gyerek más szobában aludt. Nagyon nehéz volt! Jóskával szobáról szobára jártunk és hallgattuk, hogy lélegeznek-e. E betegség után sokan tanácsolták, hogy levegőváltásra van szükségük. Úgyhogy sokat utaztunk. Az első autónk egy Trabant volt. Ne nevessetek, az egy csodálatos autó volt! Egy alkalommal téli sielő táborba mentünk a fiatalokkal együtt az Alacsony Tátrába. Trabantunk teljesen mag volt pakolva, még a tetején is. Gyakran hordtuk magunkkal a gyermekágyat, állókát, a gyerekkoscsit, és egész heti ételmet. Unokatestvéreim Ferkó és Anyicska, akik ott a hegyek alatt laktak, Liptószentkereszten, felkínálták segítségüket, hogy szereznek szállást. Úgyhogy így felpakolva elindultunk. Útközben havazott, az autók csúszkáltak, hosszú kocsisorok voltak az úton. A külső szemlélőnek bizonyára nevetségesnek látszott, ahogy a mi kis Trabantunk vidáman húzta a csíkot megelőzve sok modern autót. Ott, ahol a többi megakadt a meredek, csúszós parton, mi feljutottunk. Jártunk oda télen és nyáron, a fiatalokkal, de magunk is a családdal, és szép időket töltöttünk ott el.

Mindig tudtunk időt találni a lelki értékekre, imádkozásra, bibliaolvasásra, éneklésre, amit nagyon szerettünk. A gyerekek még nem jártak iskolába, én meg nem jártam munkába. Mivel sokat voltunk otthon, sok időt töltöttünk a gyerekekkel, foglalkoztunk velük, hogy ne unatkozzanak. Hiszen, ha a gyerekek unatkoznak, sok rosszat tesznek, és engedetlenekké válnak. Magam elé ültettem őket a székekre, és tanítottam őket énekelni a C-dúr skálát, ahogy engem Jóska tanított. A legmulatságosabb volt az alig két éves Juditka, mindent próbált utánozni úgy, ahogy a nagyobbak. Ezek az első gyermekkori énekeik még mindig megvannak magnószalagon. **Az volt az álmom, hogy egyszer majd, mint család, együtt énekelhessünk és zenélhessünk.** Ez a vágyam teljesült, sokszor tettük ezt Isten dicsőségére!

12. fejezet

ÖRÖKSÉG

„Ha az ÚR nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők. Ha az ÚR nem őrzi a várost, hiába vigyáznak rá az őrcék. Hiába keltek korán, és feküsztek későn: fáradsággal szerzett kenyeret esztek. De akiket az ÚR szeret, annak álmában is ad eledet. Bizony, az ÚR ajándéka a gyermek, az anyaméh gyümölcse jutalom. Mint a bős kezében a nyilak, olyanok a serdülő ifjak. Boldog az az ember, aki ilyenekkel tölti meg a kezét: nem szégyenül meg, ha ellenségeivel van szóváltása a kapuban.“ (Zsolt 127,1-5)

Az idősebb gyerekek már kirepültek a családi fészekből. Felépítették saját szeretet-fészkeiket, ahol újabb „kismadarak” születtek. Ez egy szép képe az életnek. A tojó a fészekben van, ül a tojásokon, párja hordja neki az eledelt és őrzi őt az ellenség előtt. Mert a madarak között vannak kakukkmadarak és ragadozók is. Ezért a hím őrkdik és védi a fészket. Sajnos, a mindennapi életben is így van, a fiatal családokra sok veszély leselkedik. Jó, ha a mi fészünknek is van Őrizője. Az Úr őrzi a mi házunkat éjjel és nappal. Isten az ő szeretteinek ad nyugodt álmot és drága örökséget. A zsoltáros azt mondja, hogy a mi jutalmunk, az Ő ajándéka a gyermek, fiaink és lányaink. Boldog emberek vagyunk, ha az Úr őrkdik felettünk, mert mi Őt választottuk Őrizőnknek és alárendeljük Neki életünket. A Biblia sok helyen beszél olyan emberek csodálatos szabadulásáról, akiknek az Úr az Istene. Isten nem akarja magát ránk erőltetni. Nem akar minket akarat és értelem nélküli rabszolgákká tenni. A Biblia **az élet használati utasítása**. Igen, tartalmaz előírásokat és tilalmakat, de azért, mert nem akarja, hogy életünk tönkremenjen, mint egy értékes tárgy, ha azt helytelenül használjuk, mivel nem tanulmányoztuk át a használati utasítást. Ő, az ember Alkotója tudja a legjobban, mi az, ami nekünk árt, és ettől akar minket megvédeni bizonyos tilalmakkal. E tilalmak ignorálásának és elutasításának keserű gyümölcset sajnos, szomorúan lehet szemlélni a világban. A Biblia útmutatás a boldog élethez. **Mi emberek be tudjuk előre tervezni életünket, de látószögünk csak néhány lépésre engedi meglátni az utat.** Ezért szükségünk van arra, hogy Isten legyen a mi Őrizőnk és mindennapi erősségünk.

Már csak legkisebb fiúnk, Jojko volt otthon velünk. Szomorú volt, mert hozzá volt szokva, hogy nálunk otthon mindig hangos és vidám „teltház” volt. Mindig volt körülötte valaki, aki vele játszott, akit utánozhatott, vagy akivel kimehetett valahova. Most, amikor serdülőkorba jutott, nem voltak körülötte testvérei, se korban hozzáillő jó barátai, akikkel játszhatott, vagy beszélgethetett volna. Mirko és Judka Érsekújvárbán lakott, Martinka pedig a távolban. A gyülekezetben voltak gyerekek, de azok sokkal kisebbek vagy nagyobbak voltak.

A nagyobb gyerekeknél a serdülőkor problémáit nem is nagyon érzékeltek. Önállóak voltak és a gyülekezetben korcsoportjuk erős volt. Sok barátjuk volt az iskolában, a faluban és a gyülekezetben, ami Jojónak hiányzott. Nem hiába beszél a Biblia a jó barátság szükségességéről, főleg a Példabeszédek könyvében, Jób könyvében és a Zsoltároknban. Az Úr Jézus is kiválasztott magának 12 tanítványt, jó barátokat, akikkel együtt töltötte idejét, nyíltan és bizalmasan tudott beszélni életéről és a jövő terveiről. Nekünk is szükségünk van barátokra, akinek jó befolyása van életünkre.

Jojó nagyon kommunikatív, és szívesen forgolódik más emberek társaságában. Kicsiny gyermekkorától fogva mindig körül volt véve emberekkel. Korábban, amikor a gyerekek iskolában voltak és Jóska nem volt otthon, legszívesebben mellettem volt. Sokszor meghúzta a szoknyámat, hogy felfigyeljek rá. Amikor már nagyobb volt, nagyon szerette, ha valaki olvasott neki, vagy beszélgetett vele. Nagyon szerette a történeteket. Ki tudja, mi játszódott le már akkor szívecskéjében, milyen gondolatok futkároztak fejecskéjében! Amint észrevette, hogy vasalok, vagy javítgatom a fehérneműt, mindig hozzám ült és hallgatott. Sokszor már kimerült a fantáziám, de bibliai hősökről szóló igaz történet volt elég. A Biblia kimeríthetetlen forrás. Szemeid megnyílnak, és mindig más szemszögből láthatod az ismert történeteket, és így **mindig friss forrásvizet találsz lelkednek.** Ez egy csodálatos tankönyv!

Most, amikor Jojó már csak egyedül volt otthon, kezdtek belépni életébe különböző haverok. Tizenkét-tizenhárom éves volt. Ez az a kor, amikor a serdülő fiúk és lányok már felnőtteknek érzik magukat. Most észrevétlenül kezdtek életébe belopakodni ú. n. „ártatlan” játékok. Nagyon szórakoztatónak és ártatlannak tűntek. Egyszer egyik osztálytársa, akinek szülei bisztrótulajdonosok voltak, minden osztálytársát meghívta születésnapra. „Bonuszként” minden gyerek játszhatott a játék automatákon.

Akkoriban ez egészen új dolog volt, és nagyon szórakoztatónak és ártatlannak látszott. Csakhogy ezek a játékgépek pénznyelő automaták, és függőséget okoznak, mint a kábítószer. Újból és újból hívnak, hogy próbáld ki a szerencsédet. Ez az óriási polip Jojkot is kezdte foglyul ejteni. Hála legyen Istennek, hogy a mi Őrizőnk akkor is hűségesen őrt állott, és megvédte őt. Időben meg tudta Jojót állítani és ki tudta ragadni e szörnyű monstrum csápjaiból. Mert az, akit ez az óriáspolip csápjaival körülfog, ebben az ölelésben sok fájdalmas nyomorgatást, sőt gyakran halált talál.

Az egyik délután nagy fájdalommal a szívemben sírva estem térdre és kiáltottam Istenhez segítségért. Jóska saját példájával házasságunk kezdetétől fogva arra tanított, hogy minden problémára választ és segítséget térdeinken keressünk. Most is így tettünk. Az, aki ezt a játékszenvedélyt egyszer megkóstolja, könnyen rabjává válik. Erősebb, mint az emberi akarat. Kezdetben az ember nem látja a végét, nem látja, milyen ronccsá tudja tenni az embert.

Sírva kiáltottunk Őrizőnkhez, és Ő meghallgatott. Jojko is kiáltott Istenhez segítségért, és Ő, a mi Védőnk, szeretettel kézen fogott, és lélekben elvezetett minket egy biztonságos területre, ahol lehull minden lánc és bilincs, és ahol az Úr Jézus vére megtisztít minden bűntől és megszabadít minden megköttözöttségtől. Ez a legbiztonságosabb hely az Úr Jézus golgota keresztye alatt van. Az Ő neve ad győzelmet minden kísértés felett, és a szívet sokkal értékesebb dolgokkal tölti be, amelyek nem tesznek rabbá, hanem életet és örömet hoznak.

Jojó nem volt automatajátékos, se nem forgolódott rossz társaságban. Nem, osztálytársai sem voltak rossz fiúk, hiszen még csak gyerekek voltak. Meg vagyok győződve, hogy Isten azért engedte meg egész családunknak átélni ezt a rossz tapasztalatot és retteget, hogy fiúnk ne távolodjon el Istentől, és ne térjen a lázongás, csalódás és nagy gyötrelmek útjára. Hálás vagyok gyermekeinkért és házastársaikért, akik e krízis idején minket hűségesen imáikkal támogattak. Ne érezzük sértve magunkat, ha úgy tűnik, hogy gyerekeink már kevésbé szeretnek minket, amikor az esküvő után saját fészkeikbe bújnak. Hiszen, ha legjobban szükségünk van rájuk, mindig mellettünk vannak, és készségesen segítségünkre jönnek. Legyünk mi is ilyen készek segíteni nekik! Hiszem, hogy mindennapi imáink Isten trónja előtt találkoznak és Isten, mint bölcs Rendező a megfelelő időben közbe avatkozik.

Csak később értettük meg, hogy miért engedte meg ezt Isten életünkben. A mai posztmodern korszak sok rettenetes dolgot hozott a szintérré úgy a fiatal, mint az idős generáció számára. A hazárdjátékok, kábítószeresek az ördög eszközei, amelyek kötelékéből saját erejével nem tud kiszabadulni senki, aki ezeknek áldozatul esett. Isten nekünk megengedte átélni ezt a fájdalmat, hogy meg tudjuk érteni ezeket az embereket, és együtt tudjunk érezni azokkal, akik hasonló gyötrelmeken mennek keresztül. Ismerünk boldogtalan családokat, ahol minden korona az automaták áldozatául esik. A háztartásból eltűnt minden értékesebb dolog, mert azt ezek a szenvedélyes fiúk és apák eladták, vagy elvitték a zálogházba, és az uzsorások kezébe estek. Ez az egész társadalom számára nagy felelősség, de még nagyobb kihívás Isten népe számára!

Szükség van biztonságosan őrzött és körülkerített „város” kialakítására, amely felett a Legnagyobb Őriző, az Úr őrökdi. Sok fiatal kábítószereseket kezdett el szedni. Ezt eddig csak hallomásból vagy filmekből ismertük. Tudunk nekik idejében, amikor még jellemük formálódik, valami mást kínálni cserébe? Isten Igéjének itt is nagy hatalma van. Ha ehhez még hozzájárulnak Jézusért élő, buzgó szívű fiatalok, akik abban tevékenykednek, hogy ez a sok szerencsétlen rabul ejtett fiatal megtalálja élete értelmét, ezért érdemes élni! Ez a szolgálat nagyon fontos és sürgető. Isten ez által a szolgálat által sok fiatalt megérint. Hála Istennek, hogy ezen a téren új önkéntesek és szolgáló csoportok alakultak. Ez a gyerekek és fiatalok felé való szolgálat egyre inkább kiterjedt. Az Úr ezekkel a fiatalokkal való törődés céljára új munkatársakat hívott el az ACET (az AIDS, Care, Education, Training angol szavak rövidítése) szervezet keretében. **Ennek a világnak szüksége van olyan emberekre, akik nemcsak önmagukért élnek, hanem elmennek és elviszik az örömhírt ezekhez a rabságba jutott ronccsá lett fiatalokhoz, megmondani nekik, hogy van kiút, van menedék és biztonságos hely a nyomorúság és gyötrelmek idején.** Nemcsak az az egyén szenved, aki ebbe a csapdába beleesett, de az egész társadalom, egész családok, amelyeknek szükségük van reménységre. Fájdalmuk nagy, megemészti életerejüket, és a kétségbeesésbe kergeti őket.

Kisfiúnk erős fiatal férfivé nőtt, egyúttal gyengéddé, szeretővé és szerelmessé. Elnyerte ezeket az életéhez szükséges értékeket, értékrendet, és nagyon szeret szolgálni a fiataloknak. Négy gyermekünk van, de mindegyik más. Mindegyiknek más-más talentuma van. De megvan az a közös vonásuk, hogy szeretik Istent, szeretnek szolgálni és szeretnek minket is.

Jojko is szép, istenfélő feleséget kapott. Szeretik egymást és formálódnak. Minden házasságban szükség van arra, hogy a házastársak kölcsönösen formálódjanak. Boldog az a házasság, ahol meg van az erre való hajlandóság és jóakarát. Jojko Luckával négyévi ismeretség után eljutottak arra a végkövetkeztetésre, hogy együtt akarják leélni életüket. A gyülekezetben ismerték meg egymást, és az iskolákba jártak az ACET-tel előadásokat tartani a kábítószeres és az AIDS veszélyeiről. A többiek között ők is Milán segítők voltak. Lucka is egy ilyen iskolai előadás alkalmával ismerkedett meg az ACET-tel, majd egy napon átadta életét az Úr Jézusnak. Hiszem, hogy Isten, aki meghallgatta az értük való imáinkat, felkészítette őket a boldog házasságra. Esküvőjükön Mirkó volt a házasságkötő, és a vacsorához a szép fiatal pár számára testvérei szép programot készítettek elő. Családunkban ez volt az utolsó esküvő.

A mai idő egy másik fájdalmas „újdonságot” is hozott magával: sok ember munkanélkülivé vált. Így az iskola elvégzése után munkanélkülivé lett Jójó és Lucka is. Egy-egy évet töltöttek egy bibliaiskolán, ahol azt tanulták, hogyan tudnának hatásosabban szolgálni Istennek és az embereknek. Közvetlen az esküvő előtt Jójónak sikerült munkát kapnia, és hamarosan Luckának is. Ez mindnyájunk számára nagy bizonyosság, értékes tapasztalat volt. Milyen jó, hogy az élet minden területét átadhatjuk Istennek! Az, hogy valakinek Isten a szívében lakik, nem azt jelenti, hogy ájtatos arccal jár, és a hit csak a templomba való. A hívő ember élete a mindennapi gyakorlati életben istenfélelemmel és tapasztalatokkal gazdagított. Az istenfélő életmód életstílussá válik, amelyik kívánatos gyümölcsöt hoz a közeli és a szélesebb környezetre. A 127. zsoltár 5. verse azt mondja, hogy az ilyen ember „nem szegényül meg akkor sem, ha ellenségeivel vált szót a kapuban”. Ez azt jelenti, hogy még azok is, akik ártani akarnak neked, kell, hogy meglássák életednek értékeit. Meglátják, hogy az, aki vagy, nem a te műved, hanem Isten tette azt teveled. Hited nemcsak vasárnap az imaház falai mögött, vagy magánéletedben kell, hogy megmutatkozzon, hanem a legköznapi életben is, amikor akármilyen munkát végzel. Az Istent szerető ember nagyon boldog! A Biblia (Zsolt 34,20) azt mondja, hogy „Sok baj éri az igazat, de valamennyiből kimentti az Úr”, aki őt tanácsolja, hogyan menjen tovább.

Újból visszatérek az 5M 6,5-9. „Szeresd azért az Urat, a te Istedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes erődből! Maradjanak a szívedben azok az igék, amelyeket ma parancsolok neked. Ismételd azokat fiaid előtt, és beszélj azokról, akár a házadban vagy, akár úton jársz, akár lefekszel, akár fölkelés! Kösd azokat jelként a kezre, és legyenek fejdíszként a homlokodon. Írd azokat házad ajtófélfáira és kapuidra!”

Szeressük Istent teljes szívünkben és szolgáljunk Néki! Szeretete bizonyosságainak jelei legyenek előttünk szüntelen, a homlokunkon, fejünkön, kezünkön. Ha az emberek, akik között naponta forgolódsz, meglátnak, felismerik rajtad, hogy nemcsak egy vallásos címkét hordozol a homlokodon, hogy templomba, gyülekezetbe jársz, hanem a te egész gondolkodásod más: te igazán szereted Istent! Nem vagy képmutató, nincs különbség beszéded és cselekedeteid között. Kezeid dolgoznak, nem vagy lusta, és készséges vagy segíteni azoknak, akik körülötted vannak. Munkád tiszta, felelősségteljes és becsületos. Az emberek ilyen személyek révén megtapasztalhatják, hogy az istenfélő emberek otthona más, biztonságot adó és ott más, kellemes légkör uralkodik. Nem érzed ott magadat kellemetlenül, hanem fordítva, mintha valami kényszerítene, hogy ott megpihenj, és problémáid terhé, mint egy batyut, ami téged nagyon nyom, vállaidról lerakd. Megérzed, hogy az ilyen emberek megértenek, együtt tudnak érezni veled és segítőkészek.

Ezért nagy a szülők felelőssége Isten előtt és saját lelkiismeretük előtt, hogyan élük le életük napjait. Ezért állnak a Bibliában istenfélő asszonyok példái, mint Ábrahám felesége, Sára, mint Mózes édesanyja, Jókebed vagy mint Sámuel édesanyja, Anna, akik megértették, hogy miért élnek, és mi az elhívásuk. Kikönyörögték Isten jóindulatát és kegyelmét gyermekeik életére, még amikor szívük alatt hordták. Már akkor, amikor azokat szoptatták, gyermekük lelkébe minden csepp tejjel behatolt az istenfélelem. Nem pazarolták el az időt, amit nekik Isten adott!

Mózes nem nőtt fel Isten népe között, hanem az egyiptomi fáraó udvarában, mégis tudta, hogy ő izraelita és az ő igazi rokonai nem a fáraó családja. Ki mondta ezt neki? Hogyan tudta megkülönböztetni, hogy azok az értékek, amelyeket negyven év alatt a fáraó udvarában neveléssel és tanulással szerzett, nem azok, amelyek lelkében rezonáltak? Miért vágyott annyira, hogy segítsen a fáraó rabszolgáinak? Hiszen mértéken felül meg volt mindene, amire szüksége volt, míg vérszerinti rokonai nem ismerték csak a rabszolgamunkát, korbácsot, nyomort és halált. Mert tudata alatt ott volt az, amit édesanyja szoptatás közben beleoltott: „*Kisfiam, igaz, hogy a fáraó udvarában fogsz felnőni, de te nem oda való vagy, te az egyedüli élő Isten népéhez tartozol!*” Hasonló dolgot mondott az Úr Jézus tanítványainak: „*Én elküldelek titeket e világra, de ti nem e világból valók vagytok!*” Mi is ezt oltottuk gyermekeink szívébe.

Hasonlóan tapasztalta meg a kis Sámuel, aki közvetlenül Isten házában nőtt fel. Minden előfeltétele meg volt a szent élethez, hiszen Istennek és Élinek, az Ő főpapjának szolgált. Csakhogy éppen Isten házában volt körülveve mindenféle utálatos bűnnel, amiket a főpap fiai elkövettek. Végül maga Isten mondta ki Éli házán az ítéletet. Mindennek ellenére Sámuelből tisztaéletű, jellemes férfi lett, akit Isten kiválasztott arra, hogy szolgálja és prófétája legyen.

Miért volt Mózesnek és Sámuelnek ilyen jelleme? Azt gondolom, hogy azért, mert édesanyjuk megértette, hogy a gyermek, akit Isten nekik adott, életük számára értékes ajándék. Gondolom, hogy szoptatás közben nem gondolkoztak hiábavaló dolgokon. A gyermek körüli munkában örültek, és nem sóhajtoztak, nem panaszkodtak, hogy mennyi munkájuk van. Pedig akkor még nem volt mosógép! Gondolom, hogy szívüket áthatotta a szeretet és a hála. Hiszen Mózes idejében minden fiúgyermeket a folyóba fojtottak, de Mózes megmenekült. Anna pedig meddő volt, aki könnyek között könyörögte ki Istentől Sámuel. Drága örökséget kaptak, és kincsükre nagyon vigyáztak. Ezért mondja a 127. zsoltár, hogy *„az ÚR ajándéka a gyermek, az anyaméh gyümölcse jutalom.”* Nem volt-e valóban Mózes és Sámuel édesanyjuk számára Isten ajándéka?

Szeretteim, ti is Isten ajándéka vagytok! Akár testi vagy lelki család vagyunk, ne felejtjük el, hogy nem önmagunk végett vagyunk a világon. Vigyázzunk, hogy ne hagyjuk ki Istent mindennapi életünkéből. **Legyen örökségünk a képmutatás nélküli isteni szeretet és az egymás iránti őszinte tisztelet!**

13. fejezet

KINCS

„Hanem gyűjtsetek magatoknak kincseket a mennyben, ahol sem a moly, sem a rozsda nem emészti meg, és ahol a tolvajok sem ássák ki, és nem lopják el. Mert ahol a kincsed van, ott lesz a szíved is.” (Mt 6,20-21)

Minden gyerek szeretne kincset találni. A gyerekek gyakran játszanak kalandos játékokat. Nyári táborokban vagy iskolai kiránduláson nem hiányozhat az elrejtett kincsek keresése. A gyermek fantáziája hitetlenül nagy tettekre képes. Könyvespolcunkon van egy könyv *„A tarka természet”*.

Persze, kis unokánk, Tobi felfedezte, és azóta nagyon szereti lapozgatni. A könyv vége felé vannak a különböző kövek és ásványok. Még csak öt éves volt, de már meg tudta őket különböztetni, hogy melyek az értékes drágakövek. Szemei felragyogtak, amikor izgatottan mondta: „*Kincset találtam!*”

Ez a kincskeresési vágy ott van minden emberben. Egyszerűen ez bennünk van! Amikor az Úr Jézus az embereket tanította, azért tette, mert azt akarta, hogy a helyes és valódi kincseket gyűjtsük. Minden embernek szüksége van arra, hogy megismerje az élet valódi értékeit. Azon értékeknek, amelyek mellett döntünk, alárendeljük erőnket, energiánkat, időnket, sőt pénzünket is. Ha házat akarunk építeni, vagy azt akarjuk, hogy családunk és jó foglalkozásunk legyen, azért keményen meg kell dolgozni.

Emlékszem, amikor szüleim házat építettek. Éppen akkor mentem iskolába, első osztályba. Az iskolaév kezdetéig szüleim be akarták fejezni az építkezést, mert azt akarták, hogy már az új házunkból járhassak iskolába. Átmenetileg édesapám nővérénél laktunk nagyon szűkös körülmények között, és őszre már az új kistestvérünk érkezését is vártuk. Szüleim nagyon igyekeztek, hogy még a baba megszületése előtt befejezzék a házat. Nagyon helyes, ha egy apa be akarja biztosítani a családját. Hiszen a család számára nagyon fontos, hogy legyen megfelelő lakásuk, és be legyen biztosítva minden, amire a családnak naponta szüksége van. Az lenne az ideális, ha az apának olyan foglalkozása lenne, hogy az édesanya tudna foglalkozni a gyerekek nevelésével, és a háztartás menetével. A legtöbb helyen azonban ez nem így van. Sok család nagyon alacsony életszínvonalon él. Más családok életének standardja viszont túl magas. Ezért meg kell tudnunk határozni saját családunk számára a helyes értékeket és célokat. Ahhoz, hogy döntésünk könnyebb legyen, az Úr Jézus tanácsokat ad nekünk. A gazdagság önmagában nem bűn. Ha tulajdonukkal helyesen bánunk, az mindennapi életünknek nagy könnyebbséget jelent. Életünk jobban be van biztosítva, többet utazhatunk, jobb iskolákon tanulhatunk, többet ismerhetünk meg, és több szép és jó dolgot élvezhetünk.

Esküvőnk után két és fél évvel kétszobás lakást kaptunk. Addig szüleimnél laktunk. Házuk is csak kétszobás volt, és két népes család laktunk együtt. Nagyon örültünk a lakásnak, mert már a harmadik gyerekünket vártuk. Röviddel azután, hogy a lakást berendeztük, meglátogatott minket Jóska barátja Miskolcra, Feri a feleségével. Megvendégtük őket, jól éreztük magunkat együtt, sokat énekeltünk.

Jóskával nagyon hálásak voltunk Istennek, hogy már saját háztartásunk van, és örömünket meg akartuk osztani vendégeinkkel. Volt lakásunk, Trabantunk, voltak gyermekeink, akiket Istentől kaptunk. Csodálatos az Ő gondviselése! Feri is beszélt nekünk Isten jóságáról, gondviseléséről, a mennyei örökségről, egészséges szép gyermekeinkről. Szavai nagyon megérintettek bennünket, mert ők már idős, de gyermektelen házaspár voltak, pedig nagyon szerettek volna gyermekeket. Csak akkor tudunk valamit igazán értékelni, ha az hiányzik, nincs, azért mert nem kaptuk meg vagy elvesztettük. Otthonukból hiányzott a gyermeksírás és kacaj. Gyakran visszaemlékeztem rájuk, amikor a nagy fáradtság ki akarta űzni szívből a gyermekek felett való örömet. Természetesen, ha a gyerekek kicsik, sok fizikai fáradtsággal jár, és a szülők gyakran nagyon kimerülve fekszenek le az ágyba, különösen, ha a gyerekek betegek, vagy egész éjjel virrasztani kell felettük, csillapítani sírásukat és fájdalmukat. De a szülői szeretet ezt örömmel teszi!

A gyerekek a mi kincseink, és nehéz életünk öröme. **Nincs semmi olyan drága, mint a gyermeki ártatlanság, a gyermeki szem gyönyörű tiszta tekintete, a kis unokák karjainak édes ölelése vagy puszija.** Nem régen két éjjel nálunk aludt kis unokánk Rebeka. Első nap nagyon boldog volt, mert teljes időmet, figyelmemet neki szenteltem. Rajzoltunk, képeket ragasztottunk, történeteket olvastunk. Az első éjszaka is szépen eltelt. De másnap már kezdtek neki hiányozni szülei, lefekvéskor pedig pityergett, hogy hiányzik neki szüleinek puszija. A többi kis unokánk is mind boldog gyermek, akik naponta körül vannak véve szülői szeretettel és gondoskodással. Valóban van értelme az életnek, megéri megtagadni önmagunkat, és ilyen kincseket gyűjteni és ápolni.

Máté ev. 6. rész 21. versében az Úr Jézus azt mondja: *„Ahol van a ti kincetek, ott van a ti szívetek!”* Milyen nagy igazság! Az a kincs, ami a szívemben van, az én hajtóerőm. Milyen értékeket vallok? Milyen az életstílusom? Milyen kincseket gyűjtök? Pál apostol az 1Kor 3,10-ben mondja, hogy minden emberi életnek szüksége van jó alapokra. Lelki házunknak, életünknek szüksége van arra, hogy helyes és erős alapokon nyugodjon, amely az Úr Jézus Krisztus. *„Azt Istentől nekem adott kegyelem szerint, mint bölcs építőmester, alapot vettem, de más épít rá. Vigyázzon azonban mindenki, hogyan épít rá. Mert más alapot senki sem vehet a meglévő kivül, amely a Jézus Krisztus. Azt pedig, hogy ki mit épít erre az alapra: aranyat, ezüstöt, drágakövet, fát, szénát, szalmát; az a nap fogja világossá tenni, mivel tűzben jelenik meg, és akkor mindenkinek a munkája nyilvánvalóvá lesz; és hogy kinek mit ér a munkája, azt a tűz fogja kipróbálni.”*

Hányszor már voltak kincseink kitéve különböző tűzpróbának! Hányszor megrengette már a föld lelki házunkat, családjunkat, hogy vajon házunknak van-e jó alapja, vagy összedől, és darabokra zúzódik? Bölcs és boldog az az ember, aki házát a szilárd kősziklára építi! A zsoltáríró azt mondja: „*Él az Úr, áldott az én kősziklám, magasztaltassék szabadító Istenem!*“ (Zsolt 18,47). Mindnyájan tudjuk, hogy minden háznak szüksége van jó alapokra. Ezért sokszor mélyre kell ásni, hogy azt se vihar, se földrengés, se árvíz ne döntse össze. Pál apostol azt mondja, hogy mindenkinek a munkája egyszer megpróbáltatik. Ha így elgondolkodom életem felett, néha sírnom kell a szomorúságtól, hogy hogyan építettem életem lelki házát.

„*Ne tévelyegjétek: Istent nem lehet megcsúfolni. Hiszen amit vet az ember, azt fogja aratni is!*“ (Gal 6,7). Ez törvényszerűség! Az élet olyan, mint a bumeráng. Minden, amit teszünk, egyszer visszatérül. Ahogyan a hegyekbe kiáltasz, olyan lesz a visszhang (szlovák közmondás). Ezért értékeljük az Istentől kapott kegyelmet! Neki van hatalma elrontott életünk házát újjátenni. Neki van megoldása életünk számára. 1Jn 1,7 és 9. versében van megírva, hogy „*Jézusnak, az ő Fiának vére megtisztít minket minden bűntől... Ha megvalljuk bűneinket, bű és igaz ő: megbocsátja bűneinket, és megtisztít minket minden gonoszságtól.*“ Nem csálhatjuk meg csak önmagunkat! Tudjuk, mit gyűjtöttünk, és mi lakik szívünkben. Ne habozzunk hát Istenhez jönni, és megvallani Neki tévedéseinket, hibáinkat, mindazt, ami vádolja szívünket.

Az Úr Jézus a Jelenések könyvében (Jel 21,5) ezt mondja: „*Íme, mindent újjá teszek.*“ Megtévedt életünk új esélyt kap. Az én életem is kapott új lehetőségét. Szívemet megmosta, ruhámat megfehéřítette a Bárány vére. Az Úr Jézus megbékített a mennyei Atyával, Isten gyermekévé lettem! Ugyanerre minden embernek megvan a lehetősége. Minden, ami életünkben megégett, az fa, széna és szalma. Tévelygéseink, rossz döntéseink és bűneink meg vannak bocsátva. **Újra szembenézhetünk az igazsággal! Újra örvendezhetünk! Újra énekelhetünk és dicsóíthatjuk Istent teljes szívből!**

Mivelhogy egyszer „*mindent tűz fog kipróbálni*”, legyünk bölcsek, életünknek biztosítsunk be jó alapot, és építsünk arra maradandó értékeket!

14. fejezet

A MEGTISZTÍTOTT ARANY

„Hogy a ti megpróbált hitetek, amely sokkal értékesebb a veszendő, de tűzben kipróbált aranynál, Jézus Krisztus megjelenésekor méltónak bizonyuljon a dicséretre, dicsőségre és tisztességre.“ (1Pt 1,7)

Úgy, ahogy a folyó vize szüntelen hömpölyög, úgy telnek az évek, hónapok, napok. Nem győzöd érzékelné. Minden nap új kötelességeket és tengernyi munkát hoz magával. Sokszor csak késő este oltjuk le a villanyt. A munkát nem tudtuk bevégezni, és agykerekeink teljes fordulatszámmal dolgoznak tovább. Egyszerre csak jön a fájdalom, a rosszullet és szúrás a mellkasban, amely gyors lefekvésre készítet. Túldolgoztuk magunkat, és nagyon fáradtak vagyunk.

Pontosan ez történt Jóskával. Nem akartuk tudomásul venni, hogy ez vele is megtörténhet. Azt gondoltam, hogy ha lefekszik, pihen egy kicsit, majd elmúlik. De nem múlt el, sőt a fájdalom erősödött, és többször megisméltődött. Egy éven belül háromszor be kellett feküdnie a kórházba. A fájdalom csak nőtt és nőtt. Amikor utoljára történt vele, és bekísértem a kórházba, sokáig kellett várni, mert nem volt üres ágy. Ezelőtt már átélt két nagy műtétet. Mivel koxartrózis volt, műforgókat építettek be neki. Akkor is aggódtam, hogy mi lesz vele. De soha nem hallottunk szájából, hogy panaszkodott volna a fájdalomra. Az operációk után aránylag gyorsan komplikáció nélkül felépült. De most, amikor az üres ágyra kellett várunk, rosszullet jött rá. Olyan érzése volt, hogy elájul, szemei sötétségbe borultak, homlokát kiverte a hideg verejték, és szájából először tört fel a segélykiáltás. Nagyon megijedtem. Imádkoztam, hogy Isten segítsen, hogy végre legyen egy üres ágy. Az orvos kérdezte, hogy kapott-e már valamikor elektrosokkot. Ez úgy tűnt előttem, mint egy rémes filmjelenet. De hála Istennek, nem volt rá szükség. Jóska egy hét múlva otthon volt.

Isten Igéje az ember életét a fűhöz és a mező virágaihoz hasonlítja, amely reggel még friss zöld, vagy virít, de estére lekaszálják és elhervad (Ézs 40,6-8). De az 50. zsoltár 15. verse azt mondja: *„Híj segítségül engem a nyomorúság idején! Én megszabadítalak, és te dicsőítesz engem.“*

Ezzel a bizonyossággal akarom dicsőíteni az Urat. Meghallgatta kiáltásunkat, kimentett a nyomorúságból és betegségből, és segített minden időben. Visszaemlékezem arra a sok bizonyosságra, amikor Istenhez kiáltottunk segítségért, és Ő jött és megérintett minket. „*Az Úr keze nem rövid abboz, hogy megsegítsen, az ő füle nem süket abboz, hogy meghallgasson*“ (Ézs 59,1).

Ha szívünkben elcsendesedünk, és megengedjük a Szent Léleknek, hogy beszéljen hozzánk, Ő eszünkbe juttatja Istennek sok jótéteményét, amiket sokszor észre se veszünk. Isten keze sok gyötrelomból kiragad minket. Hallottam egyszer egy verset arról, hogy „*Azért adok hálát, ami nem jött réám*”. Ma, amikor körülöttünk annyi rossz hírt lehet hallani éhhalálról, háborúkról, szerencsétlenségekről, fájdalmakról és szenvedésekről, amikor a médiákban a rossz uralkodik, hálások lehetünk mindenért, ami minket elkerült.

Már említettem, hogy a nappali szobánkban van egy fotel, amelyik az én imakamrámban, ahol ki szoktam önteni szívemet, annak háláját és könyörgését Isten előtt. Ézsaiás próféta ezt mondja: „*Mert így szól az én Uram, az Úr, Izráel Szentje: A megtérés és a higgadtság segítene rajtatok, a béke és a bizalom erőt adna nektek! De ti nem akarjátok.*“ (Ézs 30,15). Engedjétek meg, hogy megmondjam: ha az emberek Isten Igéjének tanácsait meghallgatnák, és annak intéseit komolyan vennék, bensőjünkben el tudnának csendesedni, olvasnák a Bibliát és imádkoznának, nem lenne olyan nagy szükség problémáik megoldására a bíróságokon, pszichiátrián és az orvosoknál keresni a segítséget. Életünk bizonyossága annak, hogy nagyon fontos dolog elcsendesedni, engedni, hogy Isten békessége betöltse szívünket, és hogy bensőnket elárassza Isten Szent Lelkének élő vize, amely megújulást hoz. Újból és újból szükségünk van megemlékezni arra, hogy „*Eben-Házézer: Mindeddig megsegített bennünket az Úr!*“ Milyen boldog az az ember, amelyik a mindennapi élet rohanásában is el tud csendesedni, be tud zárkózni imakamrájába, és ki tudja önteni szívét Isten előtt, mint a bibliai Anna, aki Isten házában imádkozott. Szíve kiáltott, bár szájával nem ejtett ki egy szót sem. De Isten füle meghallotta az asszony szívének kiáltását, és megkapta azt, amiért imádkozott. Az igazi imádkozás lényege nem a szószaporításban van, hanem lélekben és igazságban!

Ne féljünk kiáltani Istenhez! Ő soha senkit sem utasított el, aki Őhozzá őszintén közeledett. Csendesedjünk el Isten előtt, vizsgáljuk szívünket, mi van benne. Hogy éltük át az elmúlt napot, az egész hetet? Mi az, ami életünkben uralkodott? Tudunk énekelni szívünkben éjjel, ha elkerül az álom? Betölti szívünket a hála és a dicséret?

Egy alkalommal az Úr Jézus a hajón mélyen aludt. Fáradt volt, hiszen bármerre ment, tömegek követték. Sokan betegek voltak, sokan éhesek, de nemcsak kenyér után, hanem hallgatni az Ő életadó beszédét. Sokan fizikailag is éhesek voltak, szükségük volt kenyérrre, mert az egész napot Jézussal töltötték egy puszta helyen, ahol nem lehetett kenyeret venni. Az egyik fiúnak volt öt kenyere és két hala, amit az Úr Jézus megsokasított és megalégítette a tömeget. Ő nem kíván tőlünk sem nagy dolgokat, csak azt, hogy azt a keveset, amink van, adjuk oda Neki. Ha ezt megteesszük, az nagy áldást jelent sokak számára. Isten fel tudja használni szavainkat, bizonyágtételünket, vagy egy Biblia ajándékozást arra, hogy az emberek az örök élet számára meg legyenek mentve.

Tehát, amikor az Úr Jézus az egésznapos munka után a hajóban mélyen aludt, nagy vihar tört ki a tengeren. A tanítványok kétségbe voltak esve, felébresztették, és segítségül hívták a Mestert. Ő felkelt, parancsolt a szélnek és a tengernek, hogy csendesüljenek el. A vihar azonnal megszűnt, a tenger lecsendesedett. Ők pedig csodálkoztak: *„Kicsoda ez, hogy mind a vihar, mind a tenger engedelnek Neki?”* Szívükben mindnyájan felismerték, hogy Ő Isten Fia! Pontosan ez az, amit az Úr velünk is tenni akar: békességét és örömét akarja adni életünk minden napjára. Meg akar minket is hallgatni, ha Hozzá kiáltunk, hogy mi is felismerhessük, hogy **Ő az Isten Fia!**

15. fejezet

A MAGA IDEJÉBEN

„Az igaz ember elvész, és senki sem törődik vele. A hűséges emberek kimúlnak, és senki sem ügyel rá. A gonosz miatt múlik ki ugyan az igaz, de békességre jut; és fekvőhelyén pihen, aki egyenes úton járt.” (Ézs 57,1-2)

Nagyon forró nyár volt. Már régen nem esett az eső. Ilyen hosszantartó kánikula már régen nem volt. Aki csak tehetett, a hűvösbe húzódott, vagy a vízparton keresett hűsülést. Augusztus volt és közeledett 50. születésnapom. Tinka és Dani is készültek hozzánk Svájcba. Tinka szép, de nagyon igényes tervet eszelt ki. Mivel olyan messze laknak, és nincs alkalmuk gyakran velünk lenni, szeretne volna látni nemcsak a szűk családot, de nagyszüleit is.

Ragaszkodott hozzá, hogy töltsünk együtt néhány napot, és tegyünk egy körutat. Így együtt több mint 700 km állt előttünk. Kissé tartottam tőle, technikailag hogyan fog ez sikerülni.

Először eljött a születésnapom. Eljöttek hozzánk Naszvadra szeretteink, a gyerekek szépen feldíszítették az ünnepi asztalt, és szívünkben hálával Isten iránt emlékeztünk a Tőle kapott sok jóra. Meg nem érdemelt kegyelem! Az egész hétvégét így töltöttük el, ajkunkon hálával, szívünkben örömmel. Vasárnap a gyülekezetben voltunk Isten Igéje mellett, amit édesapám prédikált. Édesanyám nem jöhetett el, de nagyon örültem, hogy édesapám itt volt. Hétfőn elbúcsúztunk azzal, hogy: „*Viszontlátásra a jövő hétvégén, Kassán!*”

Hamarosan eljött a másik hétvége, és mi négy autóval, két kisgyerekekkel – az alig egyéves Tobival, és a három hónapos Rebekával – elindultunk a nagy útra. Nagyon forró augusztusi hét volt, de a kicsik egészen jól bírták az utat. Megérkeztünk Miskolcra, ahol Jóska anyukája és öccse, Feri lakott családjával. Nagymama már 80 éves volt. De ízletes süteményt sütött, megvendégtelt minket, ugyanúgy Cinke, Feri felesége is, ahol az éjszakát töltöttük. Másnap folytattuk az utat tovább Kassára. Ott találkoztunk az Osztravában élő testvéreimmel és családjukkal is. Együtt volt a nagy család! Nagyon kedves, szép családi találkozó volt. Hiszen már nem találkozhatunk olyan gyakran, mert messze egymástól, különböző helyeken lakunk. Örültünk annak, hogy vannak szüleink, van közös otthonunk, ahová bármikor hazajöhetünk. Ezek a napok mélyen szívembe vésődtek. **Nem tudtam, hogy ez volt az utolsó ilyen szüleinkkel együtt eltöltött idő.** Majd hazamentünk Naszvadra.

Augusztus huszonegyediké újból nagyon forró nap volt. Édesapámnak voltak problémái a szívével, de most különösen nehezere esett a lélegzetvétel. Nagyon örült, hogy már lehűlést jelentettek, ami éjszaka valóban kezdett is jelentkezni. Éjjel felébredtem, és nem tudtam újra elaludni. Hajnalban négy óra lehetett, még nem kezdett virradni. Nagyon erős szél fújt, én járkáltam a szobában, és köszöntem Istennek, hogy megadta átélni az utóbbi napok örömeit és áldásait. Hálát adtam Neki szüleimért, testvéreimért, imádkoztam családjaikért. Hálát adtam gyermekeinkért, azután lefeküdtem, és újra elaludtam.

Szüleim is nyugodtan aludtak ez éjszaka. Az egésznapos munkától fáradtak voltak. Édesapám is elaludt, békésen, csendesesen oldalra fordulva, örökre. Így csendben elköltözött. Búcsú nélkül, nyögés és jajszó nélkül. Nem volt még 69 éves sem.

Amikor reggel nem kelt fel az ágyból, édesanyám ébresztgette. Még mekeg volt, de már nem volt köztünk. Ézsaiás könyve 57. rész 2. versében így van megírva: *„békességre jut; és fekvőhelyén pihen, aki egyenes úton járt.“* Ez történt vele is, fekvőhelyén pihent. A kihívott orvosnő sírdogáló édesanyámnak azt mondta, hogy ne sírjon, mert így csak Isten kedvencei szoktak elmenni e földi életből. Mintha csak Ézsaiás szavait idézte volna! Isten szájába helyezte a vigasztalás szavait, amire nagy szükségünk volt.

Hálás vagyok Istennek derék szüleimért. Amikor összekeverültek, mindketten nagyon szegények voltak, hiszen csak néhány év telt el a háború óta. És mégis nagy gazdagságuk volt! Szívükben ott volt egy drága kincs! Pál apostol a 2Kor 4,7-ben ezt mondja: *„Ez a kincsünk pedig cserépedényekben van, hogy ezt a rendkívüli erőt Istennek tulajdonítsuk, és ne magunknak.“* **A tűzben megtisztított értékes drága hit volt az ő kincsük és erősségük.** Az istenfélelem őrizte őket a gonosztól és az emberi gonosztságtól, amire már én is emlékszem. A hit és a szeretet erőt adott nekik, hogy a rosszért ne fizessenek rosszal. Az ima által megtanultak győzni felette. Megszülettem, mint első gyermekük, és már mint serdülő, azt kívántam, hogy olyan házasságom legyen, mint szüleimnek. Édesapámék heten voltak testvérek, édesanyám egyedül nőtt fel. Az ő rokonságából már nem élt senki. Mivelhogy maga volt, mindig nagy család után vágyott. És Isten nekik is adott hét gyermeket – két lányt és öt fiút. Fizikailag nem a legjobban ment sorsuk, keményen kellett dolgozniuk, hogy gyarapodó családjuk számára felépíthessék kis házukat. Az egész akkori generációnak nehéz élete volt. A kemény kezdet utána azonban később már jobb sorsuk lett.

Peresen új gyülekezetet alapítottak, mert még ott nem volt semmilyen. Édesapám tanított minket, gyerekeket. Otthon is összegyűjtött minket Bibliát olvasni és imádkozni. Amikor tíz éves voltam, megválasztották a gyülekezet prédikátorának. Isten megáldotta őket. Mi gyerekek is be voltunk vonva a gyülekezeti életbe. Alkottunk egy pengetős mandolinzenekart, Kozák testvér tanított minket játszani és minden szombaton gyakoroltunk. Az Úr ezt a szolgálatunkat is megáldotta. A gyerekek és fiatalok száma a gyülekezetben egyre nőtt, a helység már kicsinek bizonyult. Így szüleim úgy döntöttek, hogy házukhoz hozzáépítenek még egy nagyobb helységet, és az lesz az imaház, mivelhogy akkoriban önálló imaházat építeni nem volt lehetséges. És még kétszer megtörtént ez a „hozzáépítés"! Isten adott kegyelmi időt, és egyre több embernek támadt éhsége Isten után.

Házunk mindig tele volt vendégekkel. Bár nagy család voltunk, és házunknak csak két szobája volt, mindig akadt mindenki számára meleg étel és alvóhely. Sok éven át nálunk ideiglenes otthonra találtak olyanok, akiknek segítségre volt szükségük. Az udvaron édesapám felépített még egy kis házat, ahol ezek a szükségben levő emberek lakhattak. Édesanyám mindenben hűséges segítőtársa volt édesapámnak. Sokszor helyettesítenie kellett a ház körüli munkában, a népes gyereksereg nevelésében, és amellet ő is járt munkába.

Gyermek- és serdülőkorom szép volt. Édesapámtól magtanultam, hogyan kell megoldanom a problémákat. Ő sohase panaszkodott, a gyerekeket sohase terhelte a gyülekezet gondjaival, vagy ha meg nem értések voltak a testvérek között. Gyakran láttam őt térdein imádkozni. Volt úgy, hogy éjszaka arra ébredtem fel, hogy sírva kiált Istenhez. Hálószobánkat csak egy fal választotta el az imaháztól, és ő ott öntötte ki szívét Isten előtt. Ő sem volt hiba nélkül. Gyakran zúgolódtunk hosszú távollétei miatt, amikor szabadnapjait utazásra használta ki. Nem értettük, hogy az Úr Jézus azt mondta tanítványainak, hogy menjenek az egész világra és hirdessék az evangéliumot minden teremtsnek.

Még egy történet jellemző rá. Szüleimnek soha nem volt sok pénz, mindig sok és nehéz munkát kellett végezniük. Egyszer vettek egy tehénkét, majd később egy másikat is. Emlékszem, hogy az állatok körül rengeteg munka volt, különösen szénagyűjtés idején. Mindemellet a lelki munka is nőtt egész kelet Szlovákiában. A vonattal, autóbusszal való utazás sok időt igényelt. Így a mi kis tehenünket édesapám eladta és az így szerzett pénzért autót vett. A tehén négy lába átváltozott az autó négy kerekévé, hogy hirdethesse az evangéliumot kelet Szlovákiában.

Annak ellenére, hogy a pénz gyakran hiányzott, mind a hét gyermek fel volt készítve az életre. Nem kaptunk takarékbetét könyvet, de kaptunk derék szüleinktől drága kincset – hitet, reményt, szeretetet, példás életüket, és főleg az otthont. Gyermekünk mindig boldogok voltak, ha nagyszüleikhez mehettek vakációra. Mindig jól éreztük ott magunkat, és így van ez a mai napig. Ma már a szülői házban édesapám minket már nem üdvözl. Édesanyánk maga van. De mégse egyedül, mert Isten vele van és gondoskodik róla. Ő az özvegyek vigasztalója és az árvák atyja.

A szülői ház udvarán levő imaház sok éven keresztül otthonul szolgált az egyre növekvő kassai gyülekezet számára. A másik kis házban utoljára édesapám legidősebb, 80 éves bátyja lakott. Amikor hazamegyünk Peresre, látjuk édesapám testvéreit, mennyire összetartanak, és néhányszor hetente összejönnek egymást buzdítani, együtt imádkozni és Bibliát olvasni. Már özvegyek és idős emberek mindnyájan. Némelyeknek közülük már nagyon gyenge a látása. De nagyon szeretnek együtt énekelni és Bibliát olvasni. Megható dolog látni, ahogy tisztelik egymást. Nem régen megkérdeztem őket, hogy miért becsülték annyira édesapámat, hiszen ő volt közöttük a legfiatalabb. Egyhangúlag azt válaszolták, hogy azért, mert Isten szolgáját látták benne. **Nem volt bibliaiskolája, de ők felismerték, hogy őszintén szolgálni akart mindenével, amiye csak volt.** Ezért szerették őt annyira, imádkoztak érte és támogatták. Készségesen segítettek egymásnak a mindennapi munkában, azután pedig összegyülekeztek az istentiszteletre. Ez mindig is kihívás volt és marad számunkra és gyermekeink számára is – szeretni Istent és segíteni egymásnak.

Sok prédikátorcsaládot ismerek Szlovákiában, és tudom, hogy ők is ilyenek voltak. Értékeltek Isten szolgáit, akik előttük járva munkálkodtak Isten ügyében. Természetesen, egy család se tökéletes, mindenütt van hiányosság. De kik vagyunk mi, hogy másokat ítéljünk? Isten népének sok vádlója van, akik ítélkezni akarnak. Mindig is így volt. Egyedül Isten kegyelme és az Úr Jézus áldozata által igazulhatunk meg hit által vétkeinkből. Pál apostol a 2Kor 5,17-ben ezt mondja: *„Ezért ha valaki Krisztusban van, új teremtés az: a régi elmúlt, és íme: új jött létre.”*

Hét hónappal édesapám halála után meghalt Jóska anyukája. Utolsó látogatásunk óta gyerekeink vele már nem találkoztak. Még ha halála el is szomorított, hálás voltam Istennek, hogy Martinának szívére helyezte a vágyat, hogy közösen megtegyük a nagy utat, és meglátogassuk a nagyszülőket. Minden gyerekünknek saját családja van, és egy közös szabadságot nagyon nehéz összehangolni. De sikerült! Soha nem tudjuk, mi vár ránk holnap, ez el van rejtve előttünk. Ezért jó és szükséges mindig meghallani szívünk hangját!

16. fejezet

VÁRJ AZ ÚRRA

„Várva vártam az Urat, és ő lehajolt hozzám, meghallotta kiáltásomat. Kiemelt a pusztulás verméből, a sárból és iszapból. Sziklára állította lábamat, biztonságá tette lépteimet. Új éneket adott a számba, Isteniünknek dicséretét. Sokan látják ezt, félik az Urat, és bíznak benne. Boldog ember az, aki az Úrba veti bizodalalmát, nem igazodik a kevélyekhez és az elvetemült hazugokhoz. Uram, Istenem! Sok csodás tervet vittél véghez értünk, nincs hozzád fogható. Szeretném hirdetni és elmondani, de több annál, amit fel tudnék sorolni.“
(Zsolt 40,2)

Sokszor megtörtént, hogy éreztük, ahogy Isten küld minket valahova valakit meglátogatni. Különösen szükséges figyelni a Szent Lélek hangjára, és ezt érzékelní, ha időseket vagy betegeket kell látogatni. Ezt is meg kellett tanulnunk.

Szolgálatunk kezdetén Naszvadon volt egy idő testvér, aki már hosszú évek óta bénán feküdt agyvérzés következtében. Látogattuk őket, mert felesége nem tudott járni a gyülekezetbe. Ápolnia kellett férjét, így náluk is voltak házi összejövetelek. Énekeltünk, imádkoztunk együtt és olvastunk a Bibliából. Amikor csak lehetett, átjött a szomszédasszony is, aki nagy éhséggel hallgatta Isten Igéjét. Idős korában elfogadta az Úr Jézust Megváltójának, és rajta keresztül megtért az egész családja. A mai napig hűségesen szeretik az Urat, és segítségére vannak a gyülekezetnek.

Egy napon, amikor éppen a kalácshoz tésztát dagasztottam, és vártam, hogy megkel, jöttek értünk, hogy menjünk el ahhoz a családhoz, ahol az a beteg testvér feküdt, mert rosszabbodott az állapota. Úgyhogy mindent úgy hagytunk, és mentünk. Amikor megérkeztünk, imádkoztunk együtt, énekeltünk, örvendeztünk Isten Igéje mellett, és nem sok idő múlva a testvér örökre elköltözött. A kalácsom nem a legjobban sikerült ugyan, de ez a tapasztalat nagyon értékes volt számunkra. Ha Isten bennünket valahová küldött, mindig boldogok voltunk a végén, hogy engedelmeskedtünk. Így tanultuk meghallani Isten szavát. Hányszor hallottuk bizonyágként a betegek szájából, hogy azért imádkoztak, hogy Isten küldjön hozzájuk valakit, és Isten elküldött minket. Ők nem bennünket láttak ebben, hanem azt, hogy nincsenek elfelejtve Isten előtt.

A beteg emberek sok időt töltenek egyedül, sokszor tehetetlenek, és szeretetre vágnak. Szükségük van új bizonyosságra, hogy Isten nem felejtkezett meg róluk. Gyakran nem látogatják saját gyerekeik sem, akik vagy túl elfoglaltak, vagy távol laknak.

Nagy szeretettel emlékezem egy családra Ógyallán (Hurbanovo). A testvér és nővér már nagyon idősek voltak. Mindig, amikor beléptünk szerény házukba, mintha leszállott volna a menny. Csupa ujjongás, boldog öröm töltötte be kis szobájukat, és nagyon lehetett érezni Isten jelenlétét a Szent Lélek által. Ez a család nem az egyedüli, sok ilyen van, csak meg kell találni, fel kell fedezni őket! El kell mennünk, és vinnünk kell az Úr Jézust magunkkal az emberek hajlékaiba, akik betegség vagy az idős kor miatt nem tudnak már eljárni a közösségbe.

Gyakran látogattunk egy idős testvérnőt az öregek otthonában. A férje valamikor szolgált Isten Igéjének hirdetésével és szívesen járt a gyülekezetbe pontosan. De őneki soha nem volt erre ideje. **Férje gyakran mondta neki, hogy eljön az idő, amikor majd szeretne járni gyülekezetbe, de már nem adatik meg neki.** Sajnos, így is történt. Amikor a testvér meghalt, felsége az öregotthonba került. Már nem bírta járni, lábai nem akartak engedelmeskedni. Sokszor mondta nekünk, hogy mennyire szeretne eljönni a gyülekezetbe, de már nem bír, még autóval sem. Valóban ez egy szomorú eset.

17. fejezet

EMLÉKEZZÉL MEG TEREMTŐDRŐL

„Emlékezzél meg Teremtődről ifjúságod idején, míg el nem jönnek a rossz napok, és el nem érkeznek azok az évek, melyekről ezt mondod: nem szeretem őket!” (Préd 12,1)

Ezek a versek az öregkorról szólnak – azokról a „nemszeretem” napokról, amelyekben nem találunk kedvtelést. Az öregkor napjairól, a nehéz napokról, amikor jelentkeznek a betegségek, a fájdalmak, a magány, a gyász. Sok ember nincs felkészülve ezekre a napokra. Szeressük Teremtőnket már fiatalon! Erőnk, időnk legjavát áldozzuk oda Néki! Öregkorban mindez megtérül. **Aki szereti Istent, az rendezett életet él, a mások javát szolgálja, és nem raktározza el szívében a haragot, keserúséget és önsajnálatot, amelyek öregkorban sokkal hatványozottabb mértékben jelentkeznek.**

Vannak azonban emberek, akiket az életben legszívesebben messze elkerülnének. Rettenetes fojtott légkör uralkodik bennük, ami belőlük kiárad. Amíg azonban az ilyen ember él, mindig van reménye, hogy Isten meglágyítsa és megváltoztassa kemény és megsebzett szívét, és adjon neki új szívet, érzékeny és szeretettel teli hússzívet. Saját kezünkben van életünk céljának és irányának kulcsa. Isten minden embernek adott lehetőséget a változásra. Legyünk a szeretet követői az ilyen emberek felé! Hátha Isten éppen téged akar felhasználni? Mi van akkor, ha annak az embernek már ez az utolsó lehetősége, és te nem vagy engedelmes Istennek? A tapasztalat azt mutatja, hogy az idős emberek, akik fiatal korukban elhalasztották az Istennel való megbékélést, idős korukban nehezen tudják elfogadni Isten segítő kezét. Ezért mondja Isten Igéje: *„Emlékezzél meg Teremtődől ifjúságod idején.”*

Nemrégén Jóskával meglátogattunk egy idős testvérnőt, aki már sok éve öregotthonban volt. Aminthogy beléptünk, mindjárt örömmel kiáltotta: *„Imádkoztam azért, hogy az Úr küldjön el titeket!”* Vágyott egész szívéből énekelni, imádkozni, és meghallgatni Isten Igéjét. Nagyon jó volt vele együtt lenni. Szemei már gyengék voltak, ezért már nem tudott énekeskönyvből énekelni, de szíve örömmel énekelt. Néhány nap múlva meghalt. Milyen hálásak voltunk Istennek, hogy meghallottuk hangját, engedelmeskedtünk, és testvérnőnk számára imameghallgattatásul lehettünk. Újból erőt és bizonyosságot szerzett arról, hogy Isten őt szereti, még ha már hosszú évek óta súlyos beteg is volt. Sajnos, be kell vallanom, hogy nem mindig voltunk engedelmesek.

Szeretteim, Istennek azt akarja, hogy ne csak a pásztorok látogassák a betegeteket és időseket. Higgyétek el, akármennyire is igyekeznének, mindent nem győznek megtenni. Istennek szüksége van mindnyájunkra. Hiszen nemcsak az idősek vannak egyedül, magányosan. Mennyi fiatal fiúnak és lánynak vannak problémái, amelyekkel küzdenek, és nem találják a megoldást. Tanuljunk meg figyelni a Szent Lélek hangjára. Engedelmeskedjünk, ha Isten valahova küld minket! Ha engedelmesek vagyunk, mindig egy-egy új tapasztalattal gyarapodunk, és az Isten iskolájában új dolgokat tanulunk meg. Isten fel akar minket készíteni a szolgálatra, és fel akar ruházni a Szent Lélek erejével. Pál apostol az Ef 2,10-ben ezt írja: *„Mert az ő alkotása vagyunk, akiket Krisztus Jézusban jó cselekedetekre teremtett, amelyeket előre elkészített Isten, hogy azok szerint éljünk.”*

Az Úr Jézus Krisztusban minden nap teljes értékű életet élhetünk. Isten tudja, hogy nem vagyunk egyformák. Mindegyikünknek más képessége, talentuma van. Tegyük azt, ami életünknek igazi értelmet ad, és tanuljunk meg osztozni más emberek sorsában. Egyszer mi is betegek és öregek lehetünk. Eljönnek a „nemszeretem” napok. Ezért *„emlékezzél meg Teremtődről még ifjúságod idején!”* Az, aki fiatal életében Istennel él örömteljes és szeretetben szolgáló életet, és önzetlenül osztozik mások sorsában, idős korában sem lesz magára hagyatva, és nem lesz belőle házsártos, morgoló öregember.

18. fejezet

JELLEMES KERESZTYÉN

„Kegyelem és békeesség adassék néktek bőségesen az Istennek és a mi Urunknak, Jézusnak megismerésében. Az ő isteni ereje megajándékozott minket mindazzal, ami az életre és a kegyességre való, azáltal, hogy megismertük őt, aki saját dicsőségével és erejével hívott el minket. Ezek által kaptuk meg azokat az ígéreteket, amelyek nekünk drágák, sőt a legnagyobbak: hogy általuk isteni természet részeseivé legyetek és megmeneküljetelek attól a pusztulástól, amelyet a kívánság okoz a világban. Éppen ezért minden igyekezetetekkel törekedjetelek arra, hogy a hitetekben mutassátok meg az igaz emberséget, az igaz emberségben ismeretet, az ismeretben önuralmat, az önuralomban állhatatosságot, az állhatatosságban kegyességet, a kegyességben testvéri szeretetet, a testvéri szeretetben pedig minden ember iránti szeretetet. Mert ha ezek megvannak és gyarapodnak bennetek, nem lesztek a mi Urunk Jézus ismeretében sem télenek, sem terméketlenek. Akiben pedig ezek nincsenek meg, az vak, rövidlátó, és elfeledkezett arról, hogy régi bűneiből megtisztult. Ezért tehát, testvéreim, igyekezzetek még jobban megerősíteni elhívásotokat és kiválasztásotokat, mert ha ezt teszitek, nem fogtok megbotlani soha. És így dicsőítesen fogtok bemenni a mi Urunk és Üdvözítőnk, Jézus Krisztus örök országába.” (2Pt 1,2-11)

Minden igyekezetünkkel arra törekedjünk, hogy fiatal korban megtanuljuk a keresztyén erényeket. Ma kevés prédikációt lehet hallani erre a témára. Nyissa ki a Szent Lélek a szemeinket, füleinket és a szívünket, hogy Istennek ez az Igéje kiformálja jellemünkben a krisztusi természetet.

Szeretem olvasni ezeket a verseket. Isten azokban nekünk életet ajándékozott, és rajtuk keresztül tanít minket az igazi kegyességre. Nem egy külsőleges kegyességet – templomba járást – akar, hanem olyan kegyességet, amelyik a mi igazi életstílusunk. Ismerjük meg igazán az Úr Jézust Igéjén keresztül, ígéretei ismeretével, amelyek minket megvédenek a gonosz kívánságoktól.

A bűn mindig a kívánságokkal kezdődik a szívben. Ha nem vigyázunk, a kívánság megfogon, és bűnt szül. Ha a kísértésben nem vagyunk éberek, bűnt követünk el. Valóban megéri minden igyekezetünkkel törekedni arra, hogy keresztyén életünk hiteles legyen, hogy hitünk erényes, tiszta legyen, hogy szüntelen Isten ismeretében éljünk, és hogy mértékletesek és türelmesek legyünk. Ez az igazi kegyesség. Ha valóban szeretjük Istent, szeretjük az embereket is, tiszteletet és szeretetet tanúsítunk irántuk. Az, aki teljes szívéből szereti Istent, nem gyűlölheti felebarátját.

Péter apostol itt azt írja, hogy ha ezek megvannak és gyarapodnak bennünk, nem leszünk se lusták, se haszontalanok. Továbbá írja, hogy akiben nincsenek meg ezek az erények, az vak, rövidlátó, csak saját magát látja, és elfeledkezett arról, hogy régi bűneiből megtisztult. Akiben viszont ezek megvannak, az nem fog másokat elítélni, nem magasztalja fel magát mások felett, hanem alázatosan meghajtja magát az Úr lábainál, mert tudja, hogy ez nem az ő érdeme, jósága vagy ügyessége, hanem Isten kegyelme, amelyik őt eddig elvezette. Péter apostol buzdít minket, hogy így igyekezzünk még jobban megerősíteni elhívásunkat, mert ha ezt tesszük, nem fogunk botladozni. Ez nem jelenti azt, hogy soha nem vétkezünk, **hanem azt jelenti, hogy ha megbotlunk, és beleesünk a sárba, nem fogjuk ott magunkat jól érezni, hanem felkelünk, és keresni fogjuk a megtisztulást, a bűnbocsánatot.** A disznó és a macska természete között az a nagy különbség, hogy míg a disznó jól érzi magát a sárban, és abban hempereg, a macska kerüli a sarat. Ha mégis véletlenül beleesik, azonnal kiugrik belőle, és elkezd mosakodni. Legyen ilyen természetünk!

Az egyik úrhajós azzal hancegett, hogy fent volt az Úrben, és semmilyen Istennel nem találkozott, tehát Isten nem létezik. Egy kislány írt neki egy levelet ezekkel a szavakkal: „*Kedves úrhajós úr, Önnek bizonyára nem tiszta a szíve, mert a Bibliában az van megírva, hogy csak a tiszta szívuék láthatják meg Istent!*” Az ilyen emberek nemcsak hogy meglátják, hanem Vele élhetnek minden nap. Az Úr Jézus a „Hegy beszédben” azt mondta hallgatóinak: „*Boldogok a tiszta szívuék, mert ők az Istent meglátják!*” Egyszer azonban, amikor eljön az ég felhőiben, minden szem meglátja Őt, még akik általszegezték is!

19. fejezet

A SZERETETT GYERMEK

„Timóteusnak, szeretett fiának: Kegyelem, irgalom, békesség Istentől, a mi Atyánktól és a Krisztus Jézustól, a mi Urunktól. Hálát adok az Istennek, akinek őseimhez hasonlóan tiszta lelkiismerettel szolgálok, amikor színtelenül, éjjel és nappal megemlékezem rólad könnyörgéseimben, és könnyeidre emlékezve látni kívánlak, hogy öröm töltjön el. Eszembe jutott ugyanis a benned élő képmutatás nélküli hit, amely először nagyanyádban, Lóiszban és anyádban, Eunikében lakott, de meg vagyok győződve arról, hogy benned is megvan..“ (2Tím 1,2-5)

Csodálom Pál apostolt. Nem volt saját családja, mégis, levelei figyelmes olvasásakor láthatjuk, hogy milyen mélységesen meg tudta érteni és Isten Lelke által fel tudta ismerni az emberben levő hit szellemi értékét. Az egyik misszióútja során találkozott egy családdal, amelyik lekötötte figyelmét. Valami rendkívülit élhetett át velük. Vajon mi lehetett az? Levelében nem említi a családfőt, de említi a nagymamát, akinek értékes ajándéka volt, a képmutatás nélküli hit és bizonyára az Istenhez, az Úr Jézushoz és az emberekhez való szeretet. Nem tudjuk, milyen volt a családi élete, és azt sem, miért nem említi Pál apostol a férjét. Lóisznak, a nagymamának volt egy lánya Euniké. Nem tudjuk, miért ment férjhez Euniké nem zsidó férfihez. Mielőtt Pál apostol elvitte volna magával a misszióútra Euniké fiát, Timóteust, körülmetélte, hogy a zsidóknak ne legyen ellene kifogása, ami miatt szolgálatát elutasítanák.

Amikor Pál apostol találkozott Lóisszal, meglátta benne a tiszta hit ajándékát. Az igazi tiszta hitet nem lehet elrejtteni! Ennek a családnak élete a pogány környezetben is szembeűnő volt. E zsidókeresztyén család életmódja élesen különbözött a pogány családok életmódjától és szokásaitól. Lóisz életében erő volt! A hit ajándéka, amit Istentől kapott, az volt az ő ereje. Leánya, Euniké is vágyott ez után az ajándék után. Bizonyára, örvendező keresztyének voltak.

Ma is minden szerető édesanya vágyik gyermekei számára olyan örökséget hagyni, amelynek valódi értéke van. **Az igazi, tiszta hit megáll minden körülmények között. Még a szegénységben is gazdaggá teszi az embert!** Péter apostol a korai egyház asszonyainak azt írja, hogy viseljenek gondot a benső emberükről (1Pt 3,1-6).

Taníttja, hogy nem a drága öltözetekben, frizurákban és ékszerek felrakásában rejlik az asszonyok ékessége, hanem a szív elrejtett embere, a szelíd és csendes lélek, a szív tisztasága és istenfélelme az, ami igen becses az Isten előtt. Szavai ma is aktuálisak! Pál apostolnak Timóteushoz intézett levelei is tartalmazznak gyakorlati tanácsokat és tanulságokat, amelyeket minden hívőnek figyelembe kell venni. Hiszen a keresztyén életet nemcsak a nagy ünnepekkor és vasárnap kell élnünk, hanem a mindennapi életben. Ezért az egész Biblián végigvonulnak előttünk az istenfélő emberek szép példái, amelyek rámutatnak Isten azon elvárására, hogy a szülők istenfélő életet éljenek.

Egy zsidó család képe van előttem, amelyik az éhség és szükség miatt elköltözött a moábiták földjére: Elimelek, Naomi és két fiuk. Elimelek egy idő után meghalt, majd a két fiú is. Naomi egyedül maradt két menyével, Orpával és Ruthal. Amikor Naomi úgy döntött, hogy visszamegy ősei földjére, a Júdeai Betlehembe, Ruth kész volt elhagyni mindenét, amilye volt – családját és pogány isteneit – és követni anyósát a számára idegen földre.

Mi volt Naomi életében az a különös dolog, ami Ruthot anyósához vonzotta, ami után ő is úgy kívánczolt? Úgy gondolom, hogy Naomi istenfélő, kegyes élete és hite. Ruth felismerte, hogy annak ellenére, hogy Naomi mindenét, amit és akit szeretett, elvesztette, szívében kibeszélhetetlen gazdagság volt elrejtve. Ő is kívánczolt e gazdagság után! Amikor Naomi vissza akarta őt küldeni szüleinek házába, így könyörgött: *„Ne unszoldj engem, hogy elhagyjalak és visszatérjek tőled. Mert ahová te mégy, odamegyek, ahol te megszállsz, ott szállok meg. Néped az én népem, és Istened az én Istenem.”*

Amikor Naomi látta Ruth eltökéltségét, nem kényszerítette tovább. Menyére úgy tekintett, mint Istentől kapott saját lányára, aki őt szereti, mert elfogadta és szereti az ő Istenét is. Új reménység töltötte be szívét. Kezdett bízni abban, hogy Isten újból helyre állítja családját. Az özvegyek sorsa abban az időben nagyon nehéz volt. Különösen az olyanoké, akiknek nem voltak gyermekei, akik róla gondoskodtak volna. Lépésről lépésre kezdte megérteni Isten szándékát saját maga és Ruth számára. E történet olvasásakor látjuk, hogy Naomi milyen figyelmes és tapintatos, amikor kioktatja menyét, mit kell tennie. Ruth engedelmeskedik anyósának, mert tudja, hogy az őt szereti. Isten dicsőségesen megoldotta örökségükkel kapcsolatos anyagi gondjaikat, sőt többet adott. Mindenki, aki e két nő életét figyelte, látta, hogy Isten megáldotta őket.

Azok az asszonyok, akik Naomit vigasztalták, állították, hogy menyé többet ér hét fiúnál. Végül Ruth fiút szült, akit Óbédnek neveztek, aki a későbbi Dávid király nagyapja volt. Újból látunk itt egy nagymamát, aki a hit és a szeretet hordozója szerepét tölti be. A hit messze túlszárnyaló áldás! A pogány származású Naomi bekerült az Úr Jézus családfájába, mint Dávid dédanyja.

Ezeket az értékeket nem lehet úgy örökölni, mint az aranyat vagy egy házat. Csak az az ember nyerheti el, aki ez örökség után vágyik. Pál apostol ezt látta Lóisz életében. Timóteusnak olyan nagyanyja volt, aki kora gyermekkorától oltotta szívébe a hitet. Lehet bizonyos bölcsességet és tanulságot találni a mesékben és legendákban is, de az igazi élet és igazság ismeretének a forrása a Biblia. Amikor az ismeret a mindennapi élet részévé válik, változást hoz nemcsak saját életünk számára, de a körülöttünk levő emberek számára is.

Kedves nagyszülők és szülők! Meg tudjuk érteni, milyen nagy felelősséget helyezett ránk Isten? Úgy Naomi, mint Lóisz unokájából olyan férfiak nőttek fel, akiknek élete áldásul volt az egész nemzet számára. Istenfélő életük nem hagyta közömbösségben a körülöttük élő embereket. Életük kihívás volt számukra. Bemutatták nekik Istent, akik ők még nem ismertek. Akarunk-e mi is így Isten terveinek részeseivé válni, amely a sötétségben és bűnben élő emberek számára világosságot, reményt, örömet és üdvösséget, örök életet szerez?

Péter apostol, amikor előítéletét legyőzve, zsidó létére belépett a pogány Kornéliusz házába, csodálattal állapította meg: *„Most látom igazán, hogy nem személyválogató az Isten, hanem minden nép között kedves előtte, aki féli őt, és igazságot cselekszik.”* (Apcsel 10,34-35). Mindezt csak akkor érthetjük meg, ha az Úr Jézus valóban a mi Istenünk és Urunk, és ha őszintén és tiszta szívvel vágyunk szolgálni Néki és a körülöttünk levő embereknek. Éljük a hit életét gyermekeink előtt! Ők hamar felismerik, ha hívő életünk valódi. Én és Jóska nagyon vágytunk arra, hogy gyermekeink kiskoruktól megismerhessék az isteni életet. Öröködjünk tehát alázatosan és felelősséggel családunk élete felett!

Nehémiás idejében Jeruzsálem el volt pusztítva, és falai le voltak rombolva. Nehémiás sírt az Úr előtt és szomorkodott Izrael népe állapota felett. Megvallotta Isten előtt bűneit és népének bűneit. Bűnbánatot tartani bűneink felett az egyik legfontosabb dolog életünkben. Az egész Bibliában olvasunk arról, hogy Isten felhívja népét, hogy egész szívvel térjenek vissza Őhöz, hogy megbocsássa vétkeiket, és megáldja földjüket. Nehémiás imája és vágya teljesült, Isten meghallgatta kérését, és a perzsa Artaxerxes király megengedte neki, hogy elmenjen Jeruzsálembe, és újra felépítse a lerombolt falakat.

Jeruzsálem ellenségeinek nem tetszett Nehémiás terve, de ő felkereste a városban levő zsidók előjáróit, és ezt mondta nekik: „*Jöjjetek, építsük fel Jeruzsálem várfalát, hogy ne gyalázhassanak többé bennünket!*” Amikor Jeruzsálem vezetői meghallották, hogyan segített Isten Nehémiásnak, és a király szívét hajlandóvá tette, aki őt elengedte, azt mondták neki: „*Kezdjük el az építést! És bátran hozzáfogtak a jó munkához.*” (Neh 2,17-18). Mindenkinek, aki a lerombolt falakat építette, az egyik kezében kőműves szerszám a másikban fegyver volt.

Számunkra ez gyakorlati szemléltető példa arra, hogyan kell örködnünk családunk felett, és hogyan kell végezni mindennapi kötelességünket.

Ez a fegyver a mi számunkra az imádság és Isten Igéje, a Biblia. Kell gondoskodni családunkról, kell munkába járni, de a másik nagy felelősségünk az, hogy ne felejtjük el, hogy „*nemcsak kenyérről él az ember, hanem Isten Igéjéről is!*” Így mondta az Úr Jézus. Hány család élete szenvedett már hajótörést azon, hogy gyerekeik számára „*a legjobbat*” akarták, s közben elhanyagolták a legfontosabbat! Jobb életet akartak számukra biztosítani, mint az övék volt, jobb végzettséget, ruhákat, játékokat, szebb otthont. De amikor felnőttek, mindez már számukra nem volt értékes. A gyerekeknek főleg időnkre, szeretetünkre, gyengédségünkre van szükségük. Szükségük van ránk, amíg kicsik, és vágnak arra, hogy olvassunk nekik, beszéljünk velük és énekeljünk. Az a gyermek, amelyik kiskorában elég szeretetet, gyengédséget kap, hálás lesz egy darab vajjas kenyérért is. Nem fog neki hiányozni sem a sonka, sem a torta. Ha majd felnőtt, fogja tudni értékelni, mi volt gyermekkorára számára jobb – szüleinek jelenléte és szeretete, vagy a nevelők és a kapott csemegék.

Kérlek, ne értsetek félre! Nem vagyok ellene a csemegéknek és sok jó dolognak, csak hangsúlyozni szeretném, hogy szükséges tudomásul vennünk, hogy a gyermeknek ebben a korban a szülőkre van leginkább szüksége. Ha a gyerekek felnőnek, és ügyesebbek lesznek, sok mindenben segíteni fognak, és maguk is önellátók lesznek. De most legyetek velük ti! Mondjátok el nekik, hogy mi az, ami számotokra kedves, és aminek valódi értéke van. Tanítsátok gyermekeiteket arra, hogyan kell viselkedni. Oltsátok be szívecskéjébe a jóságot. Hadd tudja meg, hogy az, amit a szülők hisznek és mondanak, igazság. Mivel érzik, hogy ti szeretitek őket, ezért bízni fognak bennetek, hogy nektek van igazatok, ha konfrontációra kerül sor. Ha például, az iskolában szembe találják magukat az ateizmussal és az evolúcióval.

Nagyon szomorú dolog, ha látjuk, hogy sok kisgyereket az utca nevel. Ki tanítja meg őket élni, értékelni a dolgokat, becsülni az embereket, és szeretni Istent? Csak azt adhatod gyerekednek, amit te már elfogadtál. Isten Igéje azt mondja, hogy akinek nincs bölcsessége, kérjen Istentől! Az igazi életbölcsességet nem lehet megszerezni az iskolákban, ennek forrása az Istennek félelme, mondja a Biblia. Beszéljetez gyermekeiteknek a meghallgatott imákról, hogy a gyerekek osztozni tudjanak hitetekben. Már a kisgyermek is meg tudja különböztetni, mi az igazság, és mi az, amit csak annak mutatunk. **Minden meghallgatott imádság számunkra élő bizonyosság és erősség.**

Milyen boldog voltam, amikor gyerekeink otthon laktak. Sok munkám volt a ház körül, de együtt voltunk, és örültünk egymásnak. A gyerekek távozása után a szülők gyakran nagy ürességet éreznek. Sajnos, sok labilis család szét is hullik, és elveszítik életük értelmét. A házastársak kölcsönösen elhanyagolják egymást, nincs közös témájuk. Isten Igéje itt is buzdít: „*Akinek nincs bölcsessége, kérjen Istentől!*” Olyan sok embernek meg kellene ezt hallania!

Szüleimnek volt a konyhában a falon egy kép, amelyen egy tó volt, közepén egy csónakkal. A csónakban ült egy férfi, akinek kezében csak egy evező volt. Evezett vele, de csodálkozott, hogy miért forog állandóan körbe-körbe, maga körül. A felirat mindent megmagyarázott: „*Imádkozzál és dolgozzál!*” Imádkozzál, építsd hitéletedet, de amit hiszel, azt gyakorold! Szolgálj Istennek és embereknek! És újból felragyog a nap, és szívedbe öröm költözik.

Van egy idősebb barátnőm, özvegy és sok munkája van a ház körül. Csendes, a nyilvánosság előtt nem nagyon hallani szavát. De van egy értékes talentuma. Isten olyan vágyat adott a szívébe, hogy keresse fel, látogassa a magatehetetlen embereket, és szolgáljon nekik. A szíve diktálja, hogy mit tegyen, és mikor kinek szerezzen örömet. Süt egy tepsi süteményt, elviszi, segít a háztartásban, vigasztalja őket és beszél nekik az Úr Jézusról és Isten szeretetéről. Nem panaszkodik, hogy ő maga egyedül van. Az ilyen emberek az én példaképeim. Csodálom szeretetüket és önzetlen bátorságukat. Az Úr Jézus azt mondja: „*Tanuljatok éntőlem...*!” Tapasztalatból mondom, hogy ha naponta Isten akarata szerint élünk, a fáradságban is pihenést és örömet találunk. Ha szeretjük az Urat, segít megtalálni életünk értelmét, és nem érezzük magunkat értékteleneknek.

20. fejezet

A SZERELEM VIRÁGA

„*Milyen szép vagy...*“ (Énekek éneke)

Mindig szerettem olvasni. Amikor csak egy kis időm volt, mindig elbújtam egy könyvvel valahova, ahol senki se zavarhatott. Amikor olyan 12 éves lehettem, hozzánk jött lakni egy idősebb, de még egészséges asszony. Gyerekei elzavarták otthonról, mert imádkozott és Bibliát olvasott. Egy nap az ágyban talált egy könyvvel, és rámkialtott úgy, hogy megijedtem: „*Kelj fel gyorsan, mert dolgozni kell! Nem valami gazdag ember lánya vagy, hanem munkásemberé!*” Nem tudom, miért, ez az emlék bennem maradt a mai napig, de a könyvhöz való szeretetemet ő sem tudta elvenni tőlem. Amikor növekedtem, még nem volt televízió. Fantáziánk az olvasás és hallgatás által fejlődött. Ezért is szerettük nagymamánkat, aki sokat tudott beszélni fiatalokáról.

Már kislányként nagyon megszerettem Roy Krisztina írónőt. Könyvei nagyon sokat jelentettek számomra. Csodáltam elbeszélő képességét és bölcsességét. A legjobban lenyűgözött hitbeli állásfoglalása. Olyan csodálatosan tudta ábrázolni az istenfélt embert, aki aszerint is élt, és a hitetlent, aki Istent életéből kiutasította. Csodáltam, ahogy le tudta írni az emberek közti viszonyokat. Nem egyszer szerettem volna, ha én is résztvevője lehettem volna az eseményeknek, amelyekről olvastam. Amikor gyerekeink serdülőkorba jutottak, azt kívántam, bárcsak ők is olyan szép, tiszta ifjúkort élhessenek át, telve tiszta szerelemmel, romantikával és tiszta örömmel. Roy Krisztina számomra nagy inspiráció jelentett. Bár már régen döntöttünk, hogy legfontosabb feladatunk a gyermekek nevelése, Istenhez vezetése, és az élet igazi értékeinek számukra való feltárása lesz, mégis csak most jutott eszembe, hogy eljött az ideje annak, hogy tanítsam őket a fiúk-lányok közti kapcsolatra. Eljött az ideje, megmutatni nekik, hogyan ismerhetik meg „fejlesztés” nélkül az igazi szerelmet.

A Biblia sokat ír a szerelemről, a tiszta, szép partneri kapcsolatokról, de ugyanakkor a bűnös kapcsolatokról is. Vágytunk arra, hogy gyerekeink legyenek védve a csalódásoktól, minden rossztól, és hogy boldogoknak lássuk őket jövődöbéli házastársaikkal. Erről sokat olvastam, és sokat gondolkoztam.

Hogy kezdjek bele? Mikor van itt a megfelelő idő? Isten azt mondta Mózesnek, hogy a szülők beszéljenek gyerekeikkel minden időben. Tehát a megfelelő idő mindig itt van. Mindig szükséges vigyázni, őrködni, hogy a családot körülvevő védőfalban ne keletkezzenek repedések, amelyekeken keresztül az ellenségnek joga lenne behatolni életünkbe. Vannak olyan dolgok, amelyekről a szülők szívesen beszélgetni gyerekeikkel. Itt is érvényes a Biblia tanácsa: „*Akinek nincs bölcsessége, kérjen Istentől!*”

Gondolom, hogy a serdülőkor mindenki számára bonyolult és kritikus időszak. Emlékszem arra a pillanatra, amikor felfogtam, hogy gyerekeim már nem kisgyerekek többé, hanem fiatal emberek. Sok időt töltöttünk együtt bizalmas beszélgetésekben. Ezek egészen más beszélgetések voltak, mint azelőtt, és nem voltak mindig könnyűk. **A szülőnek a feladata tapintatosan kezdeményezni a kényes témák megbeszélését.** Hiszen ki más világosíthatja fel helyesen gyermekünket? A barátok, a filmek? A Biblia ezekről a dolgokról nyíltan beszél. Beszél a férfi és a nő közti különbségről, mint két fizikailag és érzelmileg eltérő lényről. Éppen a szülő feladata, hogy felkészítse a fiatal lelket az életre, hogy megmondja neki az igazságot, és ne engedje, hogy a fiatal e nehéz időszakban, amikor már nem gyermek, de még nem is felnőtt, egyedül haladjon az élet buktatóin. A fiatal gyakran nem tudja felbecsülni a rossz döntéseket és azok következményeit, amelyeket gyakran egész életében viselnie kell. Az érzelmekkel nem szabad játszani! Ha nem engedjük az Úr Jézusnak, hogy érzelmi viharainkat lecsendesítse, egész életre való fájdalmas sebeket szerezhetünk. Hány védtelen fiatal esett már áldozatul mindenféle kéjsóvár és felelőtlen emberek csapdájába! Sajnos, sok lány, aki nincs felkészülve az erőszakkal és szabad szexszel teljes reális életre, ezen a téren vereséget szenved. A fiúk is, akik bár szeretnek hősként és hódítóként fellépni, valójában bensőjükben még sebezhető gyerekek, akiket rémít a körülöttük levő világ.

Egy istenfélő apa leánya elment a nagyvárosba éneket tanulni, mert minden áron operaénekesnő szeretett volna lenni. Amikor édesapja elkísérte, ezt mondta neki: „*Hát menj, lányom, de tudd meg, hogy imáim mindig körülötted lesznek, mint egy tüzes fal. Védéni fognak téged a bűn ellen, hogy ne vessz el örökre!*” A lány elment, elvégezte a főiskolát, és sikeres énekesnővé lett egy színházban. Sok ember csodálta és rajongott érte. Egyszer csak azt vette észre, hogy testileg és lelkileg is nagyon gyengének érezte magát. Nem csoda, hiszen a nappalt felcserélte az éjszakával.

A késői színházi előadások az éjszakába nyúltak, és kiszipolyozták minden életerejét. Akkor visszaemlékezett édesapja szavaira, hogy nem fog tudni büns életet folytatni, mint a körülötte lévő emberek, mert apja imái tüzes falként fogják őt védeni. Teljesen összetörve visszament a szülői házhoz, ahol a szülők szeretete, megbocsátása és megbékélése elvezette a Jó Pásztor, az Úr Jézus lábaihoz. Talentumát, amit Istentől kapott, nem veszítette el, hanem azt is az Úr Jézushoz hozta, és sokan voltak felbuzdulva énekei által. Most már csak egyedül Őt akarta dicsőíteni, aki gyógyulást és lelki békességet ajándékozott neki.

Számunkra, szülők számára a legnagyobb kihívás és legkomolyabb feladat az, hogy imáinkban őrkdjünk gyermekeink élete felett. Ezékiel prófétán keresztül Isten így szólít fel minket: *„Embernek fia! Őrállóvá tettelek téged Izráel házában. Ha ígét hallasz tőlem, figyelmeztess őket az én nevemben!”* (Ez 3,17).

Tudom, hogy sok szülő számára a legfájdalmasabb, és ami megfosztja az örömtől az, amikor látja, hogy gyermekei a szülői áldás nélkül az Istennel szembeni lázadásban a saját útjukra térnek. Ezékiel 22,30-ban Isten szomorúan mondja: *„Kerestem közöttük valakit, aki építené a falat, és odaállana a résre színem elé az országért, hogy ne pusztítsam el, de nem találtam.“* A gyermekben értékes ajándékot kaptunk Istentől. Tudomásul kell vennünk, hogy csak egy bizonyos rövid időre van nálunk, amit felelősségteljesen ki kell használnunk. Ezek az évek gyorsan eltelnek! Emlékezzünk csak vissza, mi minden jót kaptunk szüleinktől, és a lehető legjobbat adjuk gyermekeinknek! Másrészt, kerüljük mindazt, ami számunkra rossz volt. Legyünk Isten ajándékainak bölcs sáfárai!

Nagyon szeretném, ha még lenne otthon gyermekem. De eljött az ideje, hogy gyermekeimből apák és anyák legyenek. Mégse vagyunk otthon magunk. Gyerekeink és unokáink a mi örömünk és boldogságunk. Az én szerelmeim. Tudják, hogy szeretjük őket és imádkozunk értük. Ők is imádkoznak értünk. Ha valamilyen probléma vagy betegség adódott, midig megkérhettük gyermekeinket, hogy imádkozzanak értünk, vagy segítsenek. De ők is tudják, hogy akár éjszaka is kész vagyunk felkelni és segíteni nekik.

Ilyen kapcsolatot kialakítani valamibe került. Születésüktől fogva az esküvői oltárig, amikor férjünkkel, feleségünkkel elmentek otthonunkból, szüntelenül kommunikáltunk, még ha az nem is volt mindig elképzelésük szerint. Volt úgy, hogy nekünk sem tetszettek mindig útjaik és viselkedésük. De Isten bennünket felszólított: *„Embernek fia! Őrállóvá tettelek téged..., hogy állj oda a résre!”*

A város kőfalán levő törések könnyen kiszélesednek, de Isten kegyelme által meg lehet javítani a legnagyobb töréseket és kitégetett helyeket is. Tegyük mi is azt, amit Nehémiás tett! Az egyik kézben a munkaeszköz, a másikban Isten fegyvere! A mi életünkben ez az imát és Isten Igéje szerinti példaadó életünket jelenti. Legyünk tanúi annak, hogy még a tékozló fiúk és leányok is visszajönnek az atyai házhoz, az Úr Jézushoz, aki megbocsátja vétkeiket, és vérével megtisztítja szívüket. Az Úr ezt mondja: *„A régiek elmúltak, íme újjá lett minden!”*

Milyen csodálatos dolog, ha a fiatal házásoknak kisbabájuk születik. Milyen szeretettel csodálják maguk előtt azt a kis „bátyut”. Simogatják a kis ujjacskákat, amelyekkel erősen szorongatja az ujjukat. Naponta valami újat és gyönyörűt fedeznek fel rajta. Mennyire megriaszítja a szülőket egy tüsszentés, vagy hasfájás! Mennyit szenvednek vele, ha jönnek a fogai! Hajlandók türelmesen karjaikon hordozni akár egész éjjel. A házastársakból szülők lettek! Változnak a terveik, a régi értékek is más helyet foglalnak el. Most itt van a kedves gyermek, idejük és szeretetük most őt illeti. De vigyázat, kedveseim! Ne felejtkezzetek meg az Ajándékozóról, Akitől e csodálatos ajándékot kaptátok! De ne felejtkezzetek meg egymásról sem! **Sok fiatalasszony számára a gyermek az első és utolsó, Isten és a férj számára már nem marad idő.** Tanúsítsatok egymás iránt kiegyensúlyozott szeretetet, hogy mindketten boldogok legyetek! Ha élethajótok az élet tengerén kezdetben rossz irányt vesz fel, úgy megy tovább is. Ne engedjétek, hogy a túlságos fáradtság és gond eltakarja tekinteteket és elszegényítse érzelmi életeteket! Hamar megtörténhet, hogy utatokat homály fed be. Az Úr Jézus mondja: *„Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és meg vagytok terbelve, és én megnyugvást adok nektek!”*

Beismerem, a mi gyermeknevelésünkben is volt sok hiba és kudarc. De éppen ez készítet minket arra, hogy jobban keressük Isten orcáját. Nem volt könnyű egyszerre három kisgyereket nevelni. Gyakran nagyon fáradt voltam. Az Úr szívemre helyezte a fiatalokért való közbenjáró ima terhét is, és felszólított, hogy álljak oda a részre, és könyörögjek életükért Isten előtt. Nagyon hálás vagyok Istennek azért a nagy áldásért, amit átélhettem. Lehet Istennek szolgálni akkor is, ha a gyerekek még kicsik. Ha van szívünkben vágy arra, hogy hasznos és céltudatos életet éljünk, Isten megáld minket.

Most, amikor visszaemlékezem ezekre az időkre, látom Isten védelmét családunk felett. A másokért való imatusámban csodálatos erőt találtam. Ha szellemünk és lelkünk át van itatva Isten jelenlétével, egész testünk megújul. Nem leszünk tehetetlenek és állandó munkával, fáradtsággal elgyötörték. Próbáljátok ki, szerettem! Meglátjátok, hogy a nap újra kisüt majd életek felett. Nem fogjátok látni magatok előtt állandóan csak a munkát, sem azt, hogy minden nehézségre, ami jön, egymagatok vagytok. Nem leszel egyedül, akkor sem, ha férjed munkában van, vagy elutazott. Tedd le minden gyengeségedet, haragodat, az önsajnálatot, és mindent, ami gyötör, az Úr Jézus keresztje alá! Ne töltsd ki haragodat a férjeden vagy gyerekeiden.

A kisgyermekből hamarosan iskolás lesz, az iskolásból hamarosan serdülő fiatalember vagy nő. Gyönyörű dolog mindezeket az életváltozásokat együtt átélni. Hiszen úgy, ahogy változik a fiatal, változunk mi szülők is. Ne döbbenjete meg, ha eljön az idő, hogy „gyermeketek” egyszerre csak hazahozza bemutatni szíve választottját. Változzatok együtt, legyetek bizalommal egymás iránt, még akkor is, ha nem mindenben értetek egyet a másik véleményével!

Ti, fiatalok, kérlek benneteket, legyetek bizalommal szüleitek iránt! Számukra a nevelésükért, a gondviselésért, nélkülözésért és az értetek való sok más áldozathozatalért az a legnagyobb jutalom, ha bizalommal vagytok irántuk. Mindezt azért tették, hogy titeket az életre a lehető legjobban felkészítsenek.

Tudjátok, milyen csodálatos volt, amikor Mirkó megszeretett egy leányt, akit mi is értékeltünk és tiszteltünk? Vagy amikor Martinka hazajött az éjjeli műszak után a kórházból, és alvás helyett magnetofonkazettát hallgatott, amit attól a fiatalembertől kapott, akit szeretett? Hasonlóan történt Judkával. Hazajött a misszióútról, és közölte velünk, hogy szerelmes. A legkisebb fiúnk Jojó szintén bizalmasan közölte velünk, hogy szerelmes, és kérdezte, hogy mi a véleményünk erről. Majd kiugrottak szemeim a helyéről, amikor ezt mondta! Az én legkisebb fiam szerelmes? Bizony, úgy volt.

A megszokott családi élet menetébe nagy változások kezdtek beavatkozni. Az volt mindig a leghőbb vágyunk, hogy gyermekeink szerelmi kapcsolatai legyenek tiszták, szentek és hogy minden találkájukra hívják meg az Úr Jézust is.

Az Énekek éneke 2,7 ezt írja „*Kérve kérlek titeket, Jeruzsálem lányai: Ne keltsétek, ne ébresszétek föl a szerelmet, amíg nem akarja!*“ A fiatalok számára nagyon fontos dolog, hogy ne ébressztgessék a szerelmet idő előtt. Így sok csalódástól megkímélhetik önmagukat. Tudom, hogy a házasságra való felkészültség nem függ az életkortól. Ez egy teljesen más élet. Már nem vagyok egyedül, késznek kell lennem megosztani utolsó falat kenyeremet is.

Az udvarlás ideje egy szép időszak! Még ha a felhőkben élünk is, ne felejtünk el lábainkkal a földön járni, és felkészülni erre az új életre. A szerelmes fiatalok közti tiszta kapcsolat megőrzése nagy szerepet játszik a házasságban. **Ha a leány magával hozza a házasságba szüzességét és tisztaságát, az a fiatal férj számára nagy ajándék!** Gyermekeimnek gyakran mondtam, hogy ez a hozományuk férjük számára. Az ilyen házasságban a kölcsönös tisztelet elmélyül. A partnerek erkölcsi tisztasága a házasság előtti megtartóztatás jutalma!

Buzdítottam gyerekeimet, hogy figyeljék meg maguk körül a fiatal párok életét. A tiszta, szeplőtelen kapcsolatoknak a házasságban más a szikrája. Az ilyen házastársak nem ették meg az idő előtt leszakított éretlen gyümölcsöt. A tiszta házasságban a szerelem gyümölcse édes és kellemes. Ellenkezőleg, ha a gyümölcsöt idő előtt éretlenül letépjük, szánkban keserű és fanyar lesz, gyorsan ki akarjuk köpni. A fiatal házások ilyenkor a fellegekből hirtelen a földre pottyannak, és az ilyen zuhanás nagyon kemény. Nem beszélve arról, hogy ha hozzájárul egy nem kívánt terhesség, ami őket házasságra kényszeríti, az önbecsülés és a partner iránti tisztelet, de a nagy szerelem is hamar semmibe vész.

A bölcs Salamon azt írja az Énekek éneke könyvében (2,15), hogy össze kell fogdosni a kis rókákat, amelyek bár olyan bájosak, aranyosak, de nagy kárt tesznek, mert pusztítják az éppen virágzásban levő szőlőket! Drága fiatal testvéreim, vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne esetek! Imádkozzatok, hogy legyen erőtok megállni, és ne lépjétek át idő előtt a szerelem házának küszöbét. Nagyon szeretem a tavaszt, amikor a kertekben kezdenek rügyezni az első virágok. A kivirágzott fák olyan gyönyörűek! Amikor reggel felébredtem, kimentem a kivirágzott fák alá, és örvendeztem abban a szépségében, amit a Teremtő beléjük helyezett. Ti is ilyen virágok vagytok szüleitek kertjében. Ti vagytok gyönyörűségük és szemük fénye, mindenük. Ne engedjétek, hogy jöjjön valamilyen durva vandál, és virágaitokról letépje, és lábaival megtapossa a gyönyörű szirmokat. Ti arra vagytok rendelve, hogy azon a tiszteletbeli főhelyen legyetek, ahová benneteket a szeretet keze helyezett, nem pedig a pusztító lábai alatt.

Minden fiatal szép, akinek a szívében ott lakik a legszebb Emberfia, az Úr Jézus. Nem a külső szépség a legfontosabb, még ha az valóban kellemes és kedves is, de partnere szemében legszebb a kedves lelkű és tiszta jellemű fiatal. Az ilyen lélek mindenki számára drága. **Azt kívánom, hogy a szeretetnek eme kezei vezessenek be Titeket új otthonotokba.** Kívánom, hogy Isten házába tisztán és boldogan tudjatok odajárulni az oltárhoz, hogy Istentől átvehessétek azt a csodálatos áldást, szerelmetek pecsétjét, amit Ő tartogat számotokra!

Ne féljetek szüleitekkel bizalmasan megosztozni érzéseiteket. Bizonyára segíteni fognak, és bizalmatokat gondoskodó szeretetükkel gazdagon viszonzni fogják. A menyegző nagy esemény az egész rokonság számára. Hadd örüljön és vigadjon mindenki körülöttetek! Legyetek továbbra is jó gyermekei szüleiteknek! A fiatalok szülei nagyon tudnak örülni az unokáknak. Az idősek számára ez a szeretetnek és gyengédségnek egy újabb áradata. Visszaemlékeznek arra, amikor ti kisbabák voltatok. Szeretik unokáikat, gyakran kényeztetik őket, de főleg örülnek annak, ha látják, hogy Isten áldása kíséri életeteket. Szeressétek egymást, és szeressétek öregedő szüleiteket, aki benneteket mindig szeretettel hazavárnak.

21. fejezet

MI KÖZÖSSÉGE VAN HÍVÓNEK HITETLENNEL?

„Ne legyetek a hitetlenekkel felemás igában, mert mi közre egymáshoz az igazságnak és a gonoszságnak, vagy mi közre van a világosságnak a sötétséghez? Vagy mi azonosság van Krisztus és Beliál között? Vagy milyen közösség van hívó és hitetlen között?” (2Kor 6,14-15)

Minden ember, aki erre a földre megszületik, ki van téve különböző fontos döntéseknek. Már a kisgyerek is dönt, például arról, hogy odamegy-e szülője kitért karjaiba, vagy hátat fordít neki és elfut teljesen ellenkező irányba? Ezt a gyermeki akaratosságot és dacot bizonyára már mindnyájan megtapasztaltuk.

Nyár végén történt, amikor a hagyma beérett, hogy éppen azt szedtük ki kis kertünkben a földből. A kellemes meleg kifejezetten csalta ki az embert a házból. A hagymatisztításnál ott botorkált kis unokánk, Rebeka is. Még nem tudott rendesen járni, így maga előtt tolta babakocsiját kisbabájával. Odajött hozzánk, kezeckéibe vett egy-egy hagymát és egyszerre csak egyedül elkezdett futni a fűben! Ez nem volt könnyű, mert a fű elég magas volt a talaj pedig göröngyös.

De ő anélkül, hogy ezt tudatosította volna, a babakocsi helyett rátámaszkodott a kezében levő két hagymára és „hitben” elindult. A hagymával a kezében csak szaladt és szaladt és nevetett. Mi is mindnyájan vele örültünk, mert eddig önállóan csak néhány lépést tudott megtenni. Csodálatosan szép látvány és ételés volt! Különös, hogy nem az egyenes járdán tanult meg járni, sem a szobában. Az ő ideje most ért meg, ott a magas fűben.

Hasonlóan érnek meg a döntések a mi életünkben is, és eljön a döntés ideje. Amikor egy fontos kérdés elé vagyunk állítva, világosan meg kell értenünk, és tudatosan döntenünk kell, melyik irányban akarunk tovább menni az életben. Érezzük, hogy szívünkben megszólal Isten, megszólít és hív minket önmagához. Az ember arra volt teremtve, hogy közösségben éljen Istennel, a mennyei Atyával. Mit tegyünk? Hogyan oldjuk meg ezt a legfontosabb kérdést? Olyan ez, mint egy útkeresztződés. Különbőféle útkeresztzödések vannak, de mindegyiknél lassítani kell, és meg is kell állnunk. Sokan csak egy hajszállal kerütek el a karambolt, mert behajtottak a keresztzödésbe, és nem adtak elsőbbséget a főúton haladóknak. Másoknál ez tragikusan végződött. Születésünktől kezdve halálunkig járjuk az élet útját. Mit teszünk, amikor Isten hív minket? Odaadom Neki kezemet, és elfogadom Őt életem vezetőjéül? Megengedem Neki, hogy beüljön a kocsimba? Átadom Neki a kormánykereket? Behívom Őt az otthonomba?

A vendégekkel különböző módon szoktunk bánni, aszerint, hogy ki kicsoda, és mit jelent számunkra. Némelyiket behívom a nappali szobába, papucsot adok neki, megvendéjelem, elkészítem számára az ágyat, törülközőt kínálok neki. De ha egy idegen zörget, jól megnézem, és nem engedem be. Nem ismerem őt. Az, aki az útkeresztzödésnél megállított, az más. **Az Úr Jézus olyan vendég, aki meg akarja magát hívatni nemcsak a házunkba, hanem a szívünkbe.** A legjobb barátunk, testvérünk, segítőnk és Urunk akar lenni. Ő a Teremtője mindennek, az égnek, földnek, az Ő én Teremtőm is. Mit teszek ajánlatával? Behívom Őt szívembe, vagy elküldöm?

Behívni valakit házamba arra kötelez, hogy vele szemben barátságosan viselkedjek. Már nincs magánéletem, mindenemet meg kell osztanom vele. A Jelenések könyve 3,20-ban Jézus mondja: „*Íme, az ajtó előtt állok, és zörgetek: ha valaki meghallja a hangomat, és kinyitja az ajtót, bemegyek abba, és vele vacsorálok, ő pedig énvelem*“. Számunkra ez a döntés a legfontosabb. Megnyitom-e az ajtót Neki, Aki szeretetből életét áldozta értem a kereszten, vagy úgy teszek, mintha zörgetését nem hallanám, vagy mintha otthon se lennék?

Az Úr Jézus gyakran volt vendég több családnál. Az egyik helyen csak mint futó vendég, a másik helyen mint a család barátja. Egyszer bement tanítványa, Péter házába, ahol Péter anyósa lázasan feküdt. Meggyógyította, és ő azonnal felkelt, és ételt készített. Lázár házában szinte állandó helye volt, gyakran felkereste őket, és mindig örömmel fogadták. Szívesen töltött időt a háziakkal, örvendezett velük, és kipihenhetette magát. De volt olyan házban is, ahol csak hibát kerestek rajta, és vádaskodni akartak ellene. Milyen vendéglátó vagyok én? A számomra közeli vendégnek szabad bejárása van a ház minden szobájába, kamrájába, bele lapozhat a polcon levő könyveimbe, sőt a hűtőből is kivehet, amit csak akar. Az Úr Jézus azt kéri, hogy ne zárj be Előtte semmilyen ajtót, hanem nyisd meg Neki egész életedet, szíved titkos szobáját is.

A 139. zsoltárban azt olvassuk, hogy Dávid ott áll Isten előtt, és így kiált fel: *„Uram, te megvizsgálász, és ismeresz engem. Tudod, ha leülök, vagy ha felállok, messziről is észreveszed szándékomat. Szemmel tartod járásomat és pihenésemet, gondod van minden utamra. Még nyelvemem sincs a szó, te már pontosan tudod, Uram. Minden oldalról körülfigyél, kezedet rajtam tartod. Csodálatos nekem ez a tudás, igen magas, nem tudom felfogni. Hova menjek lelked elől? Orvád elől hova fussak?”* Azután felsorolja mindazt a helyet, ahová elbújhatna Isten elől, de a 23. versben megadja magát: *„Vizsgáld meg, Istenem, ismerd meg szívemet! Próbáld meg, és ismerd meg gondolataimat! Nézd meg, nem járok-e téves úton, és vezess az örökkévalóság útján!”* Dávid felismerte, hogy Isten nem akarja Őt elítélni, hanem örök életet akar neki adni, ezért nem kell, de nem is lehet Isten elől elbújni! Az örök élet itt a földön kezdődik! Erről tanúskodnak cselekedeteink, egész életstílusunk. Dávid tudta, hogy Isten ismeri gondolatait. Számára ez nagy megkönnyebbülést jelentett, mert szerette Istent, és nem kellett semmit szíve mélyén Isten elől eltitkolnia. Ezért énekelt olyan sokat, és énekei, imái számunkra ma is nagy értéket jelentenek. Dávid Istennel élt naponta jóban és rosszban. Ilyen az élete annak, aki számára Jézus nemcsak egy történelmi személy, hanem életének Ural

A hívőember életében a megtérés, újjászületés után a legfontosabb dolog a házastársválasztás. Amikor felnőtté cseperedtem, gyülekezetünkben sok fiatal volt. Többen közülük már felnőtt fiatal emberek voltak. A lányok férjhez szerettek volna menni, de sajnos, abban az időben sokkal több lány volt, mint fiú, akik őszintén szerették az Úr Jézust. Közélünkben nem volt más gyülekezet, ahol megismerkedhettünk volna más fiatalokkal. Így sok lány férjhez ment hitetlen fiúhoz, és több fiú is hitetlen lányt vett feleségül.

Tudom, hogyan élnek többen közülük ma is. Kezdetben szerették egymást, eljött azonban az idő, hogy az első szerelem elmúlt, és jöttek a problémák. Gyerekeik születtek. Az első probléma az volt, hogy hol kereszteljék meg a gyerekeket, és milyen szellemben neveljék őket. (Mi nem gyakoroljuk a csecsemőkeresztetséget.) Némelyikük számára az volt a jó, hogy otthon laktak istenfélő hívő szüleiknél, akik segítették őket és imádkoztak házasságukért és az unokáikért. Sajnos, sok szépnek ígérkező házasság pokollá változott. Az egyik ok volt az alkohol, amely a megnyerő külsejű fiatalembereket csakhamar agresszívekké tette. Máshol a féltékenység tette tönkre a házasságot. Ott, ahol nincs istenfélelem, sokszor nincs kölcsönös bizalom és jelentkezik a féltékenység. A féltékenység rettenetes eszköz az ördög kezében, amely elhomályosítja szemet és megmérgezi a szívet. A látszólag szép együttélés éjszakai rémálommá változott. E barátnőim közül többet férjük gyakran összevert. A szülők számára nagy fájdalmat jelentett, amikor látták gyermekeik életében ezeket a szomorú dolgokat, amelyek őket így megalázták.

Miért változott a szép szerelem ilyen rettenetes dologgá? Hiszen szerették egymást, gyerekeik is szerelemből születtek! Isten Igéje világosan mondja: *„Milyen közössége lehet a hívőnek a hitetlennel?”* A házasság nemcsak a test kommunikációja, hanem abban nagyon szükséges a lelki harmónia is. A Prédikátor könyve 4,12-ben az van megírva, hogy a hármas kötél nem szakad el egyikönnyen. Az emberi lénynek három összetevője van: test, lélek és szellem. Értelmünk irányíthat bennünket, hogy a gyakorlati dolgokban bölcsen éljünk. Ez azonban nem elég! Amikor az Úr Jézust a pusztában megkísértette a sátán, Jézus azt mondta neki: *„Nemcsak kenyérrrel él az ember, hanem Istennek minden Igéjével.”* (Mt 4,4).

Az esküvő után a fiataloknak nagy céljaik vannak. Szeretnék, hogy saját lakásuk vagy házuk legyen. Minden igyekezetüket arra fordítják, hogy céljaikat elérjék. Igyekeznek sok pénzt keresni, hogy megvehessék azt, amire vágnak. Hiszen teljesen igazuk van. Az új családnak, kisgyerekekkel, szüksége van saját meghitt otthonra. Csakhogy gyakran egy idő múlva őket ez már nem elégíti ki. A forró szerelem kezd kihűlni. Már nem vágnak úgy egymásra. Miért? Úgy gondolom, hogy ha az ember tönkre dolgozná magát, akkor se lenne soha megelégedve azzal, amit keres. A bensője üres. A test nincs összhangban a lélekkel. Nem elégséges, ha az ember csak értelme által van vezetettve. Egyszerűen, ez nem az igazi! Ezért nagyon fontos, hogy a házastársak lelki és szellemi téren is egyek legyenek.

Isten a világot hat nap alatt teremtette, és a hetedik napon megpihent. Mi a lélek szerinti megpihenés? Az Úr Jézus világosan megmondta, hogy az embernek szüksége van arra, hogy ne csak kenyérral éljen, hanem Isten Igéjével is, amely az Ő szájából származik. Az ember arra volt teremtve, hogy közössége legyen Istennel, és így élje Vele mindennapi életét. **A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a család a hetedik napon Isten házában van, közösségben Istennel és azokkal az emberekkel, akik azért gyűltek össze, hogy Őt dicsőítsék.** Így lelkünk erősödik, hitünk növekszik, és szellemünk összhangban él Teremtőjével. Nehéz helyzet van ott, ahol az ember Istent életéből kizárja, vagy nem adja meg neki az Őt megillető helyet, főleg, ha házastársa akar Istennek szolgálni.

Ennél, az ember számára második legfontosabb döntésnél szembe kerülünk a kérdéssel: Kivel fogom leélni életemet? Az ember, akit szeretek, a hit tekintetében is olyan, mint én, újjászületett hívő? Mennyire ismerem őt? Miért akarok vele élni? A szerelem elmúlik, az egészség meggyengül, és azok, akik nem élnek lelkiismeretükkel, hitükkel és Istennel összhangban, nagyon hamar rájönnek, hogy nincs semmi, ami őket összetartsa. Olyan ez, mintha egy járomba két különböző állatot fognánk be. Az egyik erős, engedelmes, a másik pedig csökönyös, és nem akar az igában maradni. Hamarosan mindketten kifáradnak a közös járomban.

A prédikátor azt mondja, hogy a hármas kötél nem szakad el könnyen. Ha a férfi és nő közös életében ott van harmadikként az Úr Jézus, ő ad nekik erőt, szeretetet, békességet és hűséget. Nem az a legfontosabb, hogy milyen nagy a házunk, vagy milyen drága a lakberendezésünk, az autónk, vagy milyen vastag a bankszámlánk, hanem az, hogy van-e lelkünk mélyéből kiáradó örömünk és békességünk. Mert ezek a sajátosságok jelentik az élet értelmet és harmóniáját.

Abban a házasságban, ahol a házastársaknak nincs közös hitük és közös céljuk, a gyermeknevelés sem egyszerű. Adjátok meg gyerekeiteknek a boldog gyermekkor örömét! Éppen ezért, mielőtt házasságra lépnétek, józanul és értelmesen, felelősséggel, keressétek a választ ezekre a kérdésekre. A házasság több mint két ember testi kapcsolata. Már nemcsak saját életünkért vagyunk felelősek, hanem házastársunk és gyermekeink életéért is. Szeretet és isteni áldás nélkül az élet nagyon nehéz. Mindenki vágyik arra, hogy szeretve legyen, és hogy boldog legyen. Éppen ezért, ne lépjétek könnyelműen házasságra!

22. fejezet

VETÉS

„Akkor kisgyermekeket vittek hozzá, hogy tegye rájuk a kezét, és imádkozzék értük. A tanítványok azonban rájuk szóltak. De Jézus ezt mondta: Engedjétek, és ne akadályozzátok, hogy hozzám jöjjenek a kisgyermekek, mert ilyeneké a mennyek országa.“ (Mt 19,13-14)

Mindig nagyon örülök, ha olyan embereket látok, akik keresik Isten orcáját, és egész szívvel akarnak Neki szolgálni. Fiatalkorom óta szerettem gyerekekkel foglalkozni. Gyülekezetünkben sok gyerek volt, de a velük való foglalkozás még nem volt kibontakozva. A gyülekezet vezetői minden segítséget szívesen fogadtak, így én is aktívan bekapcsolódtam ebbe a szolgálatba. Mindnyájan kezdők voltunk, és nem volt semmilyen képesítésünk. Volt azonban buzgó szívünk, és arra vágytunk, hogy már a kisgyerekek is Isten Igéjének hatása alatt nőjenek fel. Az Úr Jézus nagyon szerette a gyerekeket. Gyakran példaként állította őket, hogy az embereket emlékeztesse arra, hogy minden lélek kedves az Ő szemeiben. Amikor a tanítványok kérdezték, hogy ki a nagyobb a mennyeknek országában, az Úr Jézus magához hívott egy gyermeket, karjára vette, és azt mondta nekik: *„Bizony, mondom néktek, ha meg nem tértek, és olyanok nem lesztek, mint a kisgyermekek, nem mentek be a mennyek országába.“* (Mt 18,1-7).

A gyerekekkel való foglalkozást komolyan kell venni! Szívem őszinte mély hálával van tele Isten iránt, hogy 30 éven át állhattam ebben a szolgálatban. Sokan közülük ma már apák és anyák, akik saját gyermekeiket vezetik a hitben, amit gyerekkorukban kaptak. Sokan közülük aktív munkások az Úr szőlőjében. Szemeim előtt nagy csoda, ha egy gyermek fiatal emberré lesz, aki elfogadja az Úr Jézust személyes Megváltójának. Nagyon fontos, hogy a gyerekek még az iskoláskorban átéljék az újjászületést. Sok serdülő, aki gyerekkorában ezt nem élte át, későbbi tanulmányai folyamán már a középiskolában elveszítette hitét, és elhagyta az Urat. Amikor figyeltem életüket, egyre inkább tudomásul vettem, hogy a gyerekeknek már a serdülőkorban kell tudniuk, hogy hova tartoznak. Az ilyen gyerekek később sokkal könnyebben fognak tudni tájékozódni az élet útkereszteződéseinél, az iskola, hivatás és házastárs választásánál.

Ebből az okból keletkezett ez a könyv is. Segíteni akartam saját gyermekeimnek, hogy megtudják, hogy számunkra Ők Istennek drága ajándékai, és nem saját tulajdonságaink, amelyekkel tetszésünk szerint manipulálhatnánk. Nem lehet számukra közömbös, hogy milyen lesz életük. Egyre inkább látom, hogy azok a tanácsok, amelyeket gyermekeink nevelésekor kaptunk, helyesek. **Egy idős prédikátor feleségével, akiknek tíz gyermekük volt, és a házasságuk folyamán nagyon sok nehéz próbán mentek keresztül, gyakran tanácsolták, hogy amíg gyerekeink kicsik, sokat énekeljünk és beszéljünk nekik az Úr Jézusról. Később, ha felnőnek, és nem akarnak hallgatni ránk, akkor pedig az Úr Jézusnak beszéljünk róluk.** A gyermek számára a szülő az első tanító. Rendkívül nagy jelentősége van annak, mit olt bele az első három-négy év alatt. Ekkor rakjuk le a jó viselkedés és az engedelmesség alapköveit, és ekkor épül lépésről lépésre bennük a Jézus Krisztusban való hit. A gyermek rá van utalva beszédünkre, amely által formálódik benső világa, és fejlődik fantáziája. Elbeszéléseink hőseit szívesen utánozza. Ha egy gyermeket figyelmesen meghallgatunk, meg tudjuk állapítani, mi az, amit szülei beléje oltanak. Később erre a szülők által lerakott alapra fognak tovább építeni különböző tanítók, tanárok – az óvodában, iskolában, a vasárnapi iskolában, a gyülekezetben. Koruk előrehaladtával nő ismeretük is, és a mi tanítói szolgálatunk mélysége is. Szükséges hogy nagy hangsúlyt fektessünk azokra az igazságokra, amelyek végigkísérik a gyermek egész életét. Úgy gondolom, hogy az iskolaköteles gyermek már meg tudja különböztetni az igazságot, és képes azt szívébe befogadni. Imádkozzunk azokért a nevelőkért is, akik gyermekeink életére befolyással lesznek. Álljunk az őrészen Isten előtt gyermekeinkért. Főleg azonban arra ügyeljünk, milyen a mi életünk példája előttük.

Emlékszem arra, ahogy a gyerekekkel együtt én is tanultam beszélni. Azelőtt nem volt szokásom mindenért köszönetet mondani. Most velük együtt ezt nekem is meg kellett tanulnom. Ugyanúgy szükséges az intés és a büntetés is. Következeteseknek kell lennünk, hogy ha a gyermeket meg kell büntetnünk, azt meg is tegyünk. Szavunkat, ígéreteinket következetesen be kell tartanunk, akár büntetésről, akár jutalomról van szó. Saját kezünkben van gyermekeink nevelése és jövője. Szükséges, hogy előttünk határozott cél legyen, és hogy mindent megtegyünk a kitűzött cél elérése érdekében. Ez érvényes a családban, a gyülekezetben és a vasárnapi gyermekfoglalkozásokon is.

Hálás vagyok Istennek azokért a gyerekekért, akik az Úr Jézust még a vasárnapi iskolában befogadták szívükbe, és a középiskolában se szégyelltek Róla bizonyoságot tenni. Ehhez nem elégséges a vasárnapi iskola tanítók szolgálata. Ez elsősorban a szülők hő vágya kell, hogy legyen, amiben aztán a gyülekezet segít.

Betegségem előtt a nagyobb gyerekeket, a serdülőket tanítottam, akik még általános iskolába jártak. A foglalkozások alatt mindig Isten gazdag áldását tapasztaltam, amelyik az én lelkiéletemet is meggazdagította. Sokat imádkoztam értük és szerettem őket. Többnyire fiúk voltak, csak egynéhány lány volt köztük. Bár abban a korban voltak, amikor a gyerekek eléggé zárkóztak, és nem nagyon szeretnek kommunikálni, láttam, hogy Isten Igéje formálja őket. Hálás vagyok Istennek azért, hogy részem lehetett formálódásukban, és láthattam, hogy döntöttek Istennek szolgálni azokkal a képességeikkel, amelyeket Tőle kaptak. Akarnak munkálkodni azoknak az emberek megmentéséért, akik még nem döntöttek átadni életüket Istennek. Ma gyönyörű fiatal emberek lettek belőlük, akik készek szolgálni, ahol kell, némelyek gyermekotthonokban osztoznak Isten szeretetében azokkal a gyerekekkel, akiket szüleik elhagytak, mások az ifjúsági munkában, és a gyülekezetben különböző szolgálatban vesznek részt.

Tanítsuk gyermekeinket, hogy legyenek hálásak Istennek szüleikért, az otthonért és a mindennapi eledelért. Hiszen nem önmagától értetődő dolog, hogy van otthonunk, munkánk és van gyülekezetünk, ahová járhatunk. Egy gyülekezet sem tökéletes, de a gyülekezet olyan, amilyenek mi vagyunk. Ez a mi lelki otthonunk. Együtt alkotjuk a gyülekezetet, a vasárnapi iskolai közösséget, az ifjúsági összejeveteleket és a közösség kollektív életét. Ezért az értékrendért, ezekért az értékekért és célokért megéri minden erőnket latba vetve küzdeni. Elgondolkozunk néha arról, miért éppen mi ismerhettük meg az Úr Jézust? Hiszen körülöttünk annyi ember él, akik mintha egyáltalán nem tudnák felfogni az élet igazi értelmét, és nem értenék azt, hogy az élet halálunkkal nem ér véget! Agyondolgozzák magukat és gyűjtik a vagyont. Sajnos, sok keresztyén is túl el van foglalva az anyagi értékek hajszolásával, és életük gyorsan elmúlik öröm nélkül. Nem tudnak örülni annak, hogy Isten gyermekeivé lettek, túlságosan fáradtak, kimerültek ahhoz, hogy érzékeljék Isten jóságát és kegyelmét, amelyben ők és családjuk részesültek. Isten Igéje azt mondja, hogy e világ fiai a maguk nemében okosabbak, mint a világosság fiai.

Természetesen, egy keresztyén nem lehet lusta, nem lophatja a napot arra várva, hogy majd Isten mindenről gondoskodik. Nem lehet olyan, mint az a diák, aki nem tanulja meg a leckét, de gondolja, hogy elég, ha majd imádkozik, hogy Isten segítsen jó jegyet kapni. Igen, Isten tud segíteni, de nem lehet mindegy, hogy miért nem tanulta meg a feladatot. Érvényes a régi mondás: „*Dolgozzál és imádkozzál!*” Pál apostol azt mondja, hogy nagy nyereség az istenfélelem megelégedéssel. Boldog az az ember, aki reggel, amikor kinyitja szemeit, lelki szemei előtt láthatja Isten orcáját. Boldog az, aki megtanulta a napot Istennel kezdeni és végezni!

23. fejezet

ÉRTÉKES VENDÉG

„Azután összehívta Mózes Izráel összes véneit, és azt mondta nekik: Fogjatok hozzá, vegyetek magatoknak juhokat nemzetségenként, és vágjátok le a páskát. Vegyetek egy köteg izsópot, és mártsátok az edényben levő vérbe, azután érintsetek meg az edényben levő vérral a szemöldökfát és a két ajtófélfát. Senki se menjen ki közületek reggelig a háza ajtaján. Amikor átvonul az Úr, hogy megverje Egyiptomot, és meglátja a vért a szemöldökfán és a két ajtófélfán, akkor kihagyja az Úr azt az ajtót, és nem engedi, hogy bemenjen a pusztító a ti házatokba, és titeket is csapással sújton. Őrizzétek meg ezt az ígét. Örökre szóló rendelkezés ez nektek és fiaitoknak. Amikor bementek arra a földre, amelyet az Úr ad nektek, ahogyan megígérte, akkor is tartsátok meg ezt a szertartást. És ha majd megkérdezik tőletek a fiaitok, hogy mit jelent ez a szertartás, akkor így feleljetek: Az Úr páska áldozata ez, mert kihagyta Izráel fiainak a házaikat Egyiptomban, amikor megverte Egyiptomot, de a mi házaikat megkímélte. Ekkor mélyen meghajolt a nép, és leborult. Azután elmentek, és úgy cselekedtek Izráel fiai, ahogyan az Úr parancsolta Mózesnek és Áronnak: úgy jártak el.“ (2M 12,21-28)

Egy éjjel arra ébredtem fel, hogy nagyon eleven álmom volt. Azt álmodtam, hogy egy fiatal család jött hozzánk látogatóba. A fiatalasszony le s fel járt a szobában, kezeit tördelve egyre csak ezt ismételte: „*Mit tegyek, mit tegyek?*” Nagyon megsajnáltam őket. Egy szép, kedves fiatal pár volt. Láttam, hogy zsákutcába jutottak, és nem tudják, hogyan tovább. Akkor azt mondtam nekik: „*Gyertek gyermekeim, hadd mondjak el nektek egy történetet!*”

Az izraeliták már négyszáz éve rabszolgaságban voltak Egyiptomban, ahol nehéz munkával sanyargatták őket. A fáraó uralma alatt nagyon szenvedtek, és Istenükhöz kiáltottak. Az Úr meghallgatta kétségbeesett kiáltásukat, sírásukat és elküldte hozzájuk Mózeset. Amikor Isten elkezdte büntetni a fáraót, ők látták és átérték Isten hatalmas cselekedeteit. Végül eljött a döntő éjszaka, amelyik hitüknek utolsó próbája volt Egyiptomban. E szabadulásra felkészülés utolsó éjszakáján minden család tudomásul vette, hogy ha nem engedelmessé válnak Mózes utasításának, elvesznek. Minden elő volt készítve az útra, a poggyász összecsomagolva. Nagy izgalommal fogyasztották el az utolsó ételt. Mindnyájan nagy feszültségben voltak, készen a kivonulásra. A család feje Mózes utasítása szerint a bárány vérével megkenete az ajtófélfákat és a szemöldökfát, és bezárta az ajtót. Mindnyájan csendben vártak Istenre és a szabadulás csodájára.

Álmomban megkérdeztem a fiatal családtól: *„Mit gondoltok, mi volt a legfontosabb dolog, amit a férfinék meg kellett tennie?”*

„Azt gondolom,” – mondja a fiatalember – *„hogy a férfinék ügyelni kellett Mózes utasítására, hogy mindnyájan a házban legyenek, és hogy a vérral megkenje az ajtófélfákat.”*

Próbáljuk meg elképzelni a zsidó közösséget Egyiptomban. Én közöttük és családom között nagy hasonlóságot látok, mintha régtől egymáshoz tartoznánk. A családapá felismeri a helyzet komolyságát. Szilárdan meg van győződve arról, hogy amit most tesz, családjá biztonságá szempontjából a legfontosabb. Próbáljuk elképzelni beszélgetésüket.

Az apa, Júda azt mondja feleségének: *„Támár, készíts tésztát a vacsorához való kenyérhez, hogy készen legyünk, amikor elhangzik a parancs az indulásra.”* Nem gondolom, hogy Támár Júdának valamiben ellenszegült volna.

Amíg Támár készítette az ételt, az apa összehívta fiait és leányát, és azt mondta nekik: *„Simon, te gyere ide, hozzám! Nézd csak ezt a bárányt, amelyiknek meg kell hania, hogy te, a mi elsőszülöttünk, élve maradj! Isten Mózesnek ilyen parancsot adott. Ha engedelmeskedünk, megszabadulunk!”* És Isten valóban kiszabadította népet a rabszolgaságból. Eljött a nagy öröm ideje, és elindultak a szabadság felé.

Isten ma is olyan férfiakat keres, akik Isten szavát komolyan veszik, hit által megkenik házuk ajtófélfáját a Bárány Jézus vérével, összehívják a családot a zárt ajtó mögé, és elmondják nekik, mit tett értük Isten. Minden család biztonságának ez az alapja. Mindnyájan a bűn Egyiptomában éltünk, sötétségben és a sátán rabságában.

A Biblia azt mondja, hogy nincs különbség, mindnyájan vétkeztünk, és szükségünk van Megváltóra, Szabadítóra, aki kivezethet minket a rabszolgaságból. Képzeljétek el, mi történt volna, ha a feleség, vagy a gyerekek nem engedelmeskedtek volna. Ha a házból kimentek volna az éjszakába, az ítéletet végrehajtó angyal megölt volna minden elsőszülött fiút, aki nem volt a házban a bárány vérenek védelme alatt. Bizonyára rettenetes lett volna számukra ez az éjszaka!

Drága férfiak, apák és fiak! Vegyétek nagyon komolyan a családotok védelmét, mint feladatokat. Védjétek családotokat addig, míg a gyerekek kicsik, sőt már akkor, amikor még édesanyjuk szíve alatt vannak! Naponta hordozzátok őket imában az Isten Bárányának, az Úr Jézus Krisztusnak értünk átszögeztet, hatalmas kezei alá! Ő ma is megmentheti családotokat, amikor életetek pusztába jut!

24. fejezet

VÁRAKOZÁS

„Amikor elbocsátotta a fáraó a népet, nem vezette őket Isten a filiszteusok országa felé, bár az közel volt, mert úgy gondolta Isten, hogy hátha megbánja a nép a dolgot, ha harcot lát, és visszatér Egyiptomba. Ezért került útra vezette Isten a népet a Vörös-tenger pusztája felé. Az Úr pedig előttük ment nappal felhőoszlopban, hogy vezesse őket az úton, éjjel meg tűzoszlopban, hogy világítson nekik, és éjjel-nappal mehbessenek. Nem távozott el a felhőoszlop nappal, sem a tűzoszlop éjjel a nép elől.“ (2M 13,17-23)

Az izraeliták nagy lelkesedéssel elindultak győzelmes útjukra. Még sohase voltak szabadok! Új helyzet, új öröm és lelkesedés, új idők jöttek és új feladatok. Eddig nem ismertek semmi mást, csak korbácsot, megaláztatást és szükségét. Nagy istenfélelemmel és örömmel indultak útra. Élénken el tudom képzelni, hogy milyen boldogok, segítenek egymásnak, buzdítják egymást, segítenek az időseknek és a gyengéknek. Már nem hallatszik fejük felett az ostor csapkodása. Olyanok, mint a boldog gyermekek, akiknek nincs szükségük arra, hogy apjuk dolgozni hajszojja őket. A szabadság számukra új tapasztalat. Tanulnak egymásnak engedelmeskedni, de nem korbáccsal, hanem eddig nem ismert szeretettel.

Ez engem egy esküvőre emlékeztet. A vőlegény és a menyasszony egymáshoz kedvesek, gyengédek, egymás javát keresik. Nyitottak az előttük álló új élet számára. Együtt tanulnak. Ez a spontán boldogság és a várakozás ideje. Ez egy új életszakasz, amelyiken telve vagyunk elánnal, lelkesedéssel, és nagyon jól érezzük magunkat. Nem tudjuk, mi lesz tovább, mi jön holnap, holnapután. Poggyászukban ott van az útravaló, a becsomagolt kenyér és víz.

Isten Izrael népét nappal felhőoszloppal, éjjel tűzoszloppal vezette. Boldog az a férfi és nő, akik ismerik Istenük vezetését és akaratát! Eljöttek azonban a napok, amikor elfogyott a tartalék és nem volt fedél fejük felett. Étélük kevés volt és hiányzott a víz. Hogyan reagál most ez a mi kis családunk? Mi az, amit most átélnek? Csendben várakoznak, hogy mi lesz tovább, vagy zúgolódní kezdenek? Sajnos, a Biblia azt mondja, hogy Izrael népe sokszor Mózes ellen lázadt. Vajon elfelejtették, hogy nem Mózes, hanem Isten hívta el őket erre az útra? Elfelejtették, hogy Isten volt az, aki őket, miután Egyiptomban Istenhez kiáltottak, kiszabadította a korbácsütések és a rettegés alól? Valószínű igen. Mi emberek hamar megfejtkezünk arról, aki nekünk segített. Gyorsan elfordulunk a saját utunkra, és gyakran a jóéért rosszal fizetünk.

A Biblia azt mondja, hogy Isten nem vezethette őket egyenes úton, mert a próbák miatt hamar visszafordultak és könnyen visszatáltak volna. Isten őket a pusztán át vezette, ahol megtapasztalhatták az Ő csodálatos védelmét és gondoskodását. Szívükben még sok olyan dolog volt, amelyek nem voltak kedvesek Isten előtt. Ezeknek felszínre kellett jönniük. **Isten sok próbát bocsátott rájuk, de sohase hagyta el őket.** Felhőoszlopa mindig előttük ment. Hasonló a helyzet velünk is. Sokszor úgy tűnik, hogy egy-egy helyzeten úrrá lettünk, és okosabbak vagyunk. Jön azonban egy újabb próba, kopogtat a szükség, és mi zúgolódnunk, lázadozunk, és olyan dolgokat teszünk, amelyekért később szégyenkeznünk kell.

A nehéz pusztai vándorlás után, a nappali tűző napsütés, és a hideg éjszakák után kis családunk eljutott egy oázishoz Élimbe.

25. fejezet

TÁBOROZÁS

Eljutottak Élimbe. Júda magához hívja a gyerekeket, és azt mondja nekik: „Gyerekek, édesanyátoknak kedves vendége van. Gyertek, játszunk és beszélgessünk együtt egy kicsit, hogy zavartalanul társalogjanak.”

Az idős férfi, a vendég kényelmesen elhelyezkedett. Támár leült mellé, és a férfi ezekkel a szavakkal fordult hozzá: „Kedves Támár! Képzeld el, hogy a fazekasműhelyben dolgozol, és valami újat és szépet akarsz alkotni. Mivel kezded?”

Támár kész volt a válasszal: „Először elkészítem az agyagot, átrostálom, hogy ne legyenek benne rögök és kövek.”

„Nagyon helyes!” – mondja az idős férfi. „Ha kenyeret akarsz sütni, átszitálsz a lisztet, elkészíted, és jól megdagasztod a tésztát. Ugyanígy a fazekas is kezébe veszi az agyagot, és jól összegyúrja. Úgy tűnik, mintha játszana vele, sokszor így összegyúrja. Nagy érzékkel kiszedi belőle a göröngyöket, a köveket, és tovább gyurkálja, hogy ne legyenek benne légbuborékok. Amikor úgy gondolja, hogy az agyag már jól elő van készítve, ráteszi azt a korongra. Ujjainak hegyével finoman simítgatja és formálja az agyagot. Amikor az edény már majdnem készen van, a mester újból leveszi a korongról, és újból formálja, egészen addig, amíg csak kezei alól ki nem kerül egy elképzelése szerint való szép edény. Azután beteszi azt a kemencébe és kiegészíti.” A fiatalasszony figyelmesen hallgatja a férfi szavait, aki így folytatja: „Kedves Támár! Te vagy ez a fazekas, akit a Teremtő kiválasztott arra, hogy alkotótársa legyél valamiben, amit csak különös módon lehet formálni. Isten az asszonyt kiválasztotta arra, hogy gyereket hozzon a világra. A gyermek olyan, mint az agyag, még tiszta és olyan lágy, hogy könnyen formálhatod. A pici babának még nincsenek szokásai. Nem tud még beszélni, semmit se tud, csak sírni és nevetni. Sír akkor, ha éhes, vagy nedves, nevet, ha jóllakott, tisztában van, és ha a szerető édesanyja vagy édesapja karjaiba veszi.”

Támár boldogan mosolyog. Tudja, mit jelent a fájdalmas szülés után karjaiba zárni a pici gyermeket. A kis falánk mindjárt kezdi keresni a tejecskét. Senki őt erre nem tanította, de tudja, hol kell azt keresni. Ez egy csodálatos pillanat az anya és gyermeke számára, a szeretet, a gyengédség és a boldogság pillanata. Ez a pillanat csak az övéké, kettőjüké!

Az idős férfi figyelemmel kíséri a tűnődő Támárt, akinek az arcán halvány mosoly fut át. „Támár,” – szólítja meg – „láttad már, amikor a fazekas ilyen finoman és érzéssel simogatja a korongon az edényt?”

„Igen, láttam.”

„Látod, a gyermek lelke hasonló. Még nincs megbélyegezve az emberi kéz által. Bizonyára tudod, hogy már minden újszülött gyermek bűnös természettel jön erre a világra, mert mindnyájan bordozzuk őseink – Ádám és Éva – bűnének következményeit. Ezért ennek a gyermeknek nagy szüksége van rád, és Istennek is szüksége van rád. Adott neked bölcsességet, értelmet, szeretetet és érzelmet, ezért oltsd be a gyermeki lélekbe az Isten iránti szeretetet. A gyermek ezt érzékeli, hiszen ő is Isten teremtménye. Úgy ahogy fogod tudni érzékelni testi szükségleteit, ne felejtsd el, hogy a lelke is éhes. Bizonyára már megfigyelted kisgyermekeidnél is a dacot, haragot, amelyeket finoman el kell távolítanunk természetükből. Isten elbívott téged, hogy légy asszony, anya és az emberi nemzetség továbbhordozója. Naponta formáld gyermekeid természetét, és tanítsd őt, mint ahogy Mózes édesanyja, Jókebed, formálta kisfiát. Mózes már az anyatejjel együtt magába szívta az Istenhez és a népéhez való szeretetet. Ez az anyák elhivatása. Az az anya, aki szereti Istent, szereti gyermekeit is, és teljes szívéből, lelkéből azt kívánja, hogy gyermekei is szeressék Istent.”

„Igen, uram.” – mondja Támár. „Tudom, milyen nehéz formálni a gyermek jellemét. De hiszem, hogy a mi Istenünk, aki eddig is segített nekünk, segíteni fog ezután is.”

Közben megjött Júda is a gyerekekkel, vidáman és boldogan. Júda látja feleségén, hogy ő is boldog, még ha egy kicsit eltűnődöttnek is látszik. Sejti, hogy idős vendéggel való beszélgetés mélyen érintette feleségének lelkét. Támár az idős férfi szavait jól a szívébe zárja.

Kedves hívő testvérnőim, és drága leányaim! Tudom, hogy az a feladat, amit kaptatok, nagyon nehéz. Gyakran és is, mint feleség és anya – kudarcot vallottam. Még ma se tökéletes a jellemem. Istenem segítsége nélkül, és szerető férjem segítsége nélkül nem tudtam volna betölteni az anyai feladatot. Isten nem ígérte meg nekünk, hogy nehézségek és betegségek nélkül fogunk élni, de megígérte, hogy Ő velünk lesz minden nap! Úgy, ahogy te megengeded Neki, hogy formáljon téged, úgy fognak formálódni gyermekeid is. A gyermekek olyanok számunkra, mint a tükör. Az ő természetükben megláthatjuk magunkat. Szeretnék buzdítani: **A szeretet sokat megtehet, a hit imádsággal mindent!**

26. fejezet

ÉGETŐ TŰZ

„De ki bírja majd ki eljövetele napját, és ki állhat meg, amikor megjelenik? Mert olyan lesz az, mint az ötvösök tüze, és mint a ruhatisztítók lúgja. Abogyan leül az ötvös, és megtisztítja az ezüstöt, így tisztítja meg az Úr Lévi fiait. Fényessé teszi őket, mint az aranyat és az ezüstöt. Akkor majd igaz áldozatokat visznek az Úrnak. És olyan kedves lesz az Úrnak Júda és Jeruzsálem áldozata, mint az ősrégi napokban, a hajdani években.“
(Mal 3,2-4)

Közeledett a 2002. év vége. Mártuska és Judka megkértek, hogy nem süthetnék-e meg együtt a karácsonyi süteményeket. Mindkét fiatalasszonynak kis gyerekei voltak, akik együtt játszottak és mi, asszonyok a konyhában készítettük nekik az édes finomságokat. Jó volt így együtt lenni. Együtt töltöttük az egész napot. Amikor este hazajöttem, éreztem, hogy valami nincs rendben. Fájt a hasam. Azt gondoltam, hogy fáradt vagyok, és ha kialszom magamat, minden rendben lesz. Úgy is volt. A karácsonyi ünnepeket a gyülekezetben és családi körben töltöttük. Ez ünnep számunkra, amikor a család, gyermekeink és unokáink is itt lehetnek nálunk, velünk. Így telt el az óév.

Újévkor imádkozó szívvel bibliai verses könyvjelzőket szoktunk húzni, amely Ige által útmutatást kérünk Istentől a jövő évre nézve. Amikor elolvastam a Bibliában azt a verset, amit kaptam, kicsit megdöbbsentem, mit akar ez jelenteni: *„A por visszatér a földbe, olyan lesz, mint volt, a lélek pedig visszatér Istenhez, aki adta.“* (Préd 12,7). Agyamon átvillant az a gondolat, hogy ezt a verset már hallottam valamelyik temetésen. Amikor Jóskaival együtt elolvastuk, az ő reakciója ez volt: *„A legfontosabb az, hogy a lelkiünk Istenhez jusson. Hiszen egész életünkben erre igyekszünk, teljes szívvel, lélekkel és testünkkel is Őhozzá tartozni!“*

Még az éjszaka volt egy álmom, amelyre teljesen világosan nem emlékszem. Csak annyit tudok, hogy álmomban kórházban voltam. Ágyam mellett állt egy orvos fehér köpenyben, és azt mondta, hogy nagyon beteg vagyok, ezért kolosztómiát, vastagbél kivezetést kellett rajtam véghezvinniük. Ez volt az álmom.

Az események gyorsan peregtek. **Hamarosan egy orvosi ellenőrzés alkalmából vastagbélrákot állapítottak meg.** Ez volt az a fájdalom, amelyik decemberben a sütésnél jelentkezett. Gyermekkoromtól kezdve különböző egészségi probléma kísérte életemet. Hozzá voltam szokva a kórházhoz, több operáción estem keresztül. De ez a diagnózis számomra túlságosan kegyetlenül hangzott. Az orvos azonnal elintézte a fekhelyet a sebészetben, és másnap már be kellett feküdnöm a kórházba. Amikor kijöttem a rendelőből, úgy éreztem magam, mintha valaki egy nagy kalapáccsal fejbe vert volna. Zúgott a fejem és mintha valami szorította volna. Nem volt félelmem, csak óriási üresség érzete és az a gondolat, hogy mostantól az egész életem megváltozik. Azt sem tudom, hogy jutottam a parkolóhoz, ahol Jóska várt. Láta rajtam, hogy valami történt, és kérdezte, hogy mi van velem. Annyit mondtam: „*Rákom van!*” Mindketten, mintha le lettünk volna forrázva, szavakra képtelenül ültünk egy ideig az autóban.

Már előre úgy volt terveztük, hogy az orvostól Judkáékhoz megyünk, mert Rebekát akartuk elvinni magunkhoz egy hétre. Milan elutazott, ezért úgy döntöttünk, hadd legyen nálunk. Mivel másnap be kellett feküdnöm a kórházba, így legalább egy éjszakára elvittük. Rebeka akkor nem egészen három éves volt. Már tisztán tudott beszélni, és szeretett énekelni. Azon a délutánon az Úr úgy felhasználta, mint egy kis angyalt a számomra! Mindig a sarkamban volt, egy lépést se tett nélkülem. Sokat nevetgélt és szüntelen azt akarta, hogy játsszunk valamit. Késő este becsomagoltam a kórházba szükséges dolgokat a táskába és lefeküdtünk. Reggel a kórházban megerősítették a diagnózist, és kezdtek felkészíteni az operációra. Egyedül voltam gondolataimmal, bár a család szinte állandóan velem volt. Visszaemlékeztem álmomra és az újévi bibliai versre. Szívemet hála töltötte el. Eszembe jutott egy bibliai vers: „*Az én Uram, az Úr semmit sem tesz addig, míg titkáit ki nem jelenti szolgálóinak, a prófétáknak.*” (Am 3,7).

Szívemet egyszerre békesség és a biztonság tudata töltötte be, hogy minden Isten ellenőrzése alatt történik. Semmi sem történhet az ő beleegyezése nélkül. Isten tudta, hogy erőre van szükségem ahhoz, hogy ne legyen lelkemben káosz. A „rák,” szó hallatára minden ember megdöbben. Azonban teljesen más a helyzet, ha valaki hozzánk közelálló betegszik meg rákban. Nem tudom pontosan, mit éreztek szerettem, Jóska, a gyerekek, édesanyám és az egész rokonság, de bizonyára aggódtak miattam.

Amíg az operációra készültem, nagyon kértem az Urat, hogy tisztítsa meg szívemet és gondolataimat, hogy ne legyen benne semmi, ami engem Tőle távol tartana. Az Úr a Biblia olvasásakor biztosított arról, hogy Ő adott nekem örökséget „*én azért adok néktek, miképpen az én Atyám adott nekem, (örökségül) országot.*”(Lk 22,29).

A Biblia rendszeres olvasása nagyon hasznos. Elmém gyorsan kezdett gondolkodni e vers felett. Kit illet a végrendelet, kinek jár az örökség? A fiaknak és leányoknak. Vajon nem vagyok-e Isten gyermeke? Az Úr újból biztosított, hogy gyermekeinek örökségül hagyta a mennyeknek országát. Ettől e perctől kezdve Isten békessége uralta szívemet. Tudtam, hogy Isten gyermeke vagyok, hiszen még fiatal koromban átadtam életemet az Úrnak. Most úgy éreztem magam, mintha Atyám oda jött volna hozzám, és újból mondta volna: „*Leányom, minden jó lesz! Ne félj, nálam biztonságban vagy!*”

Hála az Úrnak, az operáció komplikáció nélkül, jól zajlott le. Bár nagy fájdalmaim voltak, ott voltak körülöttem az áldozatkész nővérkék és orvosok, akik segítettek enyhíteni testi fájdalmaimat. Valóban nagyon lelkiismeretesen ápoltak. A legfontosabb azonban az volt, hogy ott voltak körülöttem szerető szívű férjem és gyermekeim, akik szeretettel igyekeztek enyhíteni fájdalmaimat. Amikor már kissé megerősödtem, Mirkó hozott egy nagy csokor virágot és a hívő testvérektől kapott e-maileket, akik értem és családomért imádkoztak. Az Úr gazdagon jutalmazza meg mindnyájukat az Ő irgalmassága szerint!

Testi és lelki fájdalmainkat nagymértékben enyhíti, ha szenvedésünkben nem vagyunk magunkra hagyatva, hanem vannak körülöttünk barátok, akik tudnak velünk együtt sírni, vagy örülni. Közvetlenül az operáció után volt egy különös átélésem. Erős fájdalmaim voltak, és még olyan félálomban voltam, de gondolatban észleltem az egyik régi ének szavait: „*Kötözd be fájó sebeimet, szent véreddel mosd meg lelkemet! Jövel már, jövel már, lelkem vár! Jézus, légy szívemben a király!*” Tudattalanul kezeimet a hasamon levő friss sebre tettem, és annak ellenére, hogy szám nem bírt énekelni, de a szívem énekelt. Csodálatos melegség töltötte be testemet és a fájdalom eltávozott. Néhány napon keresztül ez ismétlődött. Hasonló átélésben többször volt részem. Nagyon fontos dolog az énekeket és a Biblia verseket emlékezetből megtanulni. Gyakran ez gyógyír a lelkünk számára!

Este, amikor lefolyt az infúzió, újból szabadok voltak kezeim. Erősnek és frissnek éreztem magamat. Egyedül voltam a szobában, szívemet újból betöltötték az énekek, felemeltem kezeimet, és úgy énekeltem: „*Nosza, áldjátok az Urat mind, kik szolgáltok az Ő házában! Emeljétek fel kezeiteket, és áldjátok, áldjátok Őt!*” Nem tudom szavakkal leírni, mi történt velem. Az Úr jelenlétének ereje, a boldogság könnyei és a hála elárasztották egész lényemet. Szabadnak, boldognak és erősnek éreztem magam. Úgy éreztem magam, mint édesanyám ölelésében, aki mintha erősen magához szorított volna. Ettől a pillanattól kezdve gyorsan kezdtem gyógyulni. Kezdem járni, és néhány nap múlva otthon voltam.

Hálás vagyok az Úrnak minden látogatóért, imáért, és a szeretet minden megnyilvánulásáért. Nem érdemlem ezt meg! Amikor utolsóelőtti nap voltam a kórházban, jött a szobába feküdni egy fiatalasszony ugyanazzal a diagnózissal, mit az enyém. Volt egy ötéves kislánya. Egyszerre minden eszembe jutott, amit az operáció előtt én átéltem, és bensőmben egész szívemből imádkoztam érte. Az Úr adott lehetőséget beszélni neki Isten szeretetéről és arról, ahogy nekem segített. Végül megkért, hogy imádkozzak érte. Isten jó, és neki is segített. Az operáció után újból imádkoztunk együtt, és megköszöntük Istennek a segítséget.

Még a kórházban létem alatt azért imádkoztam, hogy az Úr mutassa meg nekem, miért hosszabbította meg életemet. Mi az Ő útja számomra? Tudtam, hogy már nem fogom tanítani a vasárnapi iskolás gyerekeket. Azt is tudtam, hogy életemet másként kell berendeznem, mint eddig. Szerettem dolgozni, örömeimet leltem a munkában, de tudtam, hogy most már fizikailag nem dolgozhatok annyit. Tétlenül ülni meg nem tudok. Ahogy ezért imádkoztam, egyre intenzívebben éltem át bensőmben, hogy írjam le azokat a bizonyosságokat, amiket az Úr Jézus adott megtapasztalni gyermekkoromban, a házasságban és a lelki szolgálatban.

Megértettem, mennyire hálás lehetek az Úrnak azért, hogy újból járhatok Isten gyermekeinek közösségébe. Szomorúan látom, hogy némelyik hívő, ha egy kicsit megbetegszik, otthonába bezárkózik, és nem jár a gyülekezetbe. Nemcsak nekem, de sokunknak vannak tapasztalataink, hogy az Úr a közösségben eltöltött időt rendkívül megáldja. Hiszen a zoltáríró is azt mondja, hogy Isten oda küldi az Ő áldását, ahol az atyafiak egy akarattal Őrá várnak. (133. Zsoltár).

Körülbelül az operáció után két hónappal kezdtem járni sugárkezelésre. Újból három hetet töltöttem kórházban. A sugárkezelés után állandóan rosszabbul éreztem magam, a lábaim kezdtek gyengülni és fájni. A gyengeségtől eltekintve nem éreztem rosszul magamat. De alig tudtam a lakásban járkálni. Így telt el több mint félév. Ezután szeptemberben volt a családban az utolsó esküvő, legkisebb fiúnk, Jojó nősült. Az Úr segített és megdicsőítette magát az esküvő körüli tennivalókban. Minden jól sikerült és együtt örülhettem a családdal. Mennyi bizonytságot adott az Úr átélni naponta!

Később ősszel újra nehezebb napok következtek. Nem tudom, mi okozta, a legyengült szervezetem, vagy valami más, de kezdtem depresszióba esni. Ezt eddig nem ismertem. Máskor, ha rosszul éreztem magam, vagy ha beteg voltam, bezárkóztam a szobába, imádkoztam, énekeltem, és így minden teher lehullott rólam. De most szomorúság és gyengeség fogott el. Ez nagyon megrémített. Állandóan sírnom kellett. De a mi Urunk jó és hatalmas! Soha nem hagy minket segítség és tanács nélkül. Újból megtapasztaltam, hogy az imádkozás és a dicsőítés lelkünk számára a legjobb orvosság. **A legnagyobb depresszió is eltávozik, ha a megfelelő helyen, az Úr Jézus lábainál kisírjuk magunkat, és lelkünk Isten Igéjével táplálkozva az Úrban megerősödik.** Köszönöm Istennek, hogy megtanított erre a leckére. Nem engedhetjük meg az ördögnek, hogy elvegye hitünket, reménységünket, és bennünket eltávolítson az Úrtól! Az ördög legveszélyesebb fegyvere az önsajnálát. Ez teljesen tönkre tud tenni bennünket, és nem enged még csak szabadon lélegzeni sem. Miért kellene sajnálnom magamat? Nézzünk csak szét nyitott szemmel magunk körül, és meglátjuk, hány ember sokkal rosszabb helyzetben van, mint mi, hányan éveken keresztül ágyhoz vannak kötve, és állandó fájdalmaik vannak, mégis tudnak örülni az életnek.

Hálát adok Istennek minden átélt új napért. Azt kérem tőle, hogy adja meg a minden napra szükséges erőt. Mit számít, ha testileg némi korlátozásaim, fogatkozásaim vannak, és hogy csonka vagyok? Az a fontos, hogy a szívünk szabad, örömmel teli, és vannak körülöttünk emberek, akik segítenek hordozni az élet terheit. Sokkal nagyobb tragédia az, ha az emberek, bár fizikailag erősek és egészségesek, de meg vannak kötözve a bűnnek különböző kötelékével, és el vannak távolodva az élet forrásától, Istentől!

ZÁRSZÓ

Emlékezéseim megírásának gondolata a sugárkezelést követő lábadozásom idején született meg bennem. Az Úr a szívemre helyezte a vágyat, hogy megírjam tapasztalataimat Isten szeretetének és áldásainak bizonyosságául. Akkor nem tudtam, mennyi időm van még az életből, ezt ma se tudom. Még csak ötvenkét éves voltam, és szerettem volna még látni, hogy nőnek unokáink, akikkel minket Isten megáldott. Ebben az évben Isten kegyelméből töltöm be az ötvennyolcadik évemet, és csendes csodálattal szemlélem, ahogyan a szerető Isten rólunk gondoskodik.

Mivel szüleimtől értékes kincset kaptam – az Istenben való hitet, aki bennünket, embereket úgy szeretett, hogy elküldte egyetlen Fiát, az Úr Jézus Krisztust, hogy számunkra bűntől való szabadságot és boldog életet hozzon – vágytam a szeretetnek és a hitnek ezt az örökségét gyermekeimnek továbbadni. Azt szeretném, ha gyermekeikbe már fogantatásuktól kezdve beoltaná az Isten iránti szeretetet és az istenfélelmet, amely segít elsősorban akkor, amikor szívünk más irányba húz, mint ahogy azt a szerető Isten mutatja nekünk. Ezért keletkeztek az ***Emlékezéseim***. Drága gyermekeim, menyeim, vőim és unokáim, ezt elsősorban Néktek szántam. Buzdításul és útravalóul adom át Néktek, mint lelki örökségeteknek egy részét, amely Isten kegyelméből generációról generációra szállt, és ha hűségesek lesztek, Ti is tovább adhatjátok utódaitoknak.

Emlékezéseim írásának utolsó fázisában több barátunk is arra buzdított, hogy könyvemet tegyem hozzáférhetővé mások számára is. Hit által ennek a kérésnek engedelmeskedtem. Annak a kérdésnek a megválaszolása, hogy Neked, kedves Olvasó, segített-e, megszólított-e, és felhívott-e Téged új döntésekre, egyedül Rád és a Te Teremtődre, szerető Megváltódra tartozik. Azért imádkozom, hogy segítsen Isten mindnyájunknak úgy írni életünk könyvét, hogy az által be tudjuk mutatni e zűrzavaros világban élő embereknek azt, hogy van itt Valaki, Aki számára mindnyájan nagyon fontosak vagyunk, Aki nem habozik segítségünkre sietni, és Aki nem szűnt meg csodákat tenni a mindennapi élet közepette sem.

A hátsó borító oldal szövege:

2003 elején az orvosok megállapították, hogy vastagbélrákom van. Komoly operáción kellett átesnem. Ebben a betegségben Isten sok új tapasztalattal ajándékozott meg. Szokták mondani, hogy a próbákban ismered meg, ki az igazi barát. Amikor az operációt követő sugárkezelés utáni gyengeségemből kezdtem erősödni, Isten vágyat adott a szívembe, hogy ezeket a megtapasztalásokat, mint szeretetének és áldásának bizonyságait leírjam. Nem tudtam, mennyi idő van még az életből előttem. Még csak ötvenkét éves voltam, és vágytam még látni növekedni kis unokáinkat, akikkel Isten minket megáldott. Szüleimtől értékes kincset kaptam, az élő Istenben való hitet, aki minket, embereket, úgy szeretett, hogy elküldte egyetlen Fiát, hogy számunkra bűntől való szabadságot és boldog életet hozzon. Ezért íródtak meg ezek az én **Emlékezéseim**.

*„Az egyszerűségben van az igazi szépség. Ilyenek az én édesanyám történetei is, amelyeket maga az élet írt. Az az élet, amelyben nem kerülték őt el a gondok, problémák se betegségek. Az az élet, amelyben megtanult Istenhez közelebb férkőzni. Megtalálta helyét a családban, amelyet szeret, és amelyért él a mai napig. Kedves Barátaim, engedjétek magatokat meghívni az én édesanyám, Tóthová Anna, **Emlékezéseibe**z.”*

Tóth Miroslav, Nyitra

Tóthová Anna négy gyermek édesanyja és lelkipásztor felesége. Férjével együtt huszonnégy évig vezettek Szlovákia délnyugati részén egy vidéki keresztyén gyülekezetet. Odaadó és nyitott szíve van családjá és a fiatalok számára, a hit üzenetének generációról generációra való megőrzése céljából.